

בעז"ה

חמשה ספרים נפתחים

א. בלורית לאור ההלכה

ב. חוקות העפונים בהלכה

ג. גילוח שערות וצפרנים בהלכה

ד. תפארת יהודה

ה. סיפורים נפלאים בענין בלורית

•••

חיבור רב גנוני הלזה מכיל:

(א) איסור גידול בלורית — לכל פרטיהן

(ב) ביטול מצות תפילין — למגדלי בלוריות

(ג) כל דיני חוקות הגוים — לכל פרטיהן

(ד) גילוח שערות גדולות — ערב שבת קודש

(ה) גילוח צפרנים — בכל ערב שבת קודש

•••

חיבור הלזה נחוץ מאוד לכל איש ישראל
במבואר מעבר לשער

•••

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הק' זי"ע

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל "מגן שאול ד"האלמין" ור"מ בישיבה וכולל "בית ישעיהו"
"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"

בעהמח"ס: אפיית המצות השלם (י' חלקים): גידולי יהודה (על הלכות ציצית); שו"ת זבחו
זבחי צדק (על הלכות שו"ב); חינוך ישראל סבא (מדריך לחינוך הבנים והבנות); מדריך
לצניעות; מזוזות שלום (על הל' מזוזה); מנוחת שלום (הדרכה לכשרות); מנחת יהודה, (על
חומר איסור יחלב עכו"ם ו"סימילאקי"); נפש ישעיהו (על מאכלות אסורות, ה"ח); קדושת ישראל (על
הלכות יחוד); וש"ס

שנת תשמ"ח

•••

ברוקלין יצ"ו

מעבר לשער

תוכן החיבור — ומעשהו

(ענין להלן מפתח פּרטי — לכל דבר)

- א. טומאה העמוקה של גידול בלוריות.
- ב. חומר איסור בלוריות מראשונים עד אחרון שבאחרונים.
- ג. כל איסורים שמן התורה — ודרבנן התלוין בגידול בלוריות.
- ד. כל איסורין הבאין כתוצאה מגידול בלוריות.
- ה. דין בטול הנחת תפילין של ראש — למגדלי בלוריות.
- ו. חומר איסור הליכה בחוקות הגוים שהוא ראש לאיסור (בלוריות).
- ז. שכר הגדול להמתרחק מחוקות הגוים
- ח. שלל של דברים אחרים האסורים גם כן מטעם חוקות הגוי.
- ט. חובת כל אדם לגלח השערות לעתים קרובות שהן דינין תקיפין.
- י. חובת גילוח הצפונים בכל שבוע — בערב שבת קודש.

מהו בלורית ?

כתב הטורי זהב יורה דעה סימן קע"ח, דאף על גב שפירשו פירושים שונים בענין בלוריות מכל מקום אין נפקא מינא ולמעשה כל מה שעושין העכו"ם אסור לעשות כמותן וזה לשון הט"ז: שהכלל הוא שיש לישראל להבדיל מהם מה לי כפך ומה לי כפך כי המדינות חלוקות במנהגם.

לתשומת לב!

לא העתקתי שום חומרה בענינים הנזכרים לעיל רק מגדולי הפוסקים שהיו עד לפני חמישים שנה.

מִפְתַּח לְסֵפֶר
בְּלוֹרִית לְאוֹר הַהֶלֶכָה

ג

1. מַעֲבָר לְשַׁעַר _____ ב
2. מִפְתָּח _____ ג
3. תּוֹעֵלַת הַסֵּפֶר _____ יא
4. תּוֹעֵלַת לְמַגְדִּילִין וְשֹׂאִין מְגַדִּילִין _____ יא
5. הַתְּעַרְבוֹת עִם הַגּוֹיִם הַגִּיעָה לְשִׂיא _____ יא
6. תּוֹעֵלַת לְדוֹרוֹת הַבָּאִין _____ יב
7. אַתָּה אַחֲרָאֵי עַל חֲבִירְךָ הַמְגַדֵּל _____ יג
8. סֵפֶר בְּמָקוֹם תּוֹכָחָה _____ יד
9. הַקְדָּמָה _____ טו
10. פְּתַח הַשַּׁעַר _____ כא
11. שׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר לְטוֹמְאֵת הַבְּלוֹרִיּוֹת _____ כא
12. חוֹמֵר אִיסוּר בְּלוֹרִית — הַנִּקְרָא טְשָׁאֵפֿ _____ כד
13. פְּתַח דְּבָר _____ כד
14. סֵפֶר הַבְּלוֹרִית פְּהִלְכָתָהּ _____ כה

פֶּרֶק א'

15. שִׁיטַת הַרְמַב"ם וְהַטו"ר — וְשׁוֹלְחַן עֵרוֹךְ — _____ כה
16. בִּיאוֹר הַט"ו _____ כו
17. מְקוֹרוֹ בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים _____ כו
18. כָּל גִּידוּל שִׁיעַר לְנוֹי וְיוֹפֵי בְּאִיזָה צוּרָה שְׁתַּהֲיָה _____ כו
- אֲסוּרָה _____ כו

פֶּרֶק ב'

19. כַּאֲן אַעֲתִיק מְד' עֲמוּדֵי הָעוֹלָם מֵה שְׁכַתְּבוּ בְּעֵנָן בְּלוּרִית _____ כז
20. 1. ר' יְהוּדָה הַחֲסִיד 2. ר' נְתָן שְׁפִירָא 3. מֵהֲר"ש אֲבוּהַב. בְּעַל בְּנֵי יִשְׁשֹׁכָר _____ כז
21. 1. ר' יְהוּדָא הַחֲסִיד: (עֶצֶם גִּידוּל שְׁעָר גְּדוּל אָסוּר) _____ כז
22. 2. ר' נְתָן שְׁפִירָא (מֵאֲרֵי הָאֲר"י ז"ל): (הוּא הַנוֹי שֶׁל ב' אֲבוֹת הַטּוֹמְאָה) _____ כח
23. 3. מֵהֲר"ש אֲבוּהַב: (הַתִּיקוֹן תְּלוּי בְּרָאשֵׁי הָעָם) _____ כח
24. בְּעַל בְּנֵי יִשְׁשֹׁכָר: (כָּא לְמֵאֲכָלוֹת אָסוּרוֹת וְלִהְנִשָּׂא לְעַכּוּ"ם) _____ כט

פֶּרֶק ג'

25. בְּעֵנָן אִיסוּר בְּחֻקוֹתֵיהֶם — מְד' הָאֲחֲרוּנִים _____ לא

פֶּרֶק ד'

26. שְׁאָר אִיסוּרֵי שְׁעוֹבְרֵי מְגִדְלֵי בְּלוּרִית _____ לא
27. מְחַלֵּל שֵׁם הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּפֶרֶט אִם הוּא בֶּן תּוֹרָה — לב
28. אֲזַהְרָה לְחִנּוּךְ בְּנָיו בְּזָה _____ לג
29. בְּאִינוּ נִזְהָר שׁוֹרָה עָלָיו קָלְלָה — וְהַנְּזָהָר בְּרָכָה _____ ל
30. סוֹפוּ יוֹרֵשׁ גִּיהֶנֶם _____ לה
31. הַסְּכָמַת גְּדוּלֵי יְרוּשָׁלַיִם — וְצָרִיךְ לְמַסּוֹר נַפְשׁוֹ עַל זֶה _____ לה
32. לֹא אֲמַרִינָן בְּזָה מוֹטֵב שִׁיְהִי שׁוֹגְגִין _____ לו

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהִלְכָה

- פֶּרֶק ה'
- ה
- לז 33. פְּסָקֵי עֲמוּדֵי הָעוֹלָם אֲרֻזֵי לְבָנוֹן — בְּבִלְוִרִית —
- מט 34. עוֹבֵר חֲמֹשֶׁה לְאוֹיֵן חֲמוּרִים —
- נא 35. הוּא פֶּתַח פְּתוּחַ לְדָבָר עֲבִירָה וְחִילּוּל שְׁבָתוֹת —
- נב 36. בְּיַד רְאֵשֵׁי הָעָם לְגִזּוּז שְׁעָרוֹת בְּלוּרִיתוֹת שֶׁל הַהֶמּוֹן
37. אֲסוּר לְקָרוֹתוֹ לְסַפֵּר תּוֹרָה — נִקְרָא רֶשַׁע — דִּינוֹ
- נג 38. כְּנוֹאֶף —
- אף עַל פִּי שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה סוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ גִּיהֵנָם —
- נג 39. וְכָל תּוֹרָתוֹ לְקַלְפוֹת הוֹלְכוֹת —
- נד 40. מְבִיא הֶרְהוּרִים רְעִים —
41. מְתַגְרֵם בְּעֵצָמָם כַּחוֹת שְׂרֵי הַטּוֹמְאָה הַגְּדוֹלִים
- נד 42. בְּיוֹתֵר —
43. כְּשֶׁשְׁעָרוֹת שֶׁלְפָנָיו גְּדוֹלִים מְשַׁלְּאֲחֵרְיוֹ עוֹבֵר אִיסוּר
- נה 44. בְּלוּרִיתוֹ —
45. פֶּסֶק דִּין שֶׁל כָּל גְּדוֹלֵי יְרוּשָׁלַיִם (קְרוֹב לְשִׁישִׁים
- נה 46. שְׁנָה) — בְּבִלְוִרִית —
47. וְעוֹד מֵהַרְבֵּנִים הַגְּאוּנִים בֵּית דִּין צָרָק, דְּחִסְדִּים דְּפָה
- נו 48. עִיר הַקֹּדֶשׁ, שְׁלִיט"א —
- פֶּרֶק ו'
- נט 44. גִּדּוּל בְּלוּרִית מוּנַע מִקִּנְיַן הַתּוֹרָה —
- נט 45. חוֹקוֹת הַגּוֹי — בְּלוּרִיתוֹת —
- נט 46. אֵין הַבְּרָל בְּאִיזָה תְּמוּנָה נַעֲשִׂית — הַפֶּל אֲסוּר —
- ס 47. סַתֵּם שְׁעָרוֹת גְּדוֹלִים גַּם כֵּן אֲסוּר לְגַדֵּל —
- סב 48. אֲסוּר לְקָרוֹתוֹ לְסַפֵּר תּוֹרָה — וְלִהְיוֹת ש"ץ —

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהֶלְכָה

49. מביא לידי הרהור ונדחה ממחיצתו של הקדוש
 ברוך הוא — אבגרייהו דגלוי עריות סג
50. באין לדי חילול שבת _____
 סה פֶּרֶק ז'
51. כאב הלב על בעלי תורה ומוסר — ומגדלין
 בְּלוּרִית _____ סט
52. תשובה נגד המקבלין בחורים — מגדלי בְּלוּרִית
 — לְשִׁיבְתָם לְקָרְבֵן לַתּוֹרָה _____ עג
53. מסיר צלם אלקים וסופו לתרפה ודראון עולם — עה
54. אם נזקר — גם אם נגזר על עירו להחרב —
 ניצול _____ עה
55. עוד מהגה"צ הנ"ל: _____ עו
56. ביטול מצנת תפילין _____ עז
57. קובץ של קרוב לשלשים פוסקים שהכריעו
 דבְּלוּרִית חוּצָץ לַתּפִּילִין שֶׁל רֹאשׁ _____ עט
58. ביטול מצנת תפילין _____ עט
59. פסק דין של כל גדולי ירושלים (קרוב לשישים
 שָׁנָה) — בְּבְלוּרִית _____ פ
60. סיכום לכל הנ"ל: _____ פה
61. שער הספר חוקות העכו"ם בהלכה _____ פו
62. א. שם היהודי. _____ פו
63. ב. לשון היהודי. _____ פו
64. ג. מלבוש היהודי. _____ פו

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהִלְכָה

- ז
- פז _____ נְחִיצוֹת הַסֶּפֶר .65
- פט _____ סֵפֶר חוֹקוֹת הָעֶבְרִיִּים בְּהִלְכָה .66
- פט _____ חוֹמֵר אִיסוּר הַלִּיכָה בְּחוֹקוֹת הָעַמִּים .67
- פט _____ פֶּתַח דְּבָר: .68
- _____ הַתְּבוּלָלוֹת וְשִׁמְד וְטִימוֹעַ בֵּין הָעֶבְרִיִּים — רַחֲמָנָא .69
- ז _____ לְצֵלָן!!
- ז _____ צָרִיךְ לְהִתְבַּדֵּל בְּכָל מְנַהֵג שְׁנִתְחַדַּשׁ לָהֶם: .70
- ז _____ אִם נוֹהֲגִין כְּעֶבְרִיִּים דִּינָם כְּעֶבְרִיִּים: .71
- ז _____ נֶעֱנַשׁ בְּהִשְׁמָדָה רַחֲמָנָא לְצֵלָן כְּעֶבְרִיִּים .72
- ז _____ הַתְּקַרְבוֹת לָהֶם גּוֹרְמַת לַעֲשׂוֹת כְּמוֹתָן: .73
- זא _____ שָׂכָר לְהִמְתַּרְחַק מִחוֹקוֹת הַגּוֹי .74
- זא _____ הַמְתַּרְחַק זוֹכֵה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו: .75
- זא _____ מִי שְׁעוֹבֵר וְטוֹב לוֹ — הוּא אַרְיֵכַת אַפִּיִּים: .76
- _____ הֵן מְתַרְחַק — קְדוּשַׁת ד' עָלָיו — אֲשֶׁרִיו בְּזָה .77
- זא _____ וּבְכָא:
- _____ דְּבָרִים שֵׁישׁ לִיזְהַר מֵהֶם — מִטְעַם חוֹקוֹת .78
- זב _____ הַגּוֹיִים
- פֶּרֶק א'**
- זב _____ הַתְּבַדְּלוֹת בְּמִלְבוּשׁ .79
- זד _____ אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים — וּבְכָל מְקוֹמוֹת שֶׁהֵן: .80
- זה _____ סְדוּרֵי נְאֻה בְּאוֹפֵן הַלְבוּשׁ לְכָל יְהוּדֵי כְּשָׁר .81
- זז _____ דְּבָרִים נִפְלְאִים בְּעִנְיַן שֵׁם לְשׁוֹן־מִלְבוּשׁ, .82

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהִלְכָה

ח

83. שם _____ צז
84. לשון _____ צח
85. מלבוש _____ צח
86. מסוגל לישועה _____ צט
87. שמירה מפגעות: _____ צט
88. נתפס לסט"א _____ ק
89. גורמת לפגיעות _____ קא
90. נחשב כעכו"ם: _____ קא
91. נתפתה עי"ז לתאונת עכו"ם: _____ קב
92. דין הלוכש כמומר ועכו"ם: _____ קב
93. שעת הגזירה: _____ קג
94. גורם להתערבות בגוים: _____ קג
95. המלבושים לפי הזמן: _____ קד
96. מלבושי חזנים: _____ קד
97. המקילין בקניז: _____ קה
98. בגדים לבנים: _____ קה
99. להיות להוט אחר אכילה ושתייה _____ קו

פֶּרֶק ב'

100. חכמה חיצונית _____ קו
101. העתקת כמה גרגרים נאה בנושא זה ממרן החתם _____ קו
- סופר זכר צדיק לברכה _____ קח

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהֶלְכָה

ט

103. רָכַר שְׁאִינוּ רְאוּי לְיִשְׂרָאֵל _____ קט

פֶּרֶק ג'

104. שְׁמוֹת כְּשֶׁל עֲבוּרִים _____ קי

105. שֵׁם עֲבוּרִים: _____ קי

106. הֶלִיכָה לְתִיאָטָעֵר וּמְאוּוֹי _____ קיא

פֶּרֶק ד'

107. גִּילוי שְׁעַר בְּאֶשָׁה _____ קיב

פֶּרֶק ה'

108. לְשׁוֹנוֹת הָעֲבוּרִים _____ קיב

109. לְשׁוֹן וּכְתָב לְאוּמִים _____ קיג

פֶּרֶק ו'

110. גִּילוי הַנֶּזֶק _____ קטו

111. פְּאוֹת שְׁפָרָאשׁ: פְּאוֹת הָרֹאשׁ כְּמוֹ אוֹת בְּרִית

קוּדֶשׁ _____ קטו

112. קוֹל צְנוּחָה מִהַגְּאוּן בְּעַל יַעֲרוֹת רַבֵּשׁ זצ"ל _____ קטו

פֶּרֶק ז'

113. צוּרַת אֶרְיָה עַל אַרוֹן הַקּוּדֶשׁ _____ קיז

114. בְּנִינִים כְּעֲבוּרִים _____ קיז

115. תַּעֲנוּגִים שְׁלֵהֶם _____ קיז

116. סֵפֶר גִּילוי שְׁעֵרוֹת וְצִפְרָנִים _____ קיט

בוּ מְבוֹאֵר:

117. א. נְחִיצוֹת גִּילוי שְׁעֵרוֹת מִזְמַן לְזְמַן _____ קיט

בלורית לאור ההלכה

118. ב. זמני גילוח שערות וצפרניים _____ קיט
119. ג. כוונה לקיום המצוה _____ קיט
120. ד. סדר הקציצה _____ קיט
121. ה. נטילת ידים לאחריה _____ קיט
122. ו. התנהגות בצפרניים שנקצצו _____ קיט
123. ז. גודל הגרעון בגידול שערות וצפרניים גדולים _____ קיט
124. ספר גילוח שערות וצפרניים _____ קב
125. שערות הראש הן דינין קשים — ואחינת פחות

- הטומאה _____ קב
126. גילוח שערות עש"ק _____ קכב

פרק ב'

127. זמן גילוח _____ קכג
128. גילוח מעכו"ם _____ קכג
129. יכוון לקיום המצוה _____ קכג

פרק ג'

130. נטלת צפרניים — זמנה _____ קכה
131. סדר הקציצה _____ קכו
132. התנהגות בצפרניים שנקצצו _____ קכח
133. לחתוך דבר אחריה _____ קכח
134. אמירת דבר שבקדושה _____ קכט
135. אמירת דבר שבקדושה _____ קכט
136. נטילת ידים אחריה _____ קכט
137. גודל הגרעון בגידול צפרניים גדולים _____ קל

תועלת הספר

רבים ישאלו בפֶּאֶשׁר יִרְאוּ סֵפֶר זֶה רוֹאֶה אוֹר הָעוֹלָם, מֵה תועלת בַּהֶסְפֵּר וְהֵלֵא הַמַּגְדְּלִי בְּלוּרִית מִסְתַּמָּא לֹא יַעֲזֹבוּ דְרָכָם, וְלֹהֵאִינָם מַגְדְּלִין הֵלֵא בְּלֹאוּ הִכִּי אֵין מַגְדְּלִין.

*

א. תועלת למגדלין ושאיין מגדלין

תְּשׁוּבָה: נִתְחִיל מְרִישָׁא דַע כִּי אַחוּז גְּדוֹל מַמְגְּדְּלִי בְּלוּרִית אֵינָם מְכִינִים עַד הֵיכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים כִּי הָאִיסוּרִים וְתוֹצְאוֹת הַתְּמוּרוֹת מְפוֹזְרִין בְּפוֹסְקִים וּמְדַרְשִׁים אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה וְנִנְעֲלָמִים עַל יְדֵי זֶה מְעִין כָּל חֵי, לְדוּגְמָא בְּרוּר הַדְּבָר כִּי הַמַּגְדְּלִין בְּלוּרִית אֵילוּ יִדְעוּ שְׁמִבְטְלִין בְּכָל יוֹם מִצְנַת תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ לְדַעַת קְרוּב לְשִׁלְשִׁים פּוֹסְקִים וְדַאי לֹא הָיוּ עוֹשֵׁן כֵּן, כִּי מִצְנַת תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ גְּדוֹלָה מִשָּׂאֵר מִצְנַת עֲשֵׂה (כַּמִּשׁ הִרְאִישׁ וּבְשׁוֹ"ע) וְגַם תוֹצְאוֹתֶיהָ תְּמוּרִים מִשָּׂאֵר מִצְנַת עֲשֵׂה, עוֹנְשׁוּ כִּלְיָה לְנִצָּח כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר בְּמִקּוּמוֹ (ע"ש). וְגַם אֵין חוֹדְרִין לְתוֹכִיּוֹת הַדְּבָר לְהַכִּיר שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַרְבִּין בְּמַהְרֹת עֲזָה לְגוּיֵי הָאָרֶץ וּמְסוּפְנִין חֵס וְשְׁלוֹם לְהַתְעַרֵּב עִמָּהֶם שֶׁהוּא צְרַעַת מִמְאֲרַת הַמַּכְלָה בְּזֶה הַזְּמַן כָּל חֻלְקָה טוֹבָה מְנַפֵּשׁ עַד בְּשׁוּר שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.

ב. התערבות עם הגוים הגיעה לשיא

מִיּוֹם לְיוֹם מִתְרַבֵּין בְּעוֹנוֹתֵנּוּ הַרְבֵּים תְּעִרּוּבוֹת חִיתוּן שֶׁל גוֹיִם וְיִהוּדִים בְּחוּץ לְאָרֶץ וּבְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֵין עֲצָה וְאֵין

תְּבוּנָה רַק לְהִתְרַחֵק מִדְּרָכָהֶם. הַלִּיכוּתֵיהֶם, וְעֲשׂוֹנוֹתֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים לְעַנְנֵן הַלִּיכָה בַּחֻקוֹתֵיהֶם (וַיִּתְּבָאֵר בְּמִקְוֵמוֹ). גִּידוּל הַבְּלוּרִית הִי נִיחֹו פֶּתַח פֶּתַח לְהִתְבּוֹלְלוֹת וְטִימֹוע בֵּין הָעֵכוּס כַּאֲשֶׁר אָנוּ עֲדִים חַיִּים לְרֹאוֹת כֹּל זֶה בְּכָל הָאָרְצוֹת. וְגַם אוֹתָן שָׂאִין מִגְדָּלִין בְּלוּרִית מִסְתַּמָּא יֵשׁ לָהֶם אִיזָה קְרוֹב, אוֹ מִשְׁפָּחָה, אוֹ שֶׁכֵּן, אוֹ חֵבֵר טוֹב שֶׁמִּתְנַהֵג בְּכֹאֲלָה, חוֹכְתוֹ לְעוֹרְרוֹ וּלְדַבֵּר עַל לְבוֹ גוֹדֵל פְּחִיתוּתוֹ, וְגַם אִם רָגַשׁ יִשְׂרָאֵל עוֹדְנוּ בּוֹעֵר בְּקִרְבוֹ לְדַבְּרוֹ (כְּמֵאמַר הָעוֹלָם - אֵי אִיִּדִישׁ הָאָרֶץ). אֲבָל מִי יִבְטַחְנוּ שֶׁבְּנֵינוּ הַמְּגִדָּלִין בְּלוּרִית כְּמוֹהוּ יַעֲמְדוּ בְּנִסְיוֹן שְׁלֵא לְהִתְעַרֵב בְּגוֹיִם, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים דָּבָר הַמְצוּי שֶׁהֵבֵן מִתְחַתֵּן עִם בֵּית אֵל נֶכֶר וְהַהוֹרִים אוֹכְלִין אֶת בְּשָׂרָן מִגּוֹדֵל הַצֶּעֶר וְאִין לֹאֵל יָדָם לְהוֹשִׁיעַ.

לוֹ חֲכָמוֹ יִשְׁפִּילוּ כִּי הֵן בְּעֶצְמָן הַגּוֹרְמִים לְזֶה דְאִתְר שְׁמִלְבִּישׁ בְּנֵינוּ כְּכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עִם גִּידוּל בְּלוּרִית בְּרֹאשׁוֹ כְּבֵר פְּתוּחִין לוֹ כֹּל הַשְּׁעָרִים לְגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וּמָה יַעֲשֶׂה הֵבֵן שְׁלֵא יִחְטָא, וּלְכַד מְזֶה בָּא לְחֻטָּאִים גְּדוֹלִים (כְּמִבּוֹאֵר בְּפָנִים) לְכַד מִחֲמִישָׁה אִיסוּרִים קְבוּעִין שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶן בְּכָל רִגְעַ (כְּמִבּוֹאֵר בְּפָנִים). וּמִי שֶׁמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִלְּעוֹרֵר חֲבִירוֹ וּקְרוֹבוֹ בְּזֶה אִין חֵבֵר טוֹב רַק לְאֲכַזֵּר יִחַשֵׁב כִּי רַחֲמָנוּת כְּזוֹ הוֹרְגַת טוֹבִים וְרַעִים דְּבָלִי הִתְעוֹרְרוֹת וְדָאִי לֹא יֵשׁוּב מִדְּרָכּוֹ הַרְעָה.

ג. תּוֹעֵלַת לְדוֹרוֹת הַבָּאִין

וְגַם לְהֵאִינָם מִגְדָּלִין אֲשֶׁר מְשַׁלֵּי דָאֵף שֶׁהוּא אִינוּ מִגְדָּל אֲבָל עֲדִיין עֲרָבָא צְרִיךְ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים שְׂיִדְעוּ יְבִינוּ וְיִפְּרִירוּ

הַפְּרָה בְּרוּרָה וְאִמִּיתִית גּוֹדֵל הַמִּיגְרַעַת הַפְּאָה עַל יְדֵי הַבְּלוּרִית וּבְכָל זְמַן נֶעַת יַעֲוֹרֵר צְאָצְאָיו עַל זֶה וְעַר כְּמָה עֲלוּל דְּבָר זֶה לְהַזִּיקָן כְּדֵי שִׁישְׁנָאוּ וַיִּמָּאֶסּוּ הַדְּבָר כְּבוֹרֵחַ מִן הָאָרִי וַיִּוֹתֵר מִזֶּה, וְתוֹעֵלֶת גְּרוּלָה יִשָּׂאב כַּאֲשֶׁר בָּאִין הַדְּבָרִים בְּכַתּוּבִים, וְגַם אִם יִרְצֶה לְעוֹרֵר הַנִּכְשְׁלִין וְקִשָּׁה לוֹ בַּעַל פֶּה יִתֵּן לוֹ הַסֵּפֶר לְרוֹרוֹן, אוֹ יִשְׁלַחֵנוּ בְּלִי שְׂיַדַע מִמִּי יִצְאוּ הַדְּבָרִים.

ד. אַתָּה אַחֲרָאִי עַל חֲבִירְךָ הַמְּגַדֵּל

לְמוֹתֵר לְבָאֵר דְּבָר שְׂגַם תְּנוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יוֹדְעִין אוֹתוֹ שֶׁהִקְשָׁה שְׁבִכּוּלָן תּוֹכַחָה וְעַל זֶה נֶאֱמַר אוֹי לִי אִם אוֹמֵר פֶּן יִהְפֶּךְ לִי אוֹהֵב לְאוֹיֵב וְאוֹי לִי אִם לֹא אוֹמֵר שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִחְשַׁב לִי לְעוֹוֹן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (שִׁבְחַת נֵד). כֹּל מִי שִׁישׁ בִּידוֹ לְמַחֹת וְאִינוּ מוֹחָה נִתְפָּס עַל אוֹתוֹ עוֹוֹן.

הַגַּע עֲצָמָךְ אִם יִגִּיעַ לְאַזְנוֹיֶךָ שֶׁעַל יְדֵךְ נִשְׁתַּמְדוּ וַיִּצְאוּ מִן הַדָּת חֲמִשָּׁה מִיִּשְׂרָאֵל בְּנֵרָאִי לֹא תִמָּצֵא מְנוּחַ לְכַף רִגְלֶךָ עַל הָעוֹל הַנּוֹרָאָה הַלְזוּ, וַיִּמְאִין אַתָּה יוֹדַע שְׁנִקִּי אַתָּה מִזֶּה, וְהִלֵּא חֲבִירְךָ וְקִרְוּבֶךָ הַהוֹלֵךְ בְּבְלוּרִית (וְשָׂאֵר דְּרָכֵי הַגּוֹיִם) אֲשֶׁר רִאִיתָ זֶה בְּמוֹ עֵינֶיךָ, קְרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר בְּפִיד וּבְלִבְכֶךָ לְעוֹרְרוֹ עַל זֶה, הֲרֵי עֲשִׂיתָ זֹאת? לֹא!! לְמָה בְּשִׁבִיל פֶּחַר וְצַעַר הַמְּדוּמָה, וַמָּה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי זֶה נִתְקַרְבוּ לְגוֹיֵי הָאָרֶץ עַד שֶׁבָּאוּ תוֹלְדוֹתֵם לִיְדֵי חִיתוֹן, וְאַתָּה שְׁלֵא מַחִיתָ בְּזְמַן הַמוֹכָשֵׁר הַנֶּךְ כַּאֲן מַחֹתָן גְּדוּל לְשִׁידוּךָ הַנוֹאֵץ הַזֶּה רַחֲמָנָא לְצַלָן.

ה. סֵפֶר בְּמִקוֹם תּוֹכָחָה

בָּרַם בְּהִתְחַשְׁבוֹת עִם טְבַעֵי בְּנֵי אָדָם שְׁנוֹסְגִים אַחֲרֵי
מֵהִתְעוֹרְרוֹת אַחֲרִים הִחְלַטְנוּ לְהִדְפִּים סֵפֶר בְּנוֹשָׂא זֶה שִׁימְלֵא
הַחֶסֶר בְּכִמוֹת גְּדוּלָה. הֵא כִּיצַד? אִם לְדוֹגְמָא יִדְעַת בְּחִבְרֵךְ ר'
מְעַנְדֵל שִׁמְגַדֵל לְעַצְמוֹ אוֹ לְבְנָיו בְּלוּרִית תִּקַּח סֵפֶר זֶה (אוֹ
שְׂאֵר סֵפָרִים בְּנוֹשָׂאִים אֵלּוּ) וְתִשְׁלַח לְחִבְרֵךְ עִם מַכְתָּב רְצוּף
שְׁבָהִיּוֹת וְנִיפֵר עָלֶיךָ אוֹ צָאצְאֵיךָ שְׂאִין מְשִׁיגִים עַד הֵיכֵן הִדְבַר
מִגִּיעַ עַל כֵּן שְׁלַחַת לּוֹ סֵפֶר זֶה וְכֵּה יָבִין לְדַעַת גּוֹדֵל הַקְּלָקוּל
בְּהִדְבַר, (וְכֵן כְּעִין זֶה — וְהַעִיקָר הַתּוֹכֵן).

אִין אָנוּ אוֹמְרִים שְׁבֻזָּה כְּבַר יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָה אִם רוֹאֵה
שְׁלֵא הִבִּיא תוֹעֵלַת, בְּכָל זֹאת צְרִיךְ לְנִסוֹת פֶּה אֶל פֶּה וְאִין
דוֹמָה רְאִיָּה לְשִׁמְיעָה, וְדַבְרִים הַיוֹצְאִין מִן הַלֵּב נִכְנָסִין לְלֵב,
אֲבָל הַרְבֵּה פְעָמִים יִשְׁיג הַמְטָרָה בְּשִׁילוּחַ סֵפֶר כְּמוֹ שְׁבַחוֹן
וּמְנוּסָה שְׁהַרְבֵּה מְאֹד נִהְפְּכוּ הֵן וּבֵיתָם וְזָרְעָם עַל יְדֵי זֶה.

דְּבִאֲמַת כָּל אִישׁ שְׁעַדִּיין נִיצוּץ הִיְהוּדֵי בּוֹעֵר בְּקַרְבּוֹ עֵינֵי
תְלוּיּוֹת לְשִׁמְיִים שִׁישְׁמַח הָאֵב בְּיוֹצָא חֲלָצֵיו וְתַגֵּל אָמוֹ בְּפָרֵי
בְטָנָה, וְכֵּה הַזְמַן שְׁכָל הַדַּת תְלוּי בְּמַדַּת הַהִתְרַחֲקוֹת מְדַרְבֵּי
הַגּוֹיִם, מִקְצוּעַ זֶה הוּא פִּינַת יְקָרַת לְיִסְדַּר בֵּית שְׁיִמְשִׁיךָ קִיּוּמוֹ
עַד לְבִיאַת הַגּוֹאֵל (עֵיין הַקְּדָמָה לְחֻקוֹת הַגּוֹיִם).

* * *

הַקְדָּמָה

א. יתְפַרֵּךְ הַבּוֹרָא וַיִּשְׁתַּכַּח הַיּוֹצֵר שְׁבָרָא אָדָם עַל הָאֲדָמָה מִכְחַר הַיִּיצוּרִים, וּבַחֵר לוֹ מִתּוֹכָם אֶת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁוֹ זָרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ וַיִּבְחַר בְּזָרְעָם אַחֲרֵיהֶם בְּעֵבֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרוֹתָיו יִנְצֹרוּ וַיְהִיו מוֹבְדָלִים מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וּכְבֻקֶשֶׁת מִכְחַר מִיֵּן הָאֲנוּשִׁי רַבִּינוּ מֹשֶׁה הָעֲנִיו מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמִּי מִכָּל הָעַם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַגַּם כִּי שָׁם הַפִּירוּשׁ שִׁיְהִיו מוֹפְלָאִים שְׁלֵא יְהִי הַשְׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה רַק עַל עִם קְדוּשׁוֹ, אֲבָל אֵין מִקְרָא יוֹצֵא מִיַּדִּי פְּשׁוּטוֹ וְכַתִּיב וּבַחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ, וְכַתֵּב הַרְמַב"ם שִׁיְהֵא מוֹפְלָא וּמוֹבְדָל מֵהֶם, בְּמַלְבוּשָׁיו, וּבַדַּעֲתָיו.

ב. וְהִנֵּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים פְּשָׁתָהּ הַמִּסְפַּחַת הַנּוֹרְאָה גַם אֲצֵל מִקְצַת בְּנֵי תוֹרָה, וְתַלְמִידֵי הַיְשִׁיבוֹת הַרְצוֹן לְהַתְדַמּוֹת לְעַבּוּרִים בְּמַלְבוּשֵׁיהֶם וְגַם מְגַדְלִים אֶת צִיצִית רֵאשִׁם עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, עַדִּי כָּל רוֹאֵיהֶם לֹא יִפְרִיֹם אֲשֶׁר מְזַרַע הַיְהוּדִים הֵמָּה, וְכָל חֻכְמֵי הַגּוֹיִים וְכָל מַלְכוּתָם, יִתְנוּ עֵינֵיהֶם וַיִּצְדְּקוּ בָּם שְׂכַמוֹנוּ כְּמוֹהֶם, וְאֵין שׁוֹם חִלּוּק בִּיְנֵינוּ וּבֵינָם, הֲלֹא עַל זֹאת אֲבָדָה הָאֲרֶץ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת תּוֹרָתִי וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ, רְצוּנוֹ בְּזֶה שְׁלֵא הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה גַם בְּלִכְתָּם בְּרַחוּב הַגַּם שֶׁהִיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה בְּבֵית הַמְדַרְשׁ, אֲבָל כְּהַלִּיכָה בְּרַחוּב עָזְבוּ אֶת תּוֹרָתִי וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ אֲלֹא הִלְכוּ כְּכָל הַגּוֹיִם בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם אֵין תּוֹרָה, וְעַל זֶה אֲבָדָה הָאֲרֶץ הַגַּם שֶׁהִיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה, וְהִנֵּה מִן הַצּוֹרֶךְ הִי לְהֲאָרִיךְ בְּתוֹכָחַת מוֹסֵר עַל הַפְּרָצָה הַנּוֹרְאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִיא רֵאשׁ לְנִגְעֵי בְּנֵי הָאָדָם שְׂדָכָר זֶה גוֹרֵם שְׁבָר יִשְׂרָאֵל לֹא

יְרַגִּישׁ שׁוֹם חֲלוּק בֵּינוּ וּבֵין שְׂכִינוּ הַגּוֹי שְׂכַרְחוּב, וְאִם כֵּן הוּא
 הוֹלֵךְ אֲצִלוֹ וּמִתְרַגֵּל אֲצִלוֹ, וּמִתְרַגֵּל אִתּוֹ קוֹדֵם כְּאוֹרֶחַ וְאַחַר
 כֵּךְ נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ יוֹתֵר רַגִּיל עַד שְׁחַס וְשָׁלוֹם הַרְבֵּה פְּעָמִים
 בָּאִים לְיַדֵּי חֲתָנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים עַד שֶׁהַרְבֵּה
 אָבוֹת תָּאִין וּמִתְפַּנְשִׁין, תְּמַהִין וְשׁוֹאֲלִים וְדוֹרְשִׁים, מְהִיכֵן בָּא
 לְהַבִּין יָקִיר לוֹ מִחֻשְׁבָּה כְּזוֹת לְהַדְּבֵק לְעִבּוּרִים, הֲלֹא מֵאֵז
 וּמִקֶּדֶם הָיָה לוֹמֵר בְּיִשְׁבּוֹת, וְעַכְשָׁיו נִהְפֵּךְ עָלָיו מִחֻשְׁבָּתוֹ
 הַרְעָה וְהֵלֵךְ וְלָקַח בַּת אֶל גִּבּוֹר הָאָרֶץ מִי יִגִּידָה וְיַעֲרֹכָה לָנוּ.
 דְּכַר זֶה שְׁאֵלוֹ לְחַכְמִים, וְגַם לְנַבִּיאִים וְלֹא הָיָה מִי שְׁיָתֵן
 תְּשׁוּבָה עַל כֵּךְ, וְאָעַן וְאוֹמֵר, הֲלֹא כְּתִבְתִּי לָךְ שְׁלִישִׁים
 בְּמוֹעֲצוֹת וְרַעַת עַל שְׁלֹשׁ אֱלֹהִים אֲכַדָּה הָאָרֶץ עַל אֲשֶׁר עֲזָבוּ אֶת
 תּוֹרָתִי וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ, וּמִקֶּשָׁה בְּגִמְרָא הֵיִינוּ
 לֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי וְהֵיִינוּ לֹא הִלְכוּ בָּהּ, אֲלֹא עַל שְׁלֹא בָּרְכוּ
 בַּתּוֹרָה וְתַחֲלִילָה וְעַיִן בְּטוֹרֵי זֶהב אֹרַח חַיִּים סִימֵן מִ"ז מַה
 שְׁפִירֵשׁ כְּזֶה וְאֶפְשֵׁר הַכּוֹנֵנָה כְּזֶה לְפִי בְּרַבֵּינוּ דְּלְכָאוּרָה קֶשָׁה
 לְמַה לֹּא אָמַר, שְׁלֹא לְמַדּוֹ אֶת תּוֹרָתִי, וְלְמַה אָמַר עֲזָבוּ,
 דְּבִאֲמַת הָיוּ לוֹמְדִים אֶת הַתּוֹרָה, רַק דְּהִצְרָה הִיא שְׁלִמְדוֹ,
 וְאַחַר כֵּךְ עֲזָבוּ, וְשָׁנָה וּפִירֵשׁ קֶשָׁה מְכּוּלָּם, וְאוֹמֵר הַקְּרוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי נְבִיאָו שְׁדַכְּרָה זֶה גְּרַם לָהֶם אֲבִידַת הָאָרֶץ,
 וְשִׁכַחַת הַתּוֹרָה מִשׁוֹם שְׁלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי שְׂכַתְבְּתִי בַּתּוֹרָתִי
 וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ וְהֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי, רַק לֹא הִלְכוּ
 בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, אֲבָל בְּחֻקוֹתֵיהֶם הִלְכוּ דְּמִכְלַל הֵן אִתָּה שׁוֹמְעֵ
 לֹאוּ, דְּאִם אֵין הוֹלְכִין בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַדֶּרֶךְ הַהִיא כְּבַר חוֹקוֹת
 עִבּוּרִים, דְּפְתִיחַת עַל שְׁנֵי הַסְּעִיפִים עוֹד יוֹתֵר גְּרוּעַ מִהֲלִיכַת
 בְּדַרְכֵי עִבּוּרִים הַגְּלוּזוֹת שְׁמַצְבוּעַ כְּזֶה יְכוּלִים עוֹד אֲנָשִׁים

תממים ללמוד דרכים עקלקלות דהרי יאמרו הלא גם פלוני אלמוני שהוא גם משומרי משמרת התורה, הולך ומתדמה להעכו"ם ולמה נגרע אנחנו פשוטי עם, והעיקר שברצונן לומר דבכל נטיה פלשהו מדרך התורה והנהגות, הוא כבר עומד על דרך העכו"ם, ואם כן אין עוד קושיות האבות ההם (שאומללה יולדת הבן הזה) על הישיבות שבנו למד, רק כל אחריות הבן מוטל עליו שהרי הוא גרם לו את זאת שנתן לו חינוך כזה שיכולים להיות יהודי גם בלב, אבל במראהו החיצוני שפיר יוכל להיות ככל שאר העכו"ם וזה גרם לו להתדבק בהם, וכמו שאמרנו למעלה.

ג. והנה השטן ואומות העולם מונים את ישראל, למה אין אתם מתדמים לנו, ונהיה לעם אחר, השורש פורה ראש ולענה בטענה הזו הוא ענין פרנסה ושואלים בתממות איך יוכל בני לילך בין העכו"ם לבקש פרנסה אם ילך במלבושי יהודים הלא ימלאו ממנו העכו"ם פהם שחוק והיתולים, ואיך אכסה פניו חרולים, בשערות הזקן ופיאות הלא טוב לנו עבוד את יצרנו, באומרו זכרנו את הדגה אשר אכלנו במצרים, ויהיו לנו משרות גבוהות אצל החכרות הגדולות ומשכורת שמנה ולמה לא נגדל את שערות ראשנו מלפנינו ומאחרנו ונהיה ככל הגוים, ולא נבוש ולא נכלם, וזאת היא עיקר הטענה שיש להם, לגדל את ציצית ראשם, ועל זה נשיב להם בלשון התבואות שור בסימן ל"ה סמן קטן מ"ז וזה לשונו ואין לחוש להשחתת ממון דכל תשחית דגופין ונשמתינן עדיף שלא להקל למראה עינינו באיסורי דאורייתא ולסתור מנהגם של ישראל, ונהנה הדברים קל וחומר ומה התם

שֶׁכֶּבֶד הַמְּמוֹן בְּעֵינַי. אִמְרִינֶנּוּ דְאִין לְחוּשׁ אַבְל תְּשַׁחִית כָּל שְׂכָן וְקָל וְחוֹמֶר כַּאֲן שְׂאִין עוֹד שׁוּם מְמוֹן וְאִפְשֵׁר שְׂיִהְיֶה עִם הַבְּלוּרִית בְּיַחַד עֲנֵי מְדוּכָה, בְּוֵדָאֵי אִין לְעִבּוֹר עַל אִיסוּרֵי תוֹרָה בְּטַעֲנוֹת שְׁוֹא וּמְדוּחִים, וּמְבּוֹאֵר בְּרַמְ"א אוֹרַח חַיִּים סִימָן חֲרַנְיָו שְׁחֵיב לְכַזְּבוּ כָּל מְמוֹנֵי שְׂלָא לְעִבּוֹר עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

ד. וְהִנֵּה עַל הַטַּעֲנָה שְׁכַתְּכֵנוּ לְמַעַלָּה אֲצַלְנוּ הַהֶכְרַח לְהַשְׁיִב לְהוֹצִיא מִלֵּב הַטּוֹעִים, אוֹ הַרוֹצִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמָם שֶׁהֵם טּוֹעִים, וּבִקְאֶמֶת הֵם יוֹדְעִים אֶת הָאֶמֶת, אַבְל פִּיָּהֶם דְּכַר שְׁוֹא וְלֹא מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם כְּפִיָּהֶם וּמְדַבְּרִים אַחַד בְּפִהּ וְאַחַד בְּלֵב, וְלִזְוֵה בְּאֵנוּ לְגַלוֹת אֶת הָאֶמֶת שְׁוֵה טַעוֹת וְטַעֲנַת שְׂקָר אַבְל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים הַהוֹלְכִים בְּשִׁרְיוֹת לִבָּם הִרְעוּ וְהֵאֲטוּמִים, לָהֶם לֹא יוֹעִיל לֹא דַעַת תּוֹרָה וְלֹא דַעַת נוֹטָה, וְלֹא שׁוּם דְּכַר בְּעוֹלָם, וְעַל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים אֲנִי קוֹרָא כְּמוֹ שְׁכַתְּכֵנוּ הַחֲסִיד בְּשַׁעַר הַפְּרִישׁוֹת עוֹשִׂים בְּטַגֵּי-הֵם אֶלְקֵי-הֵם, וְתוֹרָתָם מְלַבּוֹשִׂיהֶם וְתוֹעִים בְּמַצּוֹלוֹת הַסְּכָלוֹת שְׂכִים בְּמַרוּצַת הַעֲצָלָה עֲמוּסִים בְּמַעֲמֹסוֹת הַתַּאוּת וּמְבַקְשִׁים גְּמוּל הַעוֹבְדִים בְּמַעֲשֵׂה הַעוֹבְדִים, וּמְדַרְגּוֹת הַצְּדִיקִים בְּמִנְהַגֵּי הַרְשָׁעִים כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְכַרְכָּה עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה זְמִרֵי שְׁהוֹלְכִים בְּבְלוּרִית כְּזִמְרֵי וּמְבַקְשִׁים שְׂכָר כְּפִנְחָס, וּבְאִשֶׁר הִגִּיעַ הַיָּצָר הַזֶּה כְּרוֹב אֲנָשֵׁי דוֹרְנוּ אֶל מַה שְׁהִגִּיעֵנוּ שְׁפִשְׁתָּהּ מִסְּפַחַת הַבְּלוּרִית אֲצַל הַרְבֵּה מִבְּחוּרֵי הַיְשִׁיבוֹת, וְאֲנָשֵׁי הַתּוֹרָה, נִצְרַכְנוּ לְעַמּוֹד כְּנִגְדּוֹ בְּטַעֲנוֹת אֲשֶׁר הוֹפְרָנוּ לְמַעַלָּה וְלַהֲתִיצַב לְפָנָיו בְּהַסְפָּר הַזֶּה עַד אֲשֶׁר נִשְׁיָכֶם אֶל גֶּדֶר הַנְּכוּנָה אֲשֶׁר בָּהּ תִּקְנַת הָאֲמוּנָה וְהָעוֹלָם.

ה. וְדַעְנוּ נָא עוֹד קוֹרְאֵינוּ הַיְקָרִים הִי"ו דְּבְרַמְבַּ"ם וּסְמ"ק וְרַבְבִּי וְרַמְבַּ"ן וְשְׂאָר מוֹנֵי הַמַּצּוֹת וּמְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה כְּבָר

הָאָרִיכוֹ שֶׁהִתְדַמּוּת לְעִפּוּ"ם פָּתַח פְּתוּחַ הוּא לְהִתְבּוּלְלוֹת וְטִימוּעַ בִּינֵיהֶם רַחֲמָנָא לְצִלָּן וּפְמוֹ שְׁעִינֵינוּ רוֹאוֹת בְּזֶה הַזְּמַן דְּכָל שְׁמִתְדַמָּה לָהֶם יוֹתֵר נִכְשָׁל בְּהִתְעַרְבוֹת עִמָּהֶם, וְעַד כַּמָּה שֶׁהִיא חוֹב קְדוּשׁ בִּימֵי קָדָם לְהִתְרַחֵק מִדְּרָכֵי הַגּוֹיִם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּפוּלָה וּמְכוּפָּלֶת הַחוּבָה בְּזֶה הַזְּמַן שֶׁבְּעוֹנוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עַל פִּי חֲשַׁבּוֹן הַסֵּטֶטִיסְטִיק בֵּין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּחוּץ לְאֶרֶץ רוֹב מֵהַנִּקְרָאִים יִשְׂרָאֵל אֵין שׁוֹלְטִין עַל תּוֹלְדוֹתֵיהֶם עִם מִי לְהִתְחַתֵּן וְעוֹשִׂין כְּאוֹת נַפְשָׁם וּמְסַפֵּר הַתְּבּוּלְלוֹת עִם הָעִפּוּ"ם כְּכֹר הַגִּיעַ לְשִׁבְעִים וְחֲמֵשׁ אַחֻזִּים רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אוֹי לָנוּ שְׁכַף עָלְתָה בְּיָמֵינוּ.

ו. וְהִנֵּה כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ לְמַעַלָּה דְּכָרֵינוּ אֲמוּרִים בְּזֶה לְהַרְוֵצָה לִידַע אֵת הָאֱמֶת וְאֵינוּ רוֹצֵה לְנִטּוֹת מִלִּילָף בְּדַרְךְ הָאֱמֶת, וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ עָלֶיהָ וּמְקַבֵּל אֵת הָאֱמֶת מִמִּי שְׁאוּמְרָה. וּמַעֲתָה הַקּוֹרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה יֵרְאֶה שְׁכָל טַעֲנוֹתָיו שֶׁהִיא לוֹ, בְּהִיתָר הַבְּלוּרִית נִפְרָכִים כֵּאֵן אַחַת לְאַחַת וְאֵין רְצוֹנִי לְהֶאֱרִיךְ בְּהַקְדַּמְתִּי לְהַבִּיא אֵת כָּל טַעֲנוֹת מַגְדְּלֵי הַבְּלוּרִית שֶׁהִיִּתִי צָרִיךְ בְּזֶה לְאֲרִיכוֹת גְּדוּלָּה, וְאֵין דְּכָר זֶה הַכְּרַחֵי מִפְּנֵי שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֹאוֹת וְלֵב לְהִבִּין יוֹצִיא מִתּוֹךְ הַתְּשׁוּבוֹת מַגְדוּלֵי הַרְבָּנִים מִהַדוֹר שְׁעָבֵר, וְלְהַכְדִּיל לְחַיִּים מַגְדוּלִים אֲשֶׁר אֲתָנוּ, וּבִפְרָט מִתְּשׁוּבַת הַסֵּפֶר עַמּוּדֵי אֲרָזִים שֶׁהוֹסַפְנוּ כֵּאֵן בְּסוּף הַסֵּפֶר, בִּיאוֹר כָּל הָעֲנִיָּן בִּיתֵר שְׂאֵת וּמוֹבְטָחֵנִי בְּיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, וּבִפְרָט בְּנֵי הַיְּשִׁיבוֹת וְאֲנָשֵׁי הַתּוֹרָה, וְלִכְל מִי שִׁישׁ לוֹ זִיק יֵרָאֵת שְׁמַיִם שְׁיִירָא וְיִפְחַד לְהִיּוֹת קַרְקַפְתָּא דְּלֹא מִנַּח תְּפִילִּין, חוּץ מִכַּמָּה אִיסוּרִים שֶׁהוּא גוֹרֵם לְעַצְמוֹ, שְׁעוֹבֵר כָּל יוֹם, וּבְנִדְאֵי יִשְׁמְעוּ לְדְּכָרֵינוּ וְיַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל הָעָבֵר וְיִקְבְּלוּ

על העתיד לא להיטמא בטומאת הבלורית, ובזכות זה שנהיה מצוינים בין האומות נזכה לתשועת עולמים אשר בכליון מחכים שיבא מציץ מן התרכים ונזכה לראות בנחמת ציון ובונה ירושלים, ובהתרוממות קרן התורה וישראל במהרה בימינו אמן.

הק' שלום יהודה גראס

אברק"ק האלמין יצ"ו

פְּתַח הַשַּׁעַר

שׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר לְטוֹמְאֹת הַבְּלוּרִיּוֹת

א. לְהֵלֵךְ יִתְגַּלֶּה לִפְנֵי הַקּוֹרָא כִּי טוֹמְאָה זֹה מֵהַיּוֹתֵר גְּרוּעוֹת, וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ שְׂרוּיִים בְּמִצְרַיִם בְּמִטְט שַׁעְרֵי טוֹמְאָה מְבוֹאֵר בְּמִדְרָשִׁים שְׂאֵחָד מְטוֹמְאוֹת הַיּוֹתֵר גְּדוּלוֹת "גִּידוּל הַבְּלוּרִית" וְהוּא הַמְּבִיא לַיָּדַי עֲבוּדָה זָרָה וְגִילּוּי עֲרִיּוֹת וְהַמְּדַרְשׁ מְדַמָּה מְגִדֵּל בְּלוּרִית לְעָרֵל שְׁלֹא מֵל עֲצָמוֹ.

ב. הַדְּבָרִים דְּלִהְלֵךְ הֵן הַעֲתָקָה מִסֵּפֶר "עֲמוּדֵי אֲרָזִים" שֶׁמְּבִיא מְקוֹר טְהוֹר לְכָל דְּבָרָיו וְהוּא בְּעֲצָמוֹ בֵּין גְּדוּלֵי עוֹלָם נֶחֱשֵׁב כַּיְדוּעַ. וְשֵׁם בְּדָף ל"ח: זֶה לְשׁוֹנוֹ:

ג. בְּרִישׁ כָּל מַרְעִין בִּישִׁין שֶׁל קְלִיפָה וְטוֹמְאֹת גִּידוּלֵי הַבְּלוּרִיּוֹת הוּא שְׁחוּשְׁבִים הַבְּחוּרִים שֶׁכֵּן נֶאֱמַר וַיִּפֶּה הוּא, לְצִיּוּן בְּצוּצִיתָא דְאַרְמְאֵי וְאִינִם יוֹדְעִים מֵאִין נּוֹבַע זֹאת, וְמִי בְּרֹאשׁ שֶׁהַמְּצִיא צְצִי נּוֹבֵל אֵלּוֹ בְּעוֹלָם וְעַד הֵיכָן מַגַּעַת כַּח הַטוֹמְאָה הַזֹּאת, וְאִינִם מְרַגִּישִׁים הַהֶפְסֵד שֶׁמְּגִיעַ לָהֶם וְלִנְפְשׁוֹתֵיהֶם רַחֲמֵנָא לְצִלָּן. וְלוֹ יִדְעוּ אֵת כָּל זֹאת אִין סַפֵּק שֶׁהָיוּ מִתְּרַחֲקִים מִזֶּה הַגַּה הַמְּעַמִּיק הַמְּחוֹלָל הַרְאֵשׁוֹן לְטוֹמְאֹת הַבְּלוּרִיּוֹת הוּא הָיָה בַלְעָם וְגַם פְּרַעְיָה הַרְשַׁע הַמִּיצֵר לְיִשְׂרָאֵל רֹאשׁ חֲרָטוּמִי וּמְכַשְׁפֵי מִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְּמוֹהוּ עוֹד (רַבָּה שְׁמוֹת פ"ט), כִּי רֹב כְּשׁוֹפֵי הָעוֹלָם הָיָה בְּמִצְרַיִם (קִידוּשִׁין מ"ט. זוֹהַר הַקְּדוּשׁ חֵלֶק ג' דף ע"י) עֲשָׂרָה קָבִין כְּשָׁפִים יָרְדוּ לְעוֹלָם תְּשַׁעָה נְטִלוּ מִצְרַיִם כו':

ד. וְאִיתָא (זוֹהַר הַקְּדוּשׁ חֵלֶק ב' דף ל') נִהְרֵי דְמִצְרַאֵי מְגִדְלִין מֵאֲרִי דְחַרְשִׁין וּפְרַעְיָה הוּא הָיָה הַרְאֵשׁ וּמִלְכָם בְּכָל מְגִי חַרְשִׁין וְזִנְיִן

בישן והרשע הכופר הזה ידע בחכמתו הגדולה ענינים עילאין כמ"ש (בשער הכוננות דרושי פסח עיין שם) ואיתא (רבה שמות פ"ט) פדעה נדמה לתנין שנאמר התנים הגדול הרובץ בתוך יאודין וביארו (בש"ך על התורה) ששודש פדעה הוא נחש הקדמוני. ואיתא (מועד קטן דף י"ח) פדעה שהיה בימי משה אמגושי היה, עיין שם (ברש"י) חז אמר חדשי וחד אמר גידופי כו'. והוא (כגמרא שבת ע"ה) ושם (ברש"י) גידופי מין הארוק בעכו"ם ומגדף תמיד את השם ומסית אנשים לעבודה זרה, עד כאן לשונו.

ה. ופונתם בזה להרע היה שעל ידי זה לא יהיו ישראל ראויים לניסים ונפלאות, כמו שכתב (בזלקוט שמעוני בשלח) והמים להם חומה שידר סמא"ל ואמר לפניו רבוננו של עולם לא עברו ישראל עבודה זרה במצרים ואתה עושה להם ניסים והיה משמיע קולו לשד של ים ונתמלא עליהם חימה.

ו. גם רצה לטמאות את עם בני ישראל. כמו שכתב (בפרקי דרבי אליעזר פרק קם) מה המצודע הזה טמא ומטמא כך היה פדעה ועמו טמאין ומטמאין את ישראל וכן כתב (בשמות רבה פרק ט' ותנחומא וארא סימן י"ג) שלא היו מניחין בנות ישראל לטבול מטומאתן. ואתא (כתנא דבי אלהו רבא פרק ז') שהיו מונעים את ישראל לטבול מטומאתם ומתשמיש מטותיהם עכ"ל, גם מתחילה ישבו בני ישראל לבר בארץ גושן ולא היתה להם שוב התערבות עם המצרים, והוא רצה שיתערכו בגויים וילמדו ממעשיהם ויעברו את עצביהם, לכן ערכב בתי מצרים בין בתי בני ישראל, כמו שכתב (בפענח רזא) ויעש להם בתים למצדיים, כלומר להשיכם בין בתי בני ישראל, ורשע הזה עוד רצה להמציא עבירות יותר גדולות להכשילם ולטמאם כל

כך בכל מיני מ"ט שערי טומאה, עד שעם בני ישראל ישארו חס ושלום לעולמי עד בהסגר מצרים תחת רשותו, ושלא יגאלו לעולם. והתעץ במועצת הרשעים חרטומיו ואצטגנוניו עצת רשעים יחדו, וישאו עינים ויראו ונליטו פי אין עוד עגון אחר יותר גדול לבוא על עם ישראל, אלא לגזור עליהם אלו שלשה גזירות ועל ידי זה ישבו ישראל במצרים בבית מצודתו עולמים, כמו שכתב (בקהלת רבה פ"ט) וכא אליה מלך גדול זה פרעה וסבב אתה וכןה עליה מצודות גדולים, שגזר גזירות קשות זו מזו, שמנעו מתשמיש המטה, ומשף להם בערלה וגדל להם בלוריות עד כאן לשונו.

ז. ומהלשון זו קשות מזו משמע דאחרון אחרון יותר קשה מראשון ראשון. והנה אף על פי ששכלנו אינו מרגיש גודל ועומק כח הטומאה והקליפה הקשה של הני בלוריות, אבל אלו הרשעים ידעו והרגישו עומק עצתם, כמו שכתב (בשמות רבא פ"א) ידעו להעמיק עצה עד כאן לשונו. (והם שכלו בצפנית משכיל כי הבלוריות היא טומאה גדולה עד מאור.) ועל ידי זה יתחזק כחם עליהם [כמו שכתב (שבת קל"ט) אי בכילי יהירי בכילי אמנושי (ופירש"י) ישראל מתיהרים בבלוריות. יבטלו המינין המדיחים המשניאים אותנו עד כאן לשונו]. ומצודתם הרעה יעמוד לעולמים חס ושלום.

ח. וכן מפורש (בפסיקתא רבתי פרק ט"ו אות י"ז, והובא רבדיו בילקוט שמעוני פרשת נאחחנן) רבי יהושע בר נחמן בשם ר' יהודא בן פזי אומר גוי מקרב עם ועם מקרב גוי אל תקרי כף, אלא גוי מקרב גוי מלמד שהיו אלו ערלים ואלו ערלים אלו מגדלי בלוריות ואלו מגדלי בלוריות. אם כן לא היתה מדת הדין נותנת שיגאלו ישראל ממצרים לעולם. שמואל בר נחמן אמר

אילולי שְׁאָסֵר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲצָמוּ בְּשִׁבּוּעָה לֹא הָיוּ
נִגְאָלִין יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים לְעוֹלָם כּו' עכ"ל.

ט. וְאִתָּא (סוּטָה י"א) ג' הָיוּ בְּאוֹתָהּ עֲצָה (וּפִרְשׁ"י דְּנִתְחַכְמָה לו')
בְּלַעַם אִיּוֹב יִתְרוֹ, בְּלַעַם שְׂעִיץ נִהְרַג כּו', וּכְנִרְאָה שְׁבַלְעָם
הַרְשַׁע שְׂיָשֵׁב בְּמוֹעֲצַת הַרְשָׁעִים הוּא שְׂעִיץ עֲצַת טוֹמְאֵת
הַבְּלוּרִית, וְכֵן כְּתֹב (בְּתַנְחוּמָא פ' נח אוֹת י"ד) בְּלַעַם הִתְחִיל
בְּקוֹבֵיִיא בְּבְלוּרִית בְּקִסְמִים וּבְזִנּוּת עַד כֹּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְאַחַר כֵּן
נִיתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַמִּים אַחֲרִים וְנִפְצָה
קְלִיפָה הַזֹּאת עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ בֵּין כָּל הָאוֹמוֹת.

י. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ (הַרִי"ף סוּטָה מ"ו) מֵה נִמְלָצוּ לַחֲפֵי דְכָרֵי הַרַב
מִהַרְש"ל בְּסִפֵּר כְּלֵי יָקָר, דְּרַשׁ וַיִּרְאֵם וַיִּרְא אִם, מִלְשׁוֹן אוֹמָה
וְלְשׁוֹן, שְׁנוֹהֲגִים בְּלוּרִית פְּאוֹמוֹת, בְּלוּרִית הוּא מְדַרְכֵי
הָאֹמֹרִי (תּוֹסֵפְתָא פ"ו דְּשִׁבְתָּ. רַבָּה וְאַתְחַנֵּן פ"ב), וְכֵן בְּלוּרִית רְאָה
לְהֵם בְּאֹמֹרִיִּים (סוּטָה מ"ו). וְזֶה לְשׁוֹנוֹ (פַּעֲנַח רְזֵא פִרְשַׁת קְדוּשִׁים)
וְהַמְגִדֵל בְּלוּרִית הָרִי זֶה מְדַרְכֵי הָאֹמֹרִי הַמְעוֹנְנִים וְהַמְנַחְשִׁים
עַד כֹּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן בְּלוּרִית שֶׁל כּוֹשִׁים (נֹזִיר ל"ט), וְכֵן צוּצִיתָא
דְּאַרְמָאִי (מְנַחֹת מ"ב) [וְשֵׁם (פִּירְשׁ"י וְהַר"ש) בְּבְלוּרִיתָא דְּנִכְרִי]. וְכֵן
הַכּוֹתִים מְכַעֲסִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְלוּרִית (לְקַמֵּן עֲמוּד זֶה אוֹת
י"ב), וְאִיתָא (קִידוּשִׁין ע"ו, סְנֵהֲרִין כ"א. מ"ט) ת' יְלָדִים הָיוּ לוֹ לְדוֹד
כּוֹלֵן בְּנֵי יֶפֶת תּוֹאֵר הָיוּ וּמְגִדְלֵי בְּלוּרִית הָיוּ וְהֵם הָיוּ בְּעַלֵי
אַגְרוּפִין שֶׁל בֵּית דָּוִד, עַד כֹּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

חֹמֶר אִיסוּר בְּלוּרִית — הַנִּקְרָא טְשָׂאֵפ

פְּתַח דְּבַר

דְּעוּ נָא כִּי אִיסוּר בְּלוּרִית הַנִּזְכָּר בְּפוֹסְקִים שֶׁהוּא מְטַעֵם הַתְּדַמּוֹת לְעִכּוּם
אִינוֹ בְּצִיּוֹר וְתַמּוּנָה מִיּוֹחֲדַת כְּמוֹ שֶׁהֶעִירוּ הַקְדְּמוֹנִים בְּדְכָרֵיהֶם וְזִיל כְּתַר טַעְמָא
דְּכָל שֶׁתַּמְכוּנוֹן לְעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂה הַעִכּוּ"ם מוּם הוּא לֹא יִרְצָה. (כֵּן מְבוֹאֵר לְהַדְרָא
כ"ט ז' יוֹרָה וְדָעָה ק"ע"ח א').

סֵפֶר

בְּלוּרִית לְאוֹר הַהֶלֶכָה

פֶּרֶק א'

שִׁיטַת הַרְמַב"ם וְהַטו"ר — וְשׁוּלְחַן עֵרוֹף — וְשֶׁאֵר
קַדְמָאֵי וּבִתְרָאֵי

א. אֵין הוֹלְכִים בְּחֻקוֹת הָעֶכּוּ"ם וְלֹא מְדַמִּין לָהֶם לֹא
בְּמַלְבוּשׁ וְלֹא בְּשַׁעַר וּפְיוּצָא שְׁנֹאמֵר "וְלֹא תִלְכוּ בְּחֻקוֹת
הַגּוֹיִם" וְנֹאמֵר "וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ" וְנֹאמֵר הַשְּׁמֵר לָךְ פֶּן
תִּנְקַשׁ אַחֲרֵיהֶם" הַכֹּל בְּעִנְיַן אֶחָד הוּא מְזַהֵיר שְׁלֹא יִדְמֶה לָהֶן
אֲלֹא יִהְיֶה הַיִּשְׂרָאֵל מוּבָדֵל מֵהֶן וְיִדּוּעַ בְּמַלְבוּשׁוֹ וּבְשֶׁאֵר
מַעֲשָׂיו.

לֹא יִלְבַּשׁ בְּמַלְבוּשׁ הַמִּיּוֹחֵד לָהֶן, וְלֹא יִגְדֵל צִיצִית רֹאשׁוֹ
כְּמוֹ צִיצִית רֹאשִׁם, וְלֹא יִגְלַח מִן הַצְּדָדִין וְיִנִּיחַ הַשַּׁעַר בְּאִמְצַע
כְּמוֹ שֶׁהֵן עוֹשִׂין וְזֶה נִקְרָא בְּלוּרִית, וְלֹא יִגְלַח הַשַּׁעַר מִכְּנָגֵד
פְּנֵי מַאֲזֵן לְאֲזֵן וְיִנִּיחַ הַפְּרַע מִלְּאַחֲרָיו כְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשִׂין הֵן.

(רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק י"א), טו"ר יורה דעה ריש סימן
קע"ח, שולחן ערוך שם, ועיין בהגר"א שם וכן פתב בחינוך
מְצַנָּה רס"ב)

ביאור הט"ז:

ב כתב הט"ז דאף על גב שפירשו פירושים שונים בעינין בְּלוּרִית מְכַל מְקוּם אֵין נִפְקָא מִינָא וּלְמַעְשָׂה כָּל מַה שְׁעוּשִׁין הַעֲכוּ"ם אָסוּר לַעֲשׂוֹת כְּמוֹתֵן וְזֶה לְשׁוֹן הַט"ז: שֶׁהַכֶּלֶל הוּא שֵׁישׁ לִישְׂרָאֵל לְהַבְדִּיל מֵהֶם מַה לִּי בְּכַף וּמַה לִּי בְּכַף כִּי הַמְדִינּוֹת חִלּוּקוֹת בְּמִנְהָגִים.

מקורו בתורת כהנים:

ג אֵימָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים (פְּרָשַׁת אַחֲרֵי פָּרָק י"ג אוֹת ה') וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ... ר' יְהוּדָא בֶן בְּתִירָא אוֹמֵר שְׁלֹא תַגְדֵּל צִיצִית. וְכַתֵּב שֵׁם בְּבִיאוֹר (לְחַפֵּץ חַיִּים זָכַר צְדִיק לְבָרָכָה) דְּהֵיִינוּ בְּלוּרִית.

כָּל גִּידוּל שִׁיעָר לְנוֹי וְיוֹפִי בְּאֵיזָה צוּרָה שְׂתִהְיֶה אָסוּרָה

כְּתֵב הַב"ח (יִוְדָה דְעָה קַע"ח) מַה שְׂכַתֵּב הַרְמַב"ם וְלֹא יִגְדֵּל צִיצִית רֵאשׁוּ כְּמוֹ צִיצִית רֵאשֵׁם, וְהוּא שְׂמַגְדֵּלִין הַשְּׁעָר לְנוֹי וְיוֹפִי כְּמוֹ הַבְּתוּלוֹת דְּרַף שַׁחַץ וְגֵאנָה.

וְכֵן כְּתֵב הַש"ךְ סִמֵּן ק"א, וְכַתֵּב שְׁכֵן כְּתֵב הַפְּרִישָׁה.

בְּסִפְרָ דָּא גְזִירַת אוֹרֵיִתָא (דף ב') כְּתֵב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְאִם בֶּן מֵאֵן חָשׁוּב וּמֵאֵן סָפִין לַעֲבוּר עַל גְּדוּלֵי הַפּוֹסְקִים הָאֵלוּ הַפְּרִישָׁה וְהַב"ח וְהַטו"ז וְהַש"ךְ וְהַבְּר"י וְהַגְּר"א ז"ל אֲשֶׁר מִלְחָמָם אָנוּ אוֹכְלִים וּמְמִימֵיהֶם אָנוּ שׁוֹתִים שְׂפוֹסְקִים בֶּן, אִם בֶּן לֵב מִי לֹא יִירָא לַעֲבוּר עַל כָּל גְּדוּלֵי הַפּוֹסְקִים הַנּוֹזְקִים לְעֵיל שְׂפָסְקוּ שְׁהַשְׁעָרוֹת הַעֲשׂוֹי לְנוֹי וְלִיּוֹפִי הוּא עוֹבֵר בְּזָה עַל הָאִסוּר בְּלוּרִית:

פרק ב'

כאן אעתיק מד' עמודי העולם מה שפכתבו בענין
בלוריות

1. ר' יהודה החסיד 2. ר' נתן שפירא 3. מהר"ש
אבוהב. בעל בני יששכר

1. ר' יהודא החסיד: (עצם גידול שער גדול אסור).

רבינו יהודה החסיד כותב בצוואתו סימן ס"ח: לא יגדל
אדם בלורית כי הוא עון פללי רחמנא לצלן, וכתב על זה
בשבעה תמרים וזה לשונו: קשה מאחר דאיסור בלוריות הוא
לאו מפורש בתורה מבחוקותיהם לא תלכו והיו מלקין עליו,
וכמו שכתב הרמב"ם כל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן
לוקה, אם כן מאי אתי רבנן לאשמעינן, גם לישנא דלא יגדל
ולא כתב לא יניח, משמע לכאורה דבאינם מגלחים כלל
מיירי. ונוכל לומר בכונת רבינו יהודה החסיד לאסור הגידול
שיער דרוך שחץ ונאנה כמו שכתב הט"ז. ובזה מדויק לשונו
היטב ד"לא יגדל אדם בלוריות" משום דמיירי בלא שום
גילוח, רק לגדל ציצית ראשו אפילו בלא שום גילוח גם כן
אסור, וקראם רבינו גם לגידול שער בלי שום גילוח בשם
בלוריות לאשמעינן דגם זה נקרא בלוריות ונכלל באיסור זה.
ומה שכתב במחצית השקל "ויש קצת איסור" קרא לזה קצת
איסור משום דלדעת הבית יוסף בפירוש הרמב"ם אין בזה
איסור כלל, אבל להחולקים על הבית יוסף הנה איסור זה
הוא מדאורייתא וגם היו לוקין עליו כמו שסיים הרמב"ם כל

העושה אחת מאלו וכיוצא בהן לוקה דקאי גם על ריש דבריו ולא יגדל וכו'. וזהו גם פוננת רבינו רבינו יהודה התסיד פאן בצנוותו כל אדם יחוש עוד לנפשו כי חמירא ספנתא מאיסורא, עד כאן.

2. ר' נתן שפירא (מארי האר"י ז"ל): (הוא הנוי של ב' אבות הטומאה).

בספר יין המשומר להרב נתן שפירא הנזכר לעיל כתב דף מ"ט וזה לשונו:

הביטו וראו העונש הגדול למסלסל בשערו אשר כל רואיו תירדנה עיניהם דמעה ועפעפים יזלו מים וכל שומעיו תצלנה אזניו שבמקום שצריך לקצר השערות הראש כו' אדרבה הם מאריכים ומניחים לגדל השערות כרי ליפות עצמם והם מתגרים בהם המשחיתים ואלו הם נקראים מגדלי בלוריות בנוי דלילי"ת וסמא"ל שמהם יוצאים שני משחיתים סקטופ"א עסירט"א שהם גימטריה סמא"ל ולילי"ת, וגם עוברין על לאו ולא תלכו בחוקות הגוי אשר אני משלח מפניכם, שאין מדמין להם לא במלבוש ולא בשער כו' ולא יגדל ציצית ראשם כמו ציצית ראשם, עד כאן.

3. מהר"ש אבוהב: (התיקון תלוי בראשי העץ)

כתב הרב הקדוש מהר"ש אבוהב זכרונו לברכה בספרו ספר הזכרונות דף מ"א ע"ב וזה לשונו: בכלל אזהרה הזאת שאין הולכין בחוקות עכו"ם ואין מדמין להם הוא שלא יגדל אדם ציצית ראשו כמו ציצית ראשם, וגם בזה הדור פרוץ בעוונותינו הרבים והוא שליח לדבר עבירה ולחילול שבתות

כמו שהוא ידוע כו'. ובמדרש שיר השירים רבה על הפסוק צאינה וראינה בנות ציון המצוינים בתגלחת במילה וצצית ותיקון הדבר מוטל על ראשי העם הממונים על בתי פגסיות ובתי מדרשות של תינוקות של בית רבן כו' שלא יבוא אל הקודש פנימה בהגידול פָּרַע אֲשֶׁר שָׁנָא ה'. ועל אבות הבנים ועל מלמדיהם חובה זו מוטלת ביותר כו'. וזכורני אֲשֶׁר בבתי מדרשות שבהן נתגדלתי כף היתה מנהגן של הפרנסים שהיו באים בבית המדרש והמספרים בידיהם וכל השער היתר וכו' הנו מגלחין אותו ולא היתה האב פוצה פה ומצפצף אלא רואה ושמח כמשפט שארית ישראל. ובכך הקטנים עם הגדולים כל ישראל כאחד חברים יבואו לראות פני האדון ה' אלקינו כו' "בראש" עם קודש ויעבור מלפנו "בראשנו".

* * *

בעל בני יששכר: (בא למאכלות אסורות ולהנשא לעכו"ם)

וראה מה שכתב מרן הגאון הקדוש בעל בני יששכר זכותו יגן עלינו בספרו הקדוש מעין גנים (על ספר הקדוש אור החיים לאיש קדוש חד מקמאי רבי יוסף יעבץ זכר צדיק לברכה מקדושי ספרד): תתפלא ותבין איך הקליפה היא מניפה דווקא דברים האסורין על פי התורה, דהנה תראה דבר הדור פרו" בעוונותינו הרבים נתייפה בעיניהם דווקא דבר הנאסר, דהנה על פי התורה הזכרים מבני ישראל מחויבים להניח פיאות הראש מן האוזן עד המצח, זה למצוה, ואחורי האוזן וממול העורף נאסר להניח השערות משום מגדלי בלוריות דהיא מדרפי הגוים וכו' וכו'. והללו נתייפה

בעיניהם לגרל הקלודיות וכו'. והנה אין כאן תאנה בתולדות טבע הרם, ומאין ולאין יתייפה בעיניהם דוקא ההיפך אין זה כי אם הקליפה מייפה דוקא דבר הנאסר על פי התורה, כי זה הדרך להניח כל דרכי התורה, והיום אומר לו עשה כף ומחר אומר לו עשה כף עד שאומר לו תלך אל החכמות החיצוניות וכפוד בתורת משה וכו' וכן הוא מסיתו לאט לאט עד שפורק מעליו לגמרי עול התורה והמצוות בשאט נפש, חוץ האיסור דאורייתא שנצטוינו ולא תלכו בחוקות הגוי וגו', אבל היא סיבה נמשכת מדעה אל דעה עד שמתיר לעצמו לאכול נבילות וטריפות ולבעול בת אל גכר ויאמרו לאל סוד ממנו נרעת דרכיך לא תפצנו, ואמרת על זה דרך צחות בפסוק גרסה נפשי לתאבה אל משפטיך בכל עת, והנה בחשבון המצוות בסדר התורה במצנת לא תעשה, ולא תלכו בחוקות הגוי היא מצנה דס"ג (הוא הסגד לכל יבוא לנגוע בקצה איסור התורה) והמצנה ת"ע היא לא תאכל כל תועבה, כל דבר שתעבתי לך, והוא איסור פולל על כל איסורי התורה (הגם שלא זו קאי על פסולי המוקדשין וכיוצא), וז"ש גרס"ה נפשי, הנפש שלי מצנה הרס"ג (הה"א לבסוף הוא לפועל עומד), לתאב"ה אל משפטיך בכל ע"ת, בכרי לתא"ב ולהבזות את הנאסר לי בכל עת, היינו הנאסר במצנה פוללת שהוא בחשבון ע"ת היינו כל תועבה שתיעבתי לך, כי באם אינו שומד המצנה הרס"ג יבוא לכל תועבה וכו' עד כאן לשונו הקדוש הקילודין לעינינו.

פרק ג'

בענין איסור בחוקותיהם — מד' האחרונים :

א החיד"א כתב תוכחת מוסר להרבה בחורים בעוונותינו הרבים שנשלים בזה שמגדלין ציצית ראשם בדרך שבעלי מלחמה עושין בכמה מדינות ויש להוכיחם אולי ישובו (שיו"ב יורה דעה קע"ח).

ב בספר שבילי רוד (שם) כתב תוכחת מוסר על אותן שמקרוב באו שקורין אותן חכמים שיש להם באחורי הראש שערות גדולות עבות ומקפידין שלא לגלחם שעוברין איסור גמור משום חוקות הגוי. ועיין עוד בשלחן גבוה (סמן קטן ג') דעוברין משום כך.

ג עוברין בכל יום: בחידושי הרז"ה (למהר"ז אלעסקר זכרנו לברכה) מתרעם על קצת מבני עמנו שמספרים קמץ ומניחין פרע מלאחריהם ועוברין בכל יום בלאו זה בפרהסייא ואין מוחה בידם. מובא בדרךפי תשובה קע"ח סימן קטן י'.

כל גידול שער לנוי ויופי אסור

פרק ד'

שאר איסורין שעוברין מגדלי בלוריות

א בספר רוח חיים (ליורה דעה סימן קע"ח) הביא ממאירי דחוי מחוקות הגוי עוברין עוד על איסור כי הוא מנהגן של עובדי עבירות להיות מגדלין הבלוריות כדי לילך בין הזונות

וְלַעֲשׂוֹת זְנוּת וְאִם כֵּן הָיָה מִמֶּשׁ סִרְסוּרֵי דַעֲבִירָה וְאִסוּר מִשׁוּם
גְּדֵר וּסְיִיג לְתוֹרָה, עֵינַי שָׁם.

**מַחֲלַל שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ —
בַּפֶּרֶט אִם הוּא בֶּן תּוֹרָה:**

ב בְּזֶה הוּא מַחֲלַל שֵׁם שָׁמַיִם וּבַפֶּרֶט אִם הוּא אִישׁ בֶּן תּוֹרָה
וְאִישׁ חָשׁוּב שֶׁהַכֹּל מְסַתְּפְלִין עַל מַעֲשָׂיו בְּנֹדָאֵי הוּא מַחֲלַל שֵׁם
קְדוּשַׁת אֱלֹהֵינוּ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּזֶה וְנִקְרָא מַחֲלַל שֵׁם שָׁמַיִם
בְּרָבִים וְכַתֵּב בְּסֵפֶר יִרְאִים לְרַבֵּינוּ ר' אֱלִיעֶזֶר מִמִּיץ זְכוּרוֹנוֹ
לְבִרְכָה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ בְּמִצְוַה ו' אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְתֵן כְּבוֹד
לְשִׁמּוֹ וְשִׁמּוֹר מַחֲלָלוֹ דְכַתִּיב בַּפֶּרֶשֶׁת אָמֹר וְלֹא תַחֲלִלוּ אֶת
שֵׁם קִדְשִׁי וּמִקְרָא זֶה נוֹקֵב יוֹרֵד עַד הַתְּהוֹם וְעַל לֹא זֶה יָדוּוּ
הַדְּוּוּיִם כִּי חִלוּל הַשֵּׁם יִשְׁנוּ בַּפֶּמָה דְּרָבִים וְאִין לְהֵם שִׁיעוּר
שְׁפַל הַמְּבֹזָה אִפִּילוֹ מִצְוַה אַחַת וּמִקִּיל מַה בְּכָבוֹד שָׁמַיִם
נִקְרָאוּ מַחֲלַל הַשֵּׁם עַד כֵּאֵן לְשׁוֹן סֵפֶר יִרְאִים וְאִם כֵּן אוֹתָם
הַמְּגַדְלִים בְּלוֹרִיּוֹת וּבַפֶּרֶט אִם הֵם אֲנָשִׁים בְּנֵי תּוֹרָה וְחָשׁוּבִים
הֲלֹא הֵם מַחֲלָלִין הַשֵּׁם בְּרָבִים וְגֵדוּל עוֹנָם מְנַשֵּׂא וּמְפַל שְׁפָן
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר קִדְשָׁנוּ שְׁמַעוּלָם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה לֹא
רְאִינוּ וְלֹא שְׁמַעְנוּ פְּרִיצוֹת כְּזֹאת חַס וְשְׁלוֹם.

וּמְפַל שְׁפָן הַחֲרָדִים וּבְנֵי הַיְשִׁיבוֹת שֶׁח"ל שְׁעַר הַיּוֹם הַזֶּה
כּוֹלֵם קְדוּשִׁים וְהוֹלְכִים בְּתַכְלִית הַצְּנִיעוּת וְהַיְהִירוּת עַל כֵּן הוּא
חִלוּל הַשֵּׁם גְּדוּל מְאֹלוֹ אֲזַהוּ אֲנָשִׁים אֲשֶׁר מַחְדָּשׁ כְּאוֹ מַחוּץ
לְאֶרֶץ לְאֶרֶץ הַקִּדְשׁ בְּבִלְוִיּוֹת אֲשֶׁר נֹדָאֵי גַם עַל זֶה נֹאמֵר מִי
בִּיקָשׁ זֹאת מִיָּדְכֶם וְמוֹס חֲצָרֵי לְחַלֵּל אֶת שְׁמִי הַגְּדוּל
בְּבִלְוִיּוֹת שְׁלָכֶם אֲשֶׁר הֵם עֲשׂוּיִים לְנוֹי וְלִיּוֹפֵי אֲשֶׁר הוּא אִסוּר

להגדולי הפוסקים הנ"ל בשתים הן לענין האיסור החמור של ובחוקותיהם לא תלכו, והן בענין איסור החמור של חציצה בתפילין הקדושים ועוד שיש לירא שלא יחטיאו את הרבים גם מבני ציון היקרים בזה חס ושלום, על כן למען השם ולמען השם כל מי שיראת ה' יתברך שמו נגע מעט בלבבו יסור ממנו השרץ הטמא הזה העון הגדול הזה של הבלורית ולא יתחלל שם שמים על ידו וביראי כל מי שיש בו ריח תורה וריח יראת שמים יסיר את הריח הרע והקליפה הזאת מעל ראשו כי כל דבר שהוא נגד דעת תורתנו הקדושה אין לה דבר מאוס וריח רע מזה. ושנו חכמים באבות דרב נחמן פכ"ח ר' יהודא הנשיא אומר כל המקבל עליו תענוגי עולם הזה מונעים ממנו תענוגי עולם הבא ובזהר הקדוש פ' נישב על הפסוק ותתפשטהו בכגדו בגין דחד שליט יצר הרע עליה דכן נח אתקין ליה וקשיט ליה לבושו ומסלסל "בשערו" הדה"ד ותתפשטהו בכגדו וכו' מאן דאיהו זכאה אתתקף לקבליה ואנח ביה קרבא ועל זה פתיב ויעזוב בגדו בידה וינס וכו' ויערוק מגיה בגין לאשתזבא מגיה ולא ישלוט עלוי כו'.

עכ"ד ספר דא גזירת אורייתא (דף ר').

אזהרה לתנך בניו בזה

גם יש לדקדק בזה בכנים הקטנים אשר על זה נאמר חנוף לנער על פי דרכו גם פי ינקין לא יסור ממנה כי שמעתי שרבים משלחים את ילדיהם הקטנים אצל הספר והספר עושה להן בלוריות, ועין בחיי אדם כלל ס"ו סימן ג' דלאפרישא מאיסורא אפילו בקטן שלא הגיע לחינוך חייבים האב והאם

להפרישו מאיסורא ולגעור בו אפילו באיסור דרבנן פדכתיב חנוך לנער על פי דרכו, ומסיק שם החי' אדם דלכתחילה אפילו להינזק דלאו בר הבנה גם בן צריכים האב והאם להפרישו מאיסורא וכן פתב שם התוס' חיים על החי' אדם סימן קטן ד' בשם השפתי פהן והפרי מגדים ואם מרגילין את התינוק בהטומאה הזו של הבלורית איך יכול לקבל עליו את הגודל קדושת הטהרה על בן למען השם ולמען השם לרקדק בזה מאד לקדש שם שמים, ומכל שפן הגדולים יזוהרו בזה ויתברכו מן השמים (שם).

ד באינו נזוהר שורה עליו קללה — והנזוהר ברכה:

בהתשבץ חלק שלישי סימן צ"ג וזה לשונו ומי שמספר פני ראשו ומניח ציצית שערוותיו לאחוריו והיא בלורית ראוי הוא לקללה, ואמרו במסכת סוטה (משנה ו' עמוד ב') על אלישע ויראם ויקללם מה ראה שהיו מגדלי בלוריות כעפ"ם, ומי שאינו מגדל בלורית יתברך ויהיה לו תקנה ואחרית טוב, טוב ה' לטובים עכ"ל התשב"ץ, ומה שפתב התשב"ץ שמספר פני ראשו ומניח ציצית ראשו לאחוריו יש לומר דאז היה מנהג עפ"ם להניח הבלורית מאחוריהם אבל פעת מנהג עפ"ם הוא ללכת עם בלוריות מלפניהם אז בודאי שכל דכריו הם על הבלוריות הנהוג כמו שפתב הטורי זהב סימן קע"ח סימן קטן א' וזה לשונו מה לי בפרך ומה לי בפרך פי המדינות "חלוקות במנהגם" בענין הבלוריות ופמ"ש גם הפרישה הנ"ל להדיא דאסור לגלח כמו ציצית שלהן אף שאינו מגלח כמו שמגלחין הם עכ"ל, ואם בן הלא מבואר להדיא בפרישה

לה

דָּאף שְׁהַעֲכוּ"ם עוֹשֶׂה הַבְּלוֹרִית מְלֹאֲחֶרְיוֹ אָסוּר לַעֲשׂוֹת
הַבְּלוֹרִית גַּם מִלְּפָנָיו כַּמ"ש לְהִדְיָא בְּלִשׁוֹנוֹ הַזֶּה אִף שְׂאִינוּ
מְגַלַּח כְּמוֹ שְׂמַגְלִיחִין הֵם גַּם כֵּן אָסוּר בְּאִיסוּר הַחֲמוּר שֶׁל
הַבְּלוֹרִית וְאִם כֵּן פְּשִׁיטָא דְאִין נִפְקָא מִינָא בְּעִנְיַן הַבְּלוֹרִית
בֵּין מְלֹאֲחֶרְיוֹ בֵּין מִלְּפָנָיו, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת הַב"ח וְהַפְּרִישָׁה וְהַט"ז
וְהַש"ף דְּכָל שְׁהִיא לְנוֹי וְלִיוֹפֵי הוּי לִיה דִּין בְּלוֹרִית (ש"ס).

ה סופו יורש גיהנם

אֲחֵר כְּתָבִי זֹאת רְאִיתִי בְּסִפְרֵי רַב פְּעָלִים מֵאֵת הַגָּאוֹן ר' אַבְרָהָם
בֶּן הַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיהוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה וְזֶה לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ בְּסִפְרֵי סוּדֵי רְנָא
הוּא לְבַעַל הַרוֹקֵחַ דָּף ז' וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וְאִמְרִינָן בְּמִדְרַשׁ אֶסְפָּה קָטָן
וְגָדוֹל שֵׁם הוּא, וְכִי הָרִי שׁוֹיִן, מְשַׁל לְשָׁנִים שְׂיָרְדוּ לְמַלְחָמָה אֲחֵד
עָלָה וְהִתְרִיס שְׁלוֹ מְקוּבָע בַּעֲטָרוֹת, וְאֲחֵד עָלָה עַל כָּל גּוֹפּוֹ מְקוּבָע
בְּחִיצִים, אֵיזָה גָדוֹל הוּי אוֹמֵר זֶה שְׁעָלָה בַּעֲטָרוֹת כֶּף הַרְשַׁע מֵת
חוֹטְמוֹ נִמְק מִפְּנֵי שְׁהִרִיחַ רִיחַ עֲבוּדַת גִּילּוּלִים, עֵינָיו נִסְתָּמוֹת מִפְּנֵי
שְׁהִלֵךְ לַעֲבוּדַת גִּילּוּלִים, רֵאשׁוֹ נְטוּיָה בְּגִיהֵנָם מִפְּנֵי שְׂבִרְאִישׁוֹ
צִיצִית שְׁעֵרוֹת גְּדוּלוֹת וְאֵרוֹכוֹת לְהַתְּגָאוֹת בְּגָאוֹן צִיצִית שְׂבִרְאִישׁוֹ
שְׂנֵאֲמַר וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֵת גְּבוּרִים נוֹפְלִים מֵעֲרָלִים יִחְזַקְאֵל ל"ב עַד
כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ לַעֲנִינָנוּ. (ש"ס דף ח' עמוד ב').

ד הַסְּכָמַת גְּדוּלֵי יְרוּשָׁלַיִם — וְצָרִיף לְמָסוּר נִפְשׁוֹ עַל זֶה.

עַל דֶּרֶךְ כָּל מִי שֶׁלֹּא יִסִּיר הַבְּלוֹרִית הוּא יַעֲבוֹר בְּזֶה עַל
דְּבָרֵי חֲכָמִים וְצָרִיף לְקַיֵּים דְּכָר זֶה בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ כְּאֲשֶׁר אָמַר
רַבִּי עֲקִיבָא בְּעִירוּבִין כ"א ע"ב מוּטָב שְׂאֵמוֹת מִיתַת עֲצָמוֹ וְלֹא
אֲעֻבֹר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרִי, מִכָּל שְׂכָן בְּזֶה אֲשֶׁר הִסְפִּימוּ עִמִּי

הגאונים הגדולים הצדיקים שבעיר קדשינו שליט"א ודי בזה ולכל השומע יונעם ויהי נועם ה' עליהם ותבא עליהן ברכת טוב בזכות הקידוש השם וכבוד שמים אשר יסירו הבלורית מעליהם ומעל בניהם הקטנים ויתקדש שם שמים על ידם שיקיימו שאל אביך ויגדך וקיניך ויאמרו לך ועל ידי זה יתקדש ויתרומם גם כבודם בזה ובכא ובכל אשר יפנו וצליחו ובזכות זה נזכה לגאולה שלמה במהרה אמן.

נאם הק' יהושע אלטר ווילדמאן אבר"ק קאנסקינואלי, ואבר"ק ביליראדקי וכעת חונה פה עיר הקדש ירושלים תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן.

בעל מחבר ספר בגן יהושע אחרון, שער הטהרה, ברכת יהושע, ואמרו אמן ב' חלקים, וספר תורת החסידים הראשונים, (שם).

לא אמרינן בזה מוטב שיהיו שוגגין

ז הגם שאיזו מן הרבנים שמעתי שאומרים לי מוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין, וטעות הוא בידם, פי נעלם מהם דברי רבותינו הראשונים המוכאים בשיטה מקובצת על מסכת ביצה ריש פרק המביא, וזה לשונו העיד הריטב"א זכרוננו לברכה ז"ל בשם רב גדול שהעיד בשם רבותיו הצרפתיים ומקללם ר"י ומהר"מ רוטענבערג שלא נאמרו דברים הללו [מוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין] אלא לדורותם אבל בדור הזה שמקילין בכמה דברים ראוי לעשות סייג לתורה אפילו בדרבנן וקנסין להו ומפחינן להו עד ולא לעברו לא בשוגג ולא במזיד, ושפן הוא במדרש ירושלמי והדבר נכון מאוד עד כאן לשון השטה מקובצת הנראה לעיל והובא

דבריהם הק' להלכה בספר מחזיק בברכה בסימן תר"ח וגם במחצית השקל סימן תר"ח סוף סימן קטן ג', וכינון שפן מי יכול לדחות ולעמוד בנפשו שלא ימחה בזה פנגר דברי רבותינו הקדושים הראשונים האלו אשר דבריהם הם פגחלי אש, וכל שפן בדורותינו דור הפרוץ הזה, שצריכים לצעוק בקולי קולות ולמחות על נושאי הבלוריות האלו שהם קרני רשעים וחוקות אלהי הנכר והוא איסור ושיקוץ העממים. (שם).

פרק ה'

פסקי עמודי העולם ארזי לבנון — בבלורית

ח פסק הגאון המפורסם מורנו הרב ר' פנחס עפשטיין זכר צדיק לברכה (מועתק בספר דא גזירת אורייתא מדרף ט' ולהלן וזה לשונו בספר שם):

הוא מה שכתב לי כבוד ידידי הרב הגאון המפורסם וכו' ר' פנחס עפשטיין שליט"א אשר הוא מהבית דין צדק של הרב הגאון הגדול הצדיק המפורסם ר' יוסף חיים זאנענפעלד שליט"א וזה לשונו אות באות..

ב"ה א' מקץ תרצ"א לכבוד הרב הגאון המפורסם ר"י אלתר שליט"א.

אחרי שימי לב למה שהרים קולו בשופר ולן בעמק יהושע וכינון להלכה לעקור ולשרש אחרי מנהג הרע של מגדלי "ציצית בראשם" וראיתי עוד מה שכתב בתשובתו השניה לחזק דברי חכמים שאינם צריכים חיזוק מה שפבר

מתאונן הגאון המחצית השקל שרע עליו המעשה על אותן שמגדלין בלוריות שחוצצין בפני התפילין של ראש וכמעט כל האחרונים הבאים אחריו מנענעים לו כראשם (בלא בלורית) שהדין עמו, ברם דא צריך להרגיש במה שמעתיק כבוד תורתו בשם הגאון המפורסם שלחן שלמה והוא כתב רק טוב שלא יהא הפסק בין תפילין לבשרו אפילו כנה חיה גם שלא יהיו שערוותיו גדולים עד פאן לשונו. ואם כן משמע דרק לזהירות בעלמא וטוב הדבר אבל לא מצד עיקר הדין, על כן נראה פשוט שפונתו רק למה שקתב המגן אברהם שם סימן קטן ד' שהביא מזכחים י"ט דמבעי אם כינה חיה ושערו הוי חציצה לענין בגדי כהונה וכו' עין שם ובמחצית השקל שם מבוחר דכלפי הפנים שהן שערות קצרות בזה לא נהגו כלל כדעת הרוקח לגלחן אלא בשערות גדולות שאחורי העורף שם הוי חציצה בכג"כ אבל לענין תפילין אינו אלא זהירות, אבל בבלוריות שגדולים הרבה שלא בדרך כל האנשים בזה הוי ככובע עבה שגם להרשב"א אסור, ומשום מעשה האנשים הללו ליכא למימר היינו רבותיהו ולכן אין לנו הוכחה מדברי השלחן שלמה אם הוא מסכים בדין הבלוריות לדינא דהמחצית השקל, ואני לא זכיתי לשלחנו של שלמה, לעיין שם, ברם נראין הדברים כהמחצית השקל, ואם הרוקח החמיר שיש לגלח השער שעל הצאנר שלא יהא חוצץ דאף שבה לא קימא לן בנותי על כל פנים ממנו נלמוד להחמיר בנדון הבלוריות ובנדאי זה פונת המחצית השקל וכו', עד פאן לשונו.

לט

ט תְּשׁוּבַת הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל הַמְּפוֹרָס מוֹרְנוּ הֶרֶב ר' יִשְׂרָאֵל זָאב מִיַּנְצְבֶּעֶרְג שְׁלִיט"א וְהוּא רֹאשׁ אֲב בֵּית דִּין בְּהַבֵּית דִּין צֶדֶק דְּחִסְדִּים דְּפֹה עִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַם תַּבְּנָה וְתַכּוֹנֵן בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

כ"ה, יְרוּשָׁלַם יוֹם ד' לְסֵדֶר יְכַרְךָ אֶת הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתָי, תִּרְצֵ"א לִפְ"ק.

לְכַבוֹד הֶרֶב הַגָּאוֹן הַמְּפוֹרָס יֵרָא וְתוֹרֵד בְּנֵן שֶׁל קְדוּשִׁים כּו' מוֹרְנוּ הֶרֶב ר' יְהוֹשֻׁעַ אֶלְתֵר וְוִילְדֶמָאן שְׁלִיט"א.
א עַל דְּכַר הַנְּעָרִים הַמְּנוּעָרִים שֶׁבָּאוּ לְפֹה עִיר הַקֹּדֶשׁ תַּבְּנָה וְתַכּוֹנֵן מְאָרְצוֹת הַגּוּלָה, וְהִמָּה מְגִדְלֵי בְּלוּרִית, וְנִתְעוֹרֵר כְּבוֹד תּוֹרְתוֹ לְכָאֵר לָהֶם חוֹמֵר הָאִיסוּר וְלְהַצִּילָם מִהַחֲטָא וּבִיקֶשׁ מִמֶּנִּי לְהַצְטַרֵף אִתּוֹ בְּצִירוּפָא דְרַבָּנָן, אוֹלֵי יִשְׁמְעוּ וְעַל כָּל פְּנִים יִהְיֶה תּוֹעֵלֶת שְׁלֵא תַפְשָׁה הַמְּסַפְּחָה גַם אֲצֵל בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים שְׁלֵא יִרְגִילוּ בָזֶה וּכְמֵאֵמֶר חַכְמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה בְּמִדְרָשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים פֶּרֶק ג' בְּנוֹת צִיּוֹן הַמְּצוּיָנִים לִי בְּתַגְלַחַת בְּמִילָה וּבְצִיצִית, וכו'.

ב וְהִנֵּה מְנַהֵג הַעֲפוּ"ם לְגַלַח מְאֹחֻרָיו וְלְהַנִּיחַ בְּלוּרִית מִלְפָּנָיו כְּנֹגֵד הַמַּצַּח וְאֵלוֹ הַנְּעָרִים הַכְּבָאִים מְאָרְצוֹת הַגּוּלָה עוֹשִׂים כֵּן, וְלֹא מִיְכַעֲיָא לְדַעַת הַכַּ"ח וְדַעֲיָמִי דְאֶפִּילוּ בְּלֹא מַעֲשֵׂה גִילוּחַ נֶאֱמַר אִיסוּר זֶה שֵׁשׁ לְיִשְׂרָאֵל לְהַבְדִּיל מֵהֶם מֵה לִי בְּכַף אוֹ בְּכַף אִם הַמְּדִינּוֹת חִלּוּקוֹת בְּמִנְהַגּוֹ, אֵלֶּא אֶפִּילוּ לְדַעַת הַבֵּית יוֹסֵף וּפְרָשׁ בְּדַבְרֵי הַר"ם יֵשׁ לוֹמֵר דְּכָל זֶה כְּשֶׁאֵינּוּ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה לְהַדְמוֹת לָהֶם וְשַׁעֲרֵי מְמִילָא קָא רַבִּי, מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה גִילוּחַ כְּנֹדָאֵי גַם הוּא יוֹדֵה דְאִין

שום חילוק בין מניח בלורית באמצע ראשו או מאחוריו בין מניח בלורית מלפניו כל שהעכו"ם נוהגין בתגלחתו כזה עובר משום ובחוקותיהם לא תלכו..

ג ובמדרש רבה דברים פרק ב' מהו המספר קומי זהו המספר פאת ראשו ועושה תפיסת קורצין והמתיב פירוש בשם הערוף שמגלח אותם עד שאינו יכול לתופסם כי אם בראש הזוג או בצפונים ולפירושו קאי על הפאות, ויש לתמוה עליו שבפירוף ערוף "קרץ" מפורש שקאי על ענין הבלורית וגם מה זה דשואל שם הלכה אדם מישראל מהו שיהא מותר לו להקיף פאת ראשו זיל קרי בי רב לא תקיפו פאת ראשכם, ואינו ענין ללאו ובחוקותיהם לא תלכו יעויין בטור יורה דעה ריש סימן קפ"א שתמה על הר"מ בזה, ועל כרחק צריך לומר דהפוננה בהשאלה ותשובה על מספר קומי לחוד וזה לשון הערוף שם פירש בלשון ינו תלתלי שער ובפרט אצל המצח ופיאותיו, ובפערף "קומי" פירוש כגון מלכות ינו שקוצצין שער ראשיהן מלפניהם עד האוזן כלפי מצח כולו, ומניחין השער שכנגד העורף נוטה ומתפזר לאחוריהן, ולפי זה צריך להבין מה זה שמסיים בפערף "קרץ" ובפרט אצל המצח ופיאותיו הלא זה עיקר פירושו מספר קומי לפירושו בפערף קומי, לכן נראה לי דכוננתו ובפרט אצל המצח ופיאותיו, היינו כשמגלח מאחוריו ומניח הבלורית אצל המצח ופיאותיו כמנהג העכו"ם כעת שזה כנראי נקרא בלוריות, ועובר על ובחוקותיהם לא תלכו.

ד והמאירי בחי' סוטה פתב פל שהוא מחוקות הגויים אפילו לא היה ענין עבודה זרה תלוי בו, מנהג ישראל באותו ענין על דרך אחרת אין ראוי להניח מנהגות ישראל במנהגותיהם בדבר שאין בו להכריע אלא שהכל מנהג לבד וכל שכן במה שיש בו סרך להיות להם לאיזה סימן להיות מצוינים בין האחרים ועל זה אמרו המספר קומי הרי זה מדרכי האמורי ממילא בעת שהעפז"ם נוהגין בגילוח כזה ה"ה והוא הטעם שאסור לישראל להתדמות להם..

ה ומצינו שגידול השערות הוא דרך שחץ ונאנה ומביא גם כן לידי זנות, בסוטה דף ט' עמוד ב' אכשלום נתנאה בשערו ובשבת דף קל"ט עמוד א' אי בטלי יהירי פרש"י ישראל מתיהרים בבלורית ובמלבושי יהירות כפרשים הללו, ובגדרים ט' ונזיר ד' ע"ב באדם מן הדרום יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים כו' ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם פירש"י להביאני לידי מעשים רעים ולידי הרהור, ובבראשית רבה פרק כ"ב בשעה שהיצר הרע רואה אדם ממשמש בעניניו מתקן בשערו מתלא בעקיבו הוא אומר הדין דידי, ויעיזן בזוהר הקדוש פרשת וישב על הפסוק ותתפשטו בכגודו ומאחר שכן כבר כתבתי בשם מהרי"ק בדבר אשר שייך בו נדנוד פריצת גדר הצניעות והעננה ינהגו בו הגויים גם זה אסור משום ובחוקותיהם לא תלכו.

ו ובתשב"ץ שם כתב ואף על פי שלא היו עושן הבלוריות אלא לשם עבודה זרה כמו שפרש"י בסוטה ואומה זו אינה עובדת עבודה זרה מפל מקום ראויין זרע ישראל הפשרין

להתרחק מהן ויהיו נפרין בהתנחלותיהם וכל רואיהם
 נפירום כי הם זרע ברך ה' במבואר במדרש רבה על הפסוק
 צאינה וראינה בנות ציון והפסוק בני ציון היקרים בנים
 המצוינים לי בתגלחת מלה וציצית ומי שמניח בלורית ראוי
 הוא לקללה כדאמרינן בסוטה מ"ו ע"ב דכתיב באלישע
 נראהם ונקללם מה ראה בלוריות ראה להם באמורים, נראה
 בזה שחולק בזה על המהרי"ק וסבירא ליה מאחר שהאומות
 בזה הזמן לאו עובדי עבודה זרה הם, אין בזה משום הלאו
 דובחוקותיהם לא חלכו ויקשה לדעתו מדברי הספרי שלא
 תאמר הואיל ויוצאין בארגמן, על כל פנים גם לדבריו העושה
 בן ראוי לקללה ובצנאות רבי יהודה החסיד אות נ"ו מביא גם
 בן לא יגדל אדם בלורית כי הוא עון פלילי, וכו'.

ז ולפי מה שביארתי דבלוריות הנערים הנז' אפילו אם אין
 מתכוננים להדמות להם כל שעושין מעשה בתגלחת כזו יש
 עליהם איסור אליבא דכולי עלמא, נמצא דהשערות אלו
 עומדים לגזוז בכל רגע מפני האיסור שרבוץ עליהם, אם
 בן יש לומר דאפילו החולקים על המחצית השקל וסבירא
 ליה דאפילו שערות גדולים הרבה מקרי דרך רבותי מכל
 מקום בעומדים לגזוז מחמת איסור הוי פגזוז וחוצצים
 לענין טבילה וכמו בן לענין הנחת תפילין, וכו'.

ודיינו האיסור דבלורית ולטותא דאלישע ולדעת המחצית
 השקל הוא פקרקפתא דלא מנח תפילין, ובפסיקתא מוכא
 בנלקוט שמעוני פרשת נאחחנן רמז תתכ"ח ריב"ג בשם ר'
 יהודה בן פזי גוי מקרב גוי עם מקרב גוי לא כתיב פאן אלא

מג

גוי מקרב גוי מלמד שהיו אלו ערלים ואלו ערלים אלו מגדלי בלוריות ואלו מגדלי בלוריות אם בן לא היתה מדת הדין נותנת שיגאלו ישראל ממצרים לעולם, אלוילי שאסר הקדוש ברוך הוא עצמו בשבועה, ובשבת קל"ט ע"ע הנז' אי בטלי יהירי פרש"י ישראל מתנהרים בבלוריות, בטלי אמנושי יבטלו מסיתים ומדיחים המשניאים אותנו, ומכואר בכמה מקומות שכל הצרות שאנו סובלים הוא ממה שאנו רוצים להדמות לעכו"ם ואומרים נהיה ככל הגוים בית ישראל, וכבר סיים התשב"ץ בתשו' דמי שאינו מגדל בלורית תפדה ותהיה לו תקנה נאחרית טוב, טוב ד' לטובים.

ידידו דורש שלום תורתו באהבה רבה

ישראל זאב מינצברג

י תשובת הרב הגאון המפורסם מורנו הרב ר' אלימלך הכהן רובינשטיין הרב מראחוב פעת בעיר הקדש ירושלים תבנה ותיכונן במהרה בימינו אמן.

ב"ה יום ג' הכפל בו פי טוב י"ט למנן בני ישראל תרצ"א פה ירושלים עיר הקדש תבנה ותיכונן במהרה בימינו אמן.

לכבוד הרב הגאון המפורסם ירא וחרד וכו' כבוד שם תורתו מורנו הרב יהושע אלתר שליט"א אב בית דין דקהלת קאנסקינאוילי פעת בירושלים עיר הקדש תבנה ותיכונן במהרה בימינו אמן.

על דבר הנערים מארצות הגולה והמה מגדלי בלוריות ונתעורר כבוד תורתו לבאר להם חומר האיסור של הבלורית

פְּרִי לְהַצִּילֵם מִהַחֲטָא הַחֲמוּר וּבִקְשׁ מִמֶּנִּי לְהַצְטַרֵּף אוֹתִי
 בְּצִירוּפָא דְרַבְנָן, וְהִרְאָה לִי הִרְבֵּה כְּתָבִים מְגִדוּלֵי רַבָּנִים
 שְׁלִיט"א שֶׁהָאֲרִיכוּ בְּפִלְפוּלִים שׁוֹנִים אִם יֵשׁ בְּהַבְּלוֹרִית אִיסוּר
 שֶׁל וּבַחֲוִיקוֹתֵיהֶם לֹא תֵלְכוּ, וְגַם אִם הִנֵּה חֲצִיצָה לְעִנְיָן הַנִּחַת
 תְּפִילִין, וּבְאֵם יֵשׁ לְאוֹ דְלֹא יִלְבַּשׁ גָּבֵר וְכוּ', וְעוֹד מְשׁוּם שֶׁחֵץ
 וּגְאוּהָ דִישׁ גַּם בֵּן אֵיזָה לְאוֹיֵן, וְהִסְפִּימוּ כּוֹלֵם לְאִיסוּר, הִנֵּה
 לְכַאוּרָה דְכָרִי אֵךְ לְמוֹתֵר אֵךְ לְמַעַן אֲשֶׁר הַמְּשׁוֹרֵר דּוֹד הַמֶּלֶךְ
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָמַר חֵבֵר אָנִי לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ לְכֵן הִנְנִי בְּאֹתִי
 בְּהוֹדָא וְעוֹד לְקָרָא.

הִנֵּה לְאַחַר הַפִּלְפוּלִים שֶׁל הַרַבָּנִים שְׁלִיט"א נוֹסֵף לָזֶה
 דְּהִנֵּה מְבוּאָר בְּשִׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת רַבֵּי עֲקִיבָא אִיגֵר וּבַתּוֹרַת חֲסֵד
 וּבַחֲזוֹת דַּעַת דְּבַסְפֵּק עֲשֵׂה מוֹדָה הַרַמְבַּ"ם דְּסַפִּיקָא הִיא
 מְדַאוּרִיתָא לְחוּמְרָא מְשׁוּם חֲזַקַת חַיּוּב שֶׁל הַמְּצֻנֹת עֲשֵׂה
 הַמוּטָל עָלָיו וּמְשׁוּם זֶה פֶּסֶק הַרַמְבַּ"ם הוּכָא בְּאוֹרַח חַיִּים
 סִימָן י"ז סְעִיף י"ב דְּטוּמְטוּם חַיִּיב בְּצִיצִית אֵף עַל פִּי שֶׁסְּפֵק
 הוּא אִם הוּא זָכָר אוֹ נְקֵבָה, אֵף עַל פִּי שֶׁלְעִנְיָן מְצֻנֹת עֲשֵׂה שֶׁל
 רִאִיָּה מְבוּאָר בְּמִשְׁנֵה חֲגִיגָה דְּטוּמְטוּם פְּטוּר שְׁאֵנִי הֵתֵם
 דְּהַתּוֹרָה אֲמִנְיָה זְכוּרָךְ אֵךְ לְדַעַת הַפְּרִי מְגִדִּים דְּסוּבֵר דְּבַסְפֵּק
 עֲשֵׂה מוֹדָה הַרַשְׁבַּ"א דְּסַפִּיקָא לְקוּלָא אֵף עַל פִּי כֵן נִרְאָה לִי
 דְּבַתְּפִילִין גַּם הַפ"מ מוֹדָה דְּאִפִּילוּ לְדַעַת הַרַמְבַּ"ם דְּסוּבֵר
 דְּסַפִּיקָא דְּאוּרִיתָא לְקוּלָא מְדַאוּרִיתָא אֵף עַל פִּי כֵן בְּסַפִּיק
 דְּתְּפִילִין מוֹדָה הַרַמְבַּ"ם דְּאִזְלִינָן לְחוּמְרָא מְדַאוּרִיתָא מְשׁוּם
 שְׁשִׁלְשָׁה פְּעָמִים נֹאמֵר בַּתּוֹרָה מְצֻנֹת עֲשֵׂה שֶׁל תְּפִילִין וְזֶה
 דוּמָה לְמָה שֶׁמְבוּאָר בְּגִמְרָא יוּמָא שְׁנָה עָלָיו הַכְּתוּב לְעַכְב
 נוֹסֵף לָזֶה בְּעִנְיָן הַבְּלוֹרִיּוֹת לְעִנְיָן תְּפִילִין דִּישׁ הִרְבֵּה סַפְּקוֹת

מה

לְאִיסוּר שְׂמָא עוֹבְרִים עַל הֵלְאוּ שֶׁל וּבְחֻקוֹתֵיהֶם, וְשְׂמָא עוֹבְרִים עַל הֵלְאוּ שֶׁל לֹא יִלְבַּשׁ גָּבֵר, וְעַל לְאוּיִן שֶׁל שַׁחַץ וְנִגְוָה, וְשְׂמָא כְּמַחְצִית הַשְּׁקָל דְשַׁעֲרוֹת הוּי חֲצִיצֵה וּסְפָק סְפִיקָא הוּא מְטַעַם רוּבָא כְּמִבּוּאָר בְּרִשְׁבִּי"א וּבִכְהֵאֵי גִוְנָא וְדֵאֵי מוֹדָה הֶרְמִבִּי"ם דְסְפִיקָא אָסוּר מְדֹאֲרִייתָא וְכוּ'.

בְּקִצּוֹר נִרְאָה מִזֶּה דְכָל מַה דְאָסְרָה הַתּוֹרָה אוּ חֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה הוּא מְשׁוּם דְרוּחַ מְסַאֲבָא שְׂרִי עַלֵייהוּ נִמְצָא דְגַם עַל בְּלוּרִיּוֹת שְׂרִיָא רוּחָא דְמְסַאֲבָא וְאִם כֵּן אֵיךְ יְכוּלִין לְהַנִּיחַ תְּפִילִין שֶׁהֵשֵׁם חֵלֶק עַלֵייהוּ וְגַם כָּל תְּרִי"ג מִצְוֹת חֻקִּים עַלֵייהוּ כְּמִבּוּאָר בְּעֵטְרַת זְקֵנִים בְּמִגְן אֲבָרָהִם סִי כ"ה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ צְרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל לְב' שִׁינֵין בְּאֶחָד ג' רֵאשִׁין וּבְשֵׁנֵי ד' רֵאשִׁין לְכוֹנֵנָה שֶׁהוּא רוּמֵז לְתִרְי"ג מִצְוֹת כִּי צַד ב' שִׁינֵין מְסַפֵּר תְּנוּ רַבָּנֵי וּשְׂתִיחֵן מְלֵה אֶחָד שְׁקוֹרִין אוֹתוֹ שֶׁשׁ הֵרִי תִרְי"ו וּשְׂבָעָה רֵאשִׁים שְׁלֵהֶם הֵרִי תְרִי"ג עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ.

וְזֶה יֵשׁ לְהַעֲמִים בְּמַה שְׂצִינָה יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְהַמְלֵאכִים שְׂאֵמְרוּ לַעֲשׂוֹ אַחֵיו עִם לְבָן גִּרְתֵי וְתִרְי"ג מִצְוָה שְׂמֵרְתֵי כִי לְכַאוֹרָה אֵיךְ קָיִים תְּרִי"ג הֵא הִנֵּה בְּחוּץ לְאֶרֶץ דְאֵינוּ נוֹהֵג תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, שְׁנֵית הֵא נִשְׂא שְׂתֵי אַחֵיוֹת אֶךְ יֵשׁ לְפָרֵשׁ בְּךָ תְּרִי"ג מִצְוֹת שְׂמֵרְתֵי הֵינוּ שֶׁהִנְחֵתִי תְּפִילִין בְּכָל יוֹם אֲשֶׁר חֻקַּק עֲלֵיהֶם מְסַפֵּר תְּרִי"ג וְאֵמְרוּ חֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל הַפְּסוּק וְרָאוּ כָּל עַמֵי הָאֶרֶץ אֲשֶׁר שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְרָאוּ מִמֶּךָ זֶה תְּפִילִין שְׂבָרָאשׁ, לְכֵן אֵנִי גִרָאָה מְמֵנוּ וְאִם כֵּן אֵיךְ יְכוּלִין לְהַנִּיחַ תְּפִילִין דְבֵר קְדוֹשׁ כְּזֶה עַל מְקוֹם בְּלוּרִיּוֹת שְׂשׁוּרָה שֵׁם רוּחָא דְמְסַאֲבָא.

ובזה נראה לי לפרש מה שאמר דוד המלך עליו השלום
 סור מרע ועשה טוב בקש שלום וכו' ולכאורא קשה להכין
 איך שייכת שלום לסור מרע, נראה לי לפרש פן דוד המלך
 עליו השלום אמר להולכי בלוריות פך דהנה הטעם על דאמרו
 חכמינו זכרונם לברכה דמצנה הפאה בעבירה אינו מצנה
 משום דמהמצנה נברא מלאך טוב ומעבירה נברא מלאך רע
 נמצא דהם מתקוטטים זה עם זה. להמליץ או לקטרג על זה
 אמר להם דוד המלך עליו השלום סור מרע להסיר מכם
 הבלוריות ואחר פן ועשה טוב היינו להניח תפילין ועל ידי זה
 בקש שלום שלא נברא מלאך רע רק טוב שימליץ עבורכם.

לכן אהובי בחורים לומדי תורה נא אבקש מאד מכם
 שיינסו דברי בלבבכם ותסירו תיכף ומיד הבלוריות ובזכות זה
 תצליחו בתורתכם וירום קרנכם למעלה למעלה ונופה כולנו
 יחד לשמוח בנחמות ציון ובבגן ירושלים במהרה אמן.

אלימלך הפהן רבינשטיין

לפנים אב בית דין דקהלת ראחוב, פעת בירושלם עיר הקדש
 תפנה ותיכונן במהרה במינו אמן. (מועמק שם דף כ"ז).

יֵא תְּשׁוּבַת הַרֵב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הַמְּפוֹרָס ר' מֹשֶׁה קְלִיעֶרֶס
שְׁלִיט"א אֵב בֵּית דִּין דְּקַהֲלַת טְבֵרְיָא תַּבְּנָה וְתִיכּוֹנֵן.

כְּבוֹד הַרֵב הַגָּאוֹן הַמְּפוֹרָס כּו' כְּבוֹד שֵׁם תּוֹרְתוֹ מוֹרְנו
הַרֵב יְהוֹשֻׁעַ אֶלְטֵר וּוִילְדֵמָאן שְׁלִיט"א הָאֵב בֵּית דִּין דְּקַהֲלַת
קְאָנְסְקִינוֹאֵלִי יַע"א וְכַעַת יוֹשֵׁב בְּעִיר הַקֶּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תַּבְּנָה
וְתִיכּוֹנֵן.

אַחֲרֵי דְרִישַׁת שְׁלוֹם כְּבוֹד תּוֹרְתוֹ כְּכֹל הַכְּבוֹד הַרְאוּי
קְבֻלְתֵּי מַכְתְּבוֹ יַחַד עִם הַעֲלָה הַנִּדְפָס אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקוֹל חוֹצֵב
לְהַבִּת אֵשׁ דַּת תּוֹרְתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה נֶגֶד מַה שֶׁהִתְחִיל לְהִתְפַּשֵּׁט
בְּאַרְץ הַקֶּדֶשׁ תַּבְּנָה וְתִיכּוֹנֵן בְּזִמְנֵי הָאַחֲרוֹן שְׁבָנֵי הַנְּעוּרִים
מְנִיחִים שְׁעֵרוֹת גְּדוּלוֹת בְּפֶאת רֵאשִׁם מְלַפְנֵיהֶם בְּמָקוֹם הַנִּחַת
תְּפִלִּין לְנוֹי וְלִיּוֹפֵי, וְגַם רְאִיתִי כֹל מַה שֶׁכָּתְבוּ בְּזֶה כְּמַה
מִגְּדוּלֵי חֲכָמֵי יְרוּשָׁלַם תַּבְּנָה וְתִיכּוֹנֵן וְהֶאָרִיכוּ לְמַעֲנֵיתֶם לְבָאֵר
כֹּל מְנֵי אֲסוּרִים הַכְּרוּכִים בְּזֶה וּמִי הוּא הַרְוָאָה אֵלּוֹ יוֹצֵאֵן
לְהַזְהִיר אֶת עַם קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלַּעֲשׂוֹת דְּכָר בְּזֶה וְלֹא אֵצֵא
עִמָּהֶם עַל כֵּן גַּם יְדֵי תִיכּוֹן עִמָּהֶם וְאַתֶּם אַחֲיֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
אֵל חַי אֲשֶׁר מַעוֹלָם הֵם מְצוּיֵינִים בְּכֹל דְרָכֵיהֶם וּבְפֶרֶט בְּדְכָר
שְׁבִגּוֹפִם שְׁכָל רוֹאֵיהֶם יִפְרוּם כִּי הֵם זָרַע בְּרַךְ ה' הַטוֹ אֲזַנֵיכֶם
לְדַבְרֵי הַרֵב הַגָּאוֹן שִׁיחִי שְׁמַעוּ וּתְחִי נַפְשֵׁיכֶם חֲדָלוּ לְכֶם עוֹד
מַעֲשׂוֹת דְּכָר בְּזֶה וְכֹל הַשּׁוֹמֵעַ תָּבֵא עָלָיו בְּרַכַּת טוֹב וְנִזְכָּה
לְרֵאוֹת בְּהַרְמַת קֶרֶן הַתּוֹרָה וְהִירָאָה בְּמַהֲרָה בְּזִמְנֵינוּ אָמֵן הַכ"ד
הַמְדַבֵּר לְכְבוֹד תּוֹרְתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה וְכְבוֹד קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל.

בְּחו' תַּמּוֹז תַּרְצ"א. מֹשֶׁה קְלִיעֶרֶס

הָאֵב בֵּית דִּין וּר"מ בְּעִיר הַקֶּדֶשׁ טְבֵרְיָא וְהַגְּלִיל
(שָׁם דָּף ל')

יב תְּשׁוּבַת הַרֵב הַגָּאוֹן הַמּוֹכֵהק הַמְּפוֹרָסם בְּתוֹרָתוֹ וַיִּרְאֵתוֹ כְּבוֹד שֵׁם תוֹרָתוֹ מוֹרְנוֹ הַרֵב יַחִיאֵל מִיְכָל טוֹקְצִינְסְקִי מְרִי דְמַתִּיבְתָא הַגְּדוּלָה עֵץ חַיִּים פֶּה עִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תִּבְנֶה וְחִיבוֹנָן שְׁלִיט"א.

מַעֲלַת כְּבוֹד הַרֵב הַגָּאוֹן הַמְּפוֹרָסם בְּתוֹרָתוֹ וְצִדְקָתוֹ וּבְחַבְבוֹנָיו הַיְקָרִים, אוֹצֵר שֶׁל תוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, מוֹשֵׁל בְּיִרְאֵת ה', מוֹרְנוֹ הַרֵב ר' יְהוֹשֻׁעַ אֶלְתֵר וַיִּלְדָּמְאן שְׁלִיט"א רב מְקַאנְסְקוֹוֹאֵל וְעוֹד.

אַחֲרֵי דְרִשְׁתָּ שְׁלוֹם תוֹרָתוֹ בְּאַהֲבָה רַבָּה.

בְּדַבַּר הַנִּחַת הַשְּׁעָר מַעַל הַמִּצַּח שְׁקוֹרָא לָהּ מַעֲלַת כְּבוֹד תוֹרָתוֹ "בְּלוּרִית" וּפְרָסָם "דָּא גִזְרִיה דְּאוֹרִייתָא" הִנֵּה בְּעַת שַׁחֲתָנוּ הָרֵאשׁוֹנָה כְּאֲשֶׁר נִדְּבַרְנוּ בְּעִנְיָן זֶה מְצַאֲתִי אִמְנָם כְּמָה צִדְרֵי זְכוֹת לְהַנּוֹהֲגִים קוּלָא בְּמַעֲשֵׂה זֶה:.

(א) שֵׁישׁ רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים אוֹמְרִים שְׁכַל עֵיקַר "וּבְחֻקוֹתֵיהֶם" הוּא כְּשַׁעוֹשִׁים בְּן לַעֲבוּדָה זָרָה אוֹ נִיחוּשׁ וּשְׂאָר הַבָּלִים שְׁלָהֶם.

(ב) אֶפִּילוֹ אֱלֹהֵי שְׁאִין מְסַכְּיָמִים לְכַף דַּעְתָּם כְּשַׁעוֹשִׁים בְּן כְּרִי לְהַתְדַמּוֹת לַעֲבוּרִים אֲךָ לֹא כְּשַׁעוֹשִׁים כְּרִי לְהַתְיַפּוֹת.

(ג) וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שְׁכַל עֵיקַר הָאִיסוּר שֶׁל הַבְּלוּרִיּוֹת הֵיא דְרַבְּנָן וּכְשִׁנוֹהֲגִים בָּהּ לְאִיזוֹ תוֹעֵלַת לֹא גִזְרוּ.

אוּלָם כְּאֲשֶׁר נִעְתַּרְתִּי כִּיּוֹם לַעֲיִין בְּנֵה נּוֹכַחְתִּי לְדַעַת שְׁכַל צִדְרֵי הַזְכוֹת אֵינָם מְהַקְיִימִים בְּפָנֵי הַבִּיקוּרָת, וְלָרוֹב

מט

רבותינו הפוסקים אשר לאורם אנו הולכים אין המקבלים
נמלטים מאיסור ובחוקותיהם, וכל פי האי רתחא שרתח
הדר"ג ראיתי עתה שאורייתא הוא דקא מרתח בו, ואבאר
שיחתי בעזרת השם יתברך, וכו'.

ידידו מכבודו דורש שלום תורתו
יחיאל מיכל טוקצ'ינסקי

(שם, והגאון הנזכר לעיל הוא בעל מחבר ספר גשר
החיים, ועוד).

* * *

עוֹבֵר חֲמִשָּׁה לְאוֹיֵן חֲמוּרִים:

יג תשובת הרב הגאון המפורסם וכו' ר' יעקב דיִדאָנוֹסְקִי
בעל מחבר קיום התורה וציונים לתורה.

בעזרת השם יתברך יום ד' לסדר ויתחזק ישראל וגו'
"א טבת ה' תרצ"א לפ"ק, פה עיר הקדש ירושלים תבנה
ותיכונן במהרה בימינו אמן.

שלום ובכרחה למעלת כבוד הרב הגאון המפורסם מחבר
חיבורים יקרים לזכות את ישראל לאביהם שבשמים כבוד שם
תורתו מורנו הרב יהושע אלתר ווילדמאן שליט"א שהיה אב
בית דין דקהלת קאנסקינאוואלי ואב בית דין דקהלת ביליראדקי
יע"א וכעת הוא מתושבי עיר קדשנו ירושלים תבנה ותיכונן
במהרה בימינו אמן לו ולכל אשר לו ולכל הנלדים אליו רב
שלום ובכרחה עד עולם אחרי דרשת שלום תורתו פראוי באתי
ליתן תודה למעלת כבוד תורתו על אשר הדפיס העלה

לתרופה למען הציל מִדַּת שַׁחַת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָרְבוּ כְּכֹכְבֵי
השמים לרוב, וְהָאֲרִיךְ לְבָאֵר בְּעֵנֶיךָ אִיסוּר שֶׁל אוֹתָם הַמְּנִיחִים
שַׁעֲרוֹת עַל רֹאשׁם בְּפֶאת רֹאשׁם מִלְּפָנֶיהֶם בְּמָקוֹם הַנִּחַת
תְּפִילִין שַׁעֲרוֹת גְּדוּלוֹת לְנוֹי וְלִיוֹפֵי שְׁקוּרִין (טְשׁוּפ) וְהָאֲרִיךְ
מַעֲלַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ לְבָאֵר אֶת גּוֹדֵל הָאִיסוּר מִן הַתּוֹרָה מִשּׁוּם
וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ וְגַם מִשּׁוּם חֲצִיצָה בְּתְּפִילִין רַב בְּרָכוֹת
יְנוּחוּ עַל רֹאשׁ מַעֲלַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ בְּזִכּוֹת מְצֻנָּה רַבָּה הַלְזָה.
וְהִנֵּה תְּלִי"ת הָאֲרָכְתִי קֶצֶת בְּזָה לְבָאֵר בְּאֲרִיכוֹת קֶצֶת וּבְכֵן
אֶכְתּוּב בְּזָה לְמַעֲלַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ וְאֶבְקְשׁוּ כִּי אִם יִזְכְּהוּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהִדְפִּיס מִזֶּה קוֹנְטְרָס מִיּוֹתֵד יִיטֵב נָא לְהִדְפִּיס גַּם
אֶת דְּבָרֵי בְּזָה וְאֶקְוֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי יִהְיֶה מִזֶּה גְּדוֹל וְרוּחָא
שְׂמַעְתָּא בְּסִיעֵתָא דְשְׂמִיא.

הִנֵּה יֵשׁ אַנְשִׁים שְׂנֵהֲגוּ לְהִנִּיחַ שַׁעֲרוֹת עַל רֹאשׁם בְּמָקוֹם
הַנִּחַת תְּפִילִין אוֹ סְמוּךְ לָזֶה וְנִקְרָאִים אוֹתָם הַשַּׁעֲרוֹת בְּלִשׁוֹן
בְּנֵי אָדָם (טְשׁוּפ) וְהִרְבֵּה מֵהֶם שְׂאִין יוֹדְעִים אֶת גּוֹדֵל הָאִיסוּר
בְּזָה וְנִבְאֵר בְּעִזְרַת הַשֵּׁם בְּאֲרִיכוֹת קֶצֶת דְּחַמְשָׁה אִיסוּרִים יֵשׁ
בְּזָה: א. מִשּׁוּם אִיסוּר שְׁחִץ וְגֹאֲוָה, ב. מִשּׁוּם אִיסוּר
וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ, ג. מִשּׁוּם לֹא יִלְבַּשׁ גָּבֵר שְׂמֵלַת
אִשָּׁה, ד. מִשּׁוּם אִיסוּר דֶּהוּא מְבִיא לִידֵי הִרְהוּר, ה. מִשּׁוּם
אִיסוּר דְּחֻוּץ בְּתְּפִילִין, וכו'.

וְהִנֵּה הָאֲרָכְתִי קֶצֶת בְּזָה כִּדֵּי שִׁיתְּבָאֵר הֵיטֵב כָּל הָאִיסוּרִים
בְּזָה וְסִימֵן לְכָל הַחַמְשָׁה אִיסוּרִים שֵׁישׁ בְּזָה מ"ש (מְשָׁלִי כ"ח,
כ"ב) כִּי גִחְלִים אִתָּה חוֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ וְגו' נוֹטָה גִחְלִים, גֹּאֲוָה
חוּק עֲכוּ"ם, חֲצִיצָה, לֹא יִלְבַּשׁ, מְבִיא לִידֵי הִרְהוּר וְהִנֵּה מְצִינוּ
לִיחְזָקָא צוֹפָה נִתְחַיֵּד לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו' הוּא בְּעוֹנוֹ וְגו' וְאִתָּה

אֶת נַפְשָׁךְ הַצַּלְתָּ. וּכְמוֹ כֵּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר הַמְזַהֵיר לְשׁוֹב מִדְרֶךְ
הַרְעָה בֵּין שְׂמֻזְהִיר לְשׁוֹב מִדְרֶךְ הַרְעָה בֵּין שְׂמֻזְהִיר בְּפֶה וּבֵין
שְׂמֻזְהִיר בְּכַתֵּב קָרִינָן גְּבִיָּה וְאַתָּה אֶת נַפְשָׁךְ הַצַּלְתָּ. וַיְהִי רְצוֹן
מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ שְׁבַשְׂמִים שִׁישְׁבָנוּ לְתוֹרָתוֹ הַקְדוּשָׁה וַיִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ בְּלִבָּב שְׁלֵם וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְאִם הַקָּטָן יַעֲקֹב דִּידְאוּוֹסְקִי בַהֲר"ב ר' עֲקִיבָא זצ"ל
בַּעַל הַמַּחְבֵּר קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְצִיּוּנִים לְתוֹרָה עַל תְּרִי"ג מִצְוֹת.
(שֵׁם מִדְרָךְ ל"ז וְהֵלְאָה).

הוּא פֶּתַח פְּתוּחַ לְדָבָר עֲבִירָה וְחִילּוּל שִׁבְתוֹת

יָד כָּתַב בְּהַסְפֵּר הַזְכוֹרֹנוֹת דָּף מ"א ע"ב אַחַר שִׁמְרַעִישׁ שֵׁם
מְהַאיִסוּר הַגְּדוֹל שֶׁל גִּילּוּחַ הַזָּקֵן וְהַפִּיאוֹת כָּתַב שֵׁם זֶה
לְשׁוֹנוֹ, וְקוֹדֵם גָּמַר דִּין זֶה יֵשׁ לְסֻמוּף לוֹ מֵעַנְיָנוּ וְלְהַזְכִּיר
מִקְרָא שִׁכְתוּב בַּתּוֹרָה וּכְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ אֲשֶׁר בְּכָלֵל
אֲזַהֲרָה הַזֹּאת שְׂאִין הוֹלְכִין בְּחֻקוֹת הַעֲכוּרִים וְאִין מְדַמִּין לָהֶם
הוּא שְׂלֵא יִגְדַל אָדָם צִיצִית רֵאשׁוּ כְּמוֹ צִיצִית רֵאשֵׁם וְגַם בְּזֶה
הַדוֹר פְּרוּץ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים וְהוּא שְׂלִיחַ לְדָבָר עֲבִירָה
וְלְחִילּוּל שִׁבְתוֹת כְּמוֹ שֶׁהוּא יְדוּעַ כּו' וּבְמִדְרָשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים
רָבָה עַל הַפְּסוּק צְאִינָה וּרְאֵנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּנִים הַמְצוּיָנִים
"בַּתְּגַלְחַת: בְּמִילָה וְצִיצִית וְכו', עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ.

(עֵינֵי שֵׁם שֶׁהַעֲתִיק גְּדֻלוֹת מְחַבֵּר סֵפֶר הַזְכוֹרֹנוֹת וְשִׁנּוּפֶר
בְּגִדְוֵי הַפּוֹסְקִים, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הֵרַב הַגָּאוֹן הַחֲסִיד בַּעַל סֵפֶר

הזכרונות אשר הרב הגאון חיד"א מביאו בשם הגדולים שלו וזה לשון ספר הזכרונות כו', הרב כנה"ג מביא דבריו כו', ונדענו שחיברו הרב החסיד מהר"ש אבוהב אחד המיוחד מרבני וויניציא כו' ולרוב חסידותו לא הזכיר שמו עליו עד כאן לשונו, גם מרן מאור הגולה המג"א מביאו בסימן ש"ב סימן קטן ב' וגם בסימן קטן ד' כתב שם וזה לשונו בספר הזכרונות דף נ"ג חשש לאיסור עד כאן לשונו וגם באליהו רבה שם סימן קטן ד' כתב גם כן לשון המגן אברהם וזה לשונו ובספר הזכרונות דף נ"ג חשש לאיסור עד כאן לשונו ועיינתי בהספר זכרונות דף נ"ג כתוב שם וזה לשונו מה שכתב הרב בעל ההג"ה בשם אור זרוע שמוותר להסיר הנוצות מן הפגד בשבת שאסור כו' וספק חטאת הוא דמסתמא רוב האנשים מקפידים עכ"ל שם בספר הזכרונות).

טו ביד ראשי העם לגזוז שערות בלוריות של ההמון

ותיקון הדבר מוטל על ראשי העם הממונים על בתי פגסיות ובתי מדרשות של תינוקות של בית רבן כו' שלא יבוא אל הקודש פנימה בהגידול פרע אשר שנא ה' ועל אבות הבנים ועל מלמדיהם חובה זו מוטלת ביותר כו' וזכרתי אשר בבתי מדרשות שבהן נתגדלתי פה היה מנהגם של הפרנסים שהיו באים בבית המדרש והמספרים בידיהם וכל השער היתר וכו' היו מגלחין אותו ולא היה האב פוצה פה ומצפצף אלא רואה ושמח כמשפט שארית ישראל, ובכן הקטנים עם הגדולים כל ישראל באחד חברים יבואו לראות פני האדון ה' אלהינו כו' "בראש" עם קודש ויעבור מלפניו "בראשו" עכ"ל הספר הזכרונות לעניננו ודי באזהרה זו:

טז אָסוּר לְקָרוֹתוֹ לְסִפּוּר תּוֹרָה — נִקְרָא רָשָׁע — דִּינוֹ

כְּנוֹאֵף

בְּסִפּוּר מַגְלָה עֲמוּקוֹת פ' קְדוּשִׁים (עַל הַכְּתוּב לֹא תִקְיֹפוּ פֶּאֶת רֵאשֶׁכֶם) כְּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אֵיתָא בְּסוּדֵי רְזָא כּל שֵׁישׁ לוֹ בְּלוּרִית אָסוּר לְקָרוֹתוֹ לְסִפּוּר תּוֹרָה שְׁנֹאמַר וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לְסִפּוּר חוּקֵי וְכוּ' וְעַם מְנַאֲפִים חִלְקָךְ אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ נוֹאֵף, עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשׁ.

יז אָף עַל פִּי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה סוּפוֹ יוֹרֵשׁ גִּיהֵנָם — וְכַל

תּוֹרָתוֹ לְקַלְפוֹת הוֹלְכוֹת

וְעַתָּה אִם הֵרַב הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ בְּעַל מַגְלָה עֲמוּקוֹת חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה קוֹרְאֵהוּ רָשָׁע לְהַמְהִלָּךְ בְּבְלוּרִית אֵיךְ לֹא יֵרָא שׁוֹם אִישׁ אִישׁ שֵׁישׁ בּוֹ רֵיחַ יִרְאֵת שְׁמַיִם לְהִקְרֵא רָשָׁע אֲשֶׁר עַל זֶה כְּתַב הַבְּאָר הַיָּטֵב בְּשׁוֹלְחַן עֲרוּךְ אוֹרַח חַיִּים סִימָן תַּקְע"א סָמָן קָטָן וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וְדַע שְׁכָל הַמַּעֲשִׂים שְׁאֵדָם עוֹשֶׂה וְתוֹרָה שְׁלוּמַד בְּעוֹדוֹ בְּעוֹנוֹתָנוּ הַרְבִּים מוֹסִיף כַּח בְּקַלְיֹפוֹת עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וְאִמְרִינָן בְּיוֹמָא ע"ב ע"ב אָמַר לְהוּ רַבָּא לְרַבְּנָן בְּמִטּוֹתָא מְגִיכֵי לֹא תִרְתּוּן תִּרְתִּי גֵהִינָם וּפְרִשׁ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה דְכָרֵי הַמִּתְחִיל תִּרְתִּי גֵהִינָם לְהִיֹּת יִגִּיעִים וְעַמְלִים בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא תִקְיִמוּהָ וְתוֹרָתוֹ גֵהִינָם כְּמוֹתְכֶם, עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְאִדְרָבָא עִם תַּלְמִיד חֲכָם הוּא מְחַלֵּל הַשֵּׁם לְהִקְרֵא רָשָׁע ר"ל וְסוּפוֹ יוֹרֵשׁ גֵהִינָם עִם תּוֹרָתוֹ כְּמוֹ שְׁאֵמַר רַבָּא לְרַבְּנָן הַנ"ל וְהַתּוֹרָה שְׁלוֹ הוֹלְכֵת לְקַלְיֹפָה כְּמוֹ שְׁכַתְּבַת הַבְּאָר הַיָּטֵב הַנִּזְכָּר לְעִיל וּכְמוֹתָא חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה בְּיוֹמָא ע"ב דִּירֵשׁ תִּרְתִּי גֵהִינָם.

(עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ ס' דָּא גִזִּירַת אוֹרִייתָא, קו"א דָּף ב').

יח מביא הרהורים רעים

ומה שכתב ועם מנאפים חלקך פוננתו על דבר שכתב ידידינו הרב הגאון המפורסם ר' נועלנועלע מינצבערג שליט"א מורה צדק דפה ירושלים עיר הקדש תבנה ותיכונן וגם ידידינו הרב הגאון המפורסם ר' יעקב דיאוווסקי שליט"א בעל המחבר קיום התורה וציונים לתורה בספרי זה דא גזירת אורייתא בראיות ברורות מש"ס וזוהר הקדוש שגידול השערות של הבלורית, מביא לידי הרהור של גיאוף רחמנא לצלן יעויין שם ודי בזה: (שם)

יט מתגרים בעצמם פחות שרי הטומאה הגדולים ביותר

כתב הגאון הקדוש מהר"ן שפירא (תלמיד האריז"ל וחבירו של בעל נגיד ומצנה ומוזכר בפרי עץ חיים כמה פעמים) בספר יין המשומר דף כ"ח: (דפוס לעמבערג) ודף מ"ט: (דפוס מונקאטש) וזה לשונו: ועתה הביטו וראו העונש הגדול למסלסל בשערו אשר פל רואיו תרדינה עיניהם דמעה ועפעפים יזלו מים וכל שומעיו תצלנה אוניו שבמקום שצריך לקצר השערות הראש כו' אדרבה הם מאריכים ומניחים לגדל השערות כדי לנפות עצמם והם מתגרים בהם המשחיתים ואלו הם נקראים מגדלי בלורית בנוי דליליית וסמא"ל שמהם יוצאים שני משחיתים סקטופ"א עסירט"א שהם גימטריא סמא"ל ולילית, וגם עוברין על לאו דלא תלכו בחוקות הגוי אשר אני משלח מפניכם, שאין מדמין להם לא במלבוש ולא בשער וכו', ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם, עד כאן לשונו לענינו.

כ פשעירות שלפניו גדולים משלאחריו עובר איסור בלוריות

וכן שמעתי מהרב הגדול הצדיק המפורסם ר' איסר זלמן מלצר הגאון אב בית דין דקהלת סלוצק שליט"א אשר לדעתו הרמה והנשאה אם השעירות שלפניו הם גדולים יותר מהשעירות שלאחריו הוא עובר על האיסור של הבלוריות כיון שהוא עשוי לנוי ויופי ולשחץ וגאונה וזה הוא העיקר האיסור של הבלוריות לרוב הפוסקים, על כן לא אוכל להתאפק מלהודיע לזכות הרבים קשוט דברי אמת שהאיסור הבלוריות הוא על פי רוב הפוסקים איסור דאורייתא ממש על כן מי שיש לו זיק וניצוץ של יראת שמים יסיר את השיקוץ והניבול של הטומאה הזאת של הבלורית ממנו וירגיש בזה טהרת הלב והמוח ויקדש בזה שם שמים ברבים וינעם לו ותבא עליו ברכת טוב:

(עד כאן בספר דא גזירת אורייתא, קו"א דף צ').

כא פסק דין של כל גדולי ירושלים (קרוב לשישים שנה) — בבלוריות

בספר דא גזירת אורייתא דף מ"ג וזה לשונו: ואחרון אחרון חביב הנני מסדר פה את גודל חומר האיסור שגזרו ואסרו הפתי דינין דפה עיר הקדש, הלא המה הרבנים הגאונים החתומים מטה שליט"א, בית דין צדק של הרב הגאון הגדול הצדיק המפורסם הרב ר' יוסף חיים זאננפלד שליט"א.

ב"ה יום כ"ג לחודש שבט שנת השמיטה תרצ"א.

גם אנחנו בית דין צדק החותמים מטה הננו מסכימים ועולים ל"דא גזירת דאורייתא" בדבר איסור הבלוריות בין מלפניו ובין מלאחריו וגם דהויא חציצה בלבישת התפילין אחרי אשר עסקנו בהלכה זו היטב ראינו כי כל דבריו נאמרים ומכוונים לאמיתה של תורה, ולהשומע יונעם ותבוא עליו ברכת טוב.

בית דין צדק לכל מקהלות האשכנזים פה עיר הקדש, ירושלים תבנה ותיכונן.

נאם יצחק במוהר"א ז"ל פרענקעל

נאם שמחה בונם נוערנער

נאם פנחס בהגר"י ז"ל עפשטיין

כב ועוד מהרבנים הגאונים בית דין צדק, דתסידים דפה עיר הקדש, שליט"א

כבר הארכתי ובררתי בתשובות שגם המגלחים ראשם בתער או במספרים, ומניחים השער מלפניהם כנגד המצח הוא בכלל מגדלי בלוריות שנוזפר בדברי חכמינו זכרונם לברכה. ומצנה לפרסם גודל האיסור, למען יחדלו בני הנעורים, וכסום יכסמו את ראשם פדת של תורה ויראת שמים.

באתי על החתום ח' אדר תרצ"א פה עיר הקדש ירושלים תבנה ותיכונן,

ישראל זאב מינצבערג

גם אני הנני מצטרף לצירופא דרבנן ה"ה הרב הגאון בעל המכתב דא גזירת דאורייתא, ואתו עמו רבים מגדולי ארצינו הקדושה שליט"א להודיע לאחננו בני ישראל גודל איסור הבלוריות שהוא איסור חמור ונכלל הן אם הוא אחורי הראש או מלפנים כנגד המצח וגם איסור מוסיף מחשש חציצה בתפילין ואשרי מי אשר יקים את דברי התורה.

באתי על החתום יום ג' לסדר ומצוה אתכם כו' אשר תעשו ערב ראש חודש מנחם אב התרצ"א פה עיר הקדש ירושלים תבנה ותיבונן במהרה בימינו אמן.

נאם ירוחם פישל ברינשטיין

גם אנכי באתי להודיע גודל האיסור של מגדלי בלוריות אחת מצד חוקות עכו"ם ושנית משום חציצה בתפילין כמבואר בפוסקים וכל השומע יתברך מן השמים ולראיה באתי על החתום כ"ח מנחם אב תרצ"א ירושלים עיר הקדש. אלימלך הכהן הרב מראחוב ראבינשטיין

כג הנני מסדר פה שמות הרבנים הגאונים הצדיקים שנתנו ידיהם עמי בצירופא חדא על הפסק שלי בהאיסור והעון החמור של הבלוריות.

א הרב הגאון המפורסם ר' פנחס עפשטיין שליט"א.
 ב הרב הגאון המפורסם ר' ישראל זאב מינצבערג שליט"א.
 ג הרב הגאון המפורסם ר' שאול משה זילברמאן אב בית דין דקהלת וויערשוב וקצת ראש אבות בתי הדין בתל אביב, שליט"א.

ד הרב הגאון המפורסם רבי אלימלך הכהן רובינשטיין אב בית דין דקהלת ראחוב, שליט"א.

ה הרב הגאון הגדול הצדיק המפורסם ר' משה קליערס, אב בית דין וריש מתיבתא דקהלת קדושה טבריא יע"א.

ו הרב הגאון הגדול המפורסם ר' שמשון פולנסקי, אב בית דין דקהלת טעפליק ופעת מגדולי המורים דפה עיר הקדש ירושלים תפנה ותיכונן במהרה בימינו אמן. והובא תשובתו אלי בתוך הפסק שלי.

ז הרב הגאון המפורסם ר' יחיאל מיכל טוקצינסקי ר"מ דשיבת עץ חיים פה עיר הקדש ירושלים תפנה ותיכונן שליט"א.

ח הרב הגאון המפורסם ר' יעקב דיאנוסקי, בעל המחבר ספר ציונים לתורה וקיום התורה.

ט הרבנים הגאונים הצדיקים בית דין צדק של הרב הגאון הגדול הצדיק המפורסם ר' יוסף חיים זאנענפעלד שליט"א.

הרב ר' יצחק פרענקיל זצ"ל

הרב ר' פנחס עפשטיין

הרב ר' שמחה בונם ווערנער

י הרבנים הגאונים הצדיקים בית דין צדק החסידים

הרב ר' ישראל זאב מינצבערג.

הרב ר' ירוחם פישל בערינשטיין

הרב ר' אלימלך הכהן ראבינשטיין

(ער פאן לשוננו)

פָּרָק ו'

גידול בְּלוֹרִית מוֹנֵעַ מִקִּנְיַן הַתּוֹרָה

כד חוקות הגוי — בְּלוֹרִיות

בְּשִׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מֵהַר"ם בְּרִיסק (ח"כ צ"ח) בְּעִנְיַן גִּילּוּחַ הַשְּׂעֵרוֹת נִזְהָר לְשׁוּנוֹ: וּלְעִנְיֹת דַּעְתִּי י"ל עוֹד בְּזֶה דְּנֻדְאֵי חִינוּךְ הַתּוֹרָה חָדָא הוּא עִם גִּילּוּחַ הַנְּעָרִים דְּהֵן יָדוּעַ שְׂבִין הַמְדוֹת הַיּוֹתֵר מְגֻרְעוֹת הוּא הַגְּאֻנָּה, וְכִמוֹ שְׂמִידַת הַכְּנִיעָה תְּסַגֵּל אֶת הָאָדָם לְמִדּוֹת טוֹבוֹת וּלְחֻכְמַת הַתּוֹרָה... כֵּן הַגְּאֻנָּה שְׂאָסוֹר אִף שְׂמֵץ מְנַהֵו כְּעִבּוּדָה זָרָה שְׂאָסוֹר בְּכָל שְׂהוּא תוֹרִיד אֶת הָאָדָם לְעִמְקֵי שְׂאוֹל תַּחְתִּיהָ כְּאֶמְרָם ז"ל בְּנִדְרִים נֹה... וְהַמְתִּיהָר אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִרְכִישׁ חֻכְמַת הַתּוֹרָה כְּאֶמְרָם ז"ל פְּסָחִים סו: ...וּמִכָּל שְׂכָן שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְלַמּוֹד תּוֹרָה בְּכַוֻּנָּה זָכָה וּרְצוּיָה בְּלֵי שְׂמָרִים מִיֵּצֵר הָרַע וְהַפְּנִיּוֹת אִם יֵשׁ בְּהָאָדָם שְׂמֵץ גְּבַהוּת, וְאִם רוּצָה הָאָדָם שְׂיִהְיֶה תּוֹרְתוֹ זָכָה צְלוּלָה וּבְרוּרָה צָרִיךְ מִקּוֹדֵם לְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ...

וְהֵן יָדוּעַ שְׂהַשְּׂעֵרוֹת הַנְּאוֹת מְכִיָּא אֶת הָאָדָם לְהִיּוֹת מְתַגָּאָה בְּהֵם כְּדֹאֵיתָא בְּנִדְרִים דְּף ט. נְזִיר ד: סוֹטָה ט: בְּמִשְׁנֵה ... וְאַחַר כֵּךְ בְּהִגִּיעַ לְשָׁנָה הַרְבִּיעִית שְׂצָרִיךְ לְהִקְדִישׁוֹ לְתוֹרָה כְּדֹאֵיתָא בְּמִדְרַשׁ תְּנַחוּמָא חוֹתֵף גְּאוֹת שְׁלוֹ לְמַעַן הִרְגִילוֹ בְּמִדָּה זוֹ וְיִהְיֶה מוֹקֵדֶשׁ וּמְסוּגָל לְלִימּוֹד הַתּוֹרָה. עֵינֵן שָׁם.

אֵין הֶבְדֵּל בְּאִיזָה תְּמוּנָה נַעֲשִׂית — הַכָּל אָסוֹר

כֹּה כִּסְפָר עֲמוּדֵי אַרְזִים (דְּף מ:): נִזְהָר לְשׁוּנוֹ: וְכֵן פְּתַב (הַפ"ח ש"ס) צָרִיךְ הַיִּשְׂרָאֵל לִיִּזְהָר לְהִיּוֹת נִבְדָּל מִמְּנַהֲגֵם אֶפִּילוֹ אוֹתָן

שלא נזכרו בדברי חכמינו זכרונם לברכה, כי חכמינו זכרונם לברכה הזכירו הדברים שהיו נוהגין הגויים בימיהם והוא הדין בכל מנהגי הגויים שנתחדשו בכל הזמנים שצריך הישראל להיות נבדל ממנהגם במלבוש ובמנהג ובדבור והכי איתא להדיא בספרי עיין שם, ויותר מפורש אתמר (בטורי זקב שם סק"א) וזה לשונו, כי חד טעמא הוא שהכלל הוא שיש לישראל להבדיל מהם מה לי בפה ומה לי בפה פי המדינות חלוקות במנהגם בזה עד כאן לשונו. וכל מנהגי ולבושי הגויים אסור לנו. וכתב (בשאלות ותשובות דברי חיים חלק יורה דעה סימן ל') דמבואר מדברי קרית ספר של המפיי"ט ז"ל שאפילו אינו מתכוון לרמות להם אסור עיין שם. ובנוראי הוא פינן דהני בלוריות הוא שחץ וגאנה ופרצה לתאנה כמו שתראה לקמן. יש בו משום לאו ובחוקותיהם לא תלכו. כמו שכתב (במהרי"ק) דדבר שעושים האומות לענין שחץ וגאנה או לפרצות מדרך הצניעות הוי ובחוקותיהם לא תלכו עד כאן לשונו. (וכן כתב בספר הזכרונות הובא דבריו לקמן אות י"ד) שהמגדל ציצית ראשו הוא באיסור ובחוקותיהם לא תלכו, ולא תלכו בחוקות הגויים וכן כתב (בנין המשומר) שמגדלי בלוריות עוברים על לאו לא תלכו בחוקות הגוי עיין שם. וכינן דכתבנו לעיל דלוקה, אם פן פסול הוא לערות ואפילו הוא רק לתיאבון כמבואר (בשולחן ערוך חושן משפט הלכות עדות סימן ל"ד) עיין שם.

סתם שערות גדולים גם כן אסור לגדל

כו ר'אש אויביו קרקוד שער מתהלך באשמיו כל עמא
 ימרון יזיל ההוא גברא בחוביה (ילקוט שמעוני תהילים רמז

תשצ"ח). כי בכלל לא יגדל ישראל שערות ראשו גדולים מאוד כי זהו גם כן מנהג הגויים [מלכד מי שהגילות מזיק לו למאור עיניו. עיין (בדרךפי תשובה על יורה דעה סימן קע"ח סימן קטן ח' ט') שמביא בשם הרב שלחן גבוה סעיף קטן ג'. ושאלות ותשובות אגורה באהלך דף כ"ט, דכינן שאינו עושה אלא רק לרפואה מותר עיין שם]. וכן הוא לשון (הרמב"ם והשולחן ערוך הנזכר) ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם. וכתב שם הטורי זהב) נראה דאף בלא שום גילות נאמר איסור זה דהיינו שדרך העפ"ם בעלי מלקמות בהרבה מדינות לגדל שער שלהם מאוד ואינם מגלחים עצמם כלל לא יעשה כן ישראל ואף זה בכלל מגדלי בלוריות שאסרו חכמים כו'. וכן כתוב (בבב"ב יוסף שם) ומסיים ויש להוכיחם אולי ישובו עד כאן לשונו. ואיתא (במדרש אבכיר. הובא דבריו בילקוט שמעוני פרשת וישלח רמז קל"ג) ששרו של עשו הולך בציצית ראש. עוד שם (רמז רל"ד) ששני מכשפים הגדולים שבמצרים יוחני וממרא הלכו בציצית ראש. וזה לשונו (ספר הקדוש רזיאל המלאך) ואמרין במדרש אספ"ה קטן וגדול שם הוא כו' כף הרשע כל ראשו נטויה בגיהנם מפני שבראשו ציצית שערות גדולות ארוכות להתגאות בגאון ציצית שבראשו שנאמר ולא ישכב את גבורים נופלים מערלים עד כאן לשונו. [אחר כך הראו לי שבספר (רב פעלים דף י"ט, שאסף הרב אברהם חסיד בן הגאון רבי אליהו זכרוננו לברכה) שהוא מביא זה המדרש, (שם).

אָסוּר לְקִרְוֹתוֹ לְסִפְרַת תּוֹרָה — וּלְהִיּוֹת ש"ץ

כִּז גַּם (בְּצִנּוּאוֹת הַר"י הַחֲסִיד זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה) כָּתַב שֶׁבְלוּרִית הוּא עוֹן פְּלִילִי. וְכֵן תַּלְמִידוֹ (הַרוֹקֵחַ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, הוֹבֵא דְבָרָיו לְקִמּוֹן אוֹת י"ג) כָּתַב דְּרָשָׁע הוּא דְאִקְרִי וְאָסוּר לְקִרְוֹתוֹ לְעֵלוֹת לְסִפְרַת תּוֹרָה, וְרָאָה (לְקִמּוֹן אוֹת י"א, בְּשֵׁם מְדַרְשׁ אֲסַפ"ה) דְּאִפִּילוּ אִם הוֹלֵךְ בְּשַׁעֲרוֹת גְּדוּלוֹת נְאֻמוֹת לְהַתְנַאוֹת דְּרָשָׁע אִיקְרִי. וְכֵן כָּתַב (בְּשֵׁאוֹלוֹת וּתְשׁוּבוֹת קָרָן לְדוֹר אוֹרַח חַיִּים סִימָן כ"ב) דֶּהֱוֹלֵךְ בְּזִמְן הַזֶּה בְּבְלוּרִית כְּמִנְהַג קְלֵי הַדַּעַת וּשְׁחָצִנִים דְּפָסוּל לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר אֶף בְּשֵׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה וְרֵאוּי לְקִרְוֹתוֹ רָשָׁע, וְכֵן בְּעַל תּוֹקֵעַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דִּינוֹ כְּשְׁלִיחַ צְבוּר וְעוֹד חֲמִיר מִיְגִיָּה דְמוֹצִיא רַבִּים יְדֵי חוֹכְתוֹ בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה דְאוֹרִייתָא עֵיין שָׁם. וְנִגְדָּה אֵלוֹ בַּחֲוָרֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִכְרִיעוּ וְעִבְרוּ וְשָׁנוּ בְּזֶה הָאִסוּר שֶׁל בְּלוּרִית עַד שֶׁנִּעְשֶׂה לָהֶם בְּעוֹנוֹתֵנוּ הַרְבִּים כִּהְיָתֵר וְעַד שְׁאוּמְרִים עוֹד שֶׁמִּנְהַגָם כֵּן. כָּתַב (בְּשֵׁאוֹלוֹת וּתְשׁוּבוֹת הַרְשֵׁב"א חֵלֶק ד' סִימָן ש"ה). וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, שְׂאִין מִנְהַג הַנְּכָרִים מִנְהַג לְבַטֵּל בּוֹ דִּינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִפִּילוּ נִהְגוּ כֵּן הַיִּשְׂרָאֵלִים אִינוֹ מִנְהַג עַד כֹּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְאִין לְשׁוֹם אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְשֵׁנוֹת אֶת טַעְמוֹ מִמִּנְהַגֵי יִשְׂרָאֵל וּמִנְהַגֵי אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְלִנְהוּג בְּחוּשָׁךְ וְלֹא אוֹר בְּמִנְהַגֵיהֶם. וּמִכָּל שְׂכָן לְשֵׁנוֹת צוּרַת יִשְׂרָאֵל לְצוּרַת גּוֹי עַד לֹא מִנְכַר [זוּלַת הִיכֵי שְׁחוֹז"ל וּפּוֹסְקִים הַתִּירוּן] וְהַנְּבִיא (יִשְׁעִי" ס"א ט') אָמַר כָּל רוֹאֵיהֶם יִפְרִוּם כִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ ה'.

מביא לידי הרהור ונדרחה ממחיצתו של הקדוש
ברוך הוא — אבזרייהו דגלוי עריות

כח חבר הוא לאיש משחית וקמגרי יצרי עלייהו, והוא
ישופך ראש הוא השטן הוא היצר הרע שנדמה לרשעים
בקישוטי השערות על ראש החטאת בראשו נגעו. ועל ידי זה
את נפשם הוא חוכל שמביא אותם לידי הרהור. ואיתא (נדה
י"ג) אמר רבי אמי כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין
אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא. עיין (נזיר ד'): ופחז
יצרי עלי. (פירש"י) ומיהר עלי יצרי והביאני לידי הרהור.
והלשון (רש"י נדרים ט:) מתוך שראיתי במים צורתו כל כך
נאה נתגבר עלי יצרי ובקש להביאני לידי מעשים רעים
לטורדני מן העולם. ואיתא (בבראשית רבה פרק כ"ב) אמר
רבי אמי אין יצר הרע מהלך לצדדין אלא באמצע פלטיא
ובשעה שהוא רואה אדם ממשמש בעיניו מתקן בשערו מתלא
בעקבו הוא אומר הדין דידי. (עוד שם פרשת פ"ז) ותשא
אשת אדוניו את עיניה מה כתיב למעלה מן הענן ויהי יוסף
יפה תואר ויפה מראה. לגבור שהיה עומד בשוק וממשמש
בעיניו ומתקן בשערו ומתלה בעקיבו אמר לי נאה לי יאי אנא
גבר [לפי נוסחת הילקוט] אמרי ליה אי את גבר אי את יאה
הא דובה קום קפחינה. ואיתא (בזוהר הקדוש חלק א' דף
קס"ו): דסלסול שער הוא מיצר הרע למשכא ליה לגיהנם.
(עוד שם דף ק"ץ) פד שליט יצר הרע עליה דבר נש אתקין
ליה וקשיט ליה לבושוי מסלסל בשעריה ההא הוא דכתיב
ותתפשוהו בכגדו לאמר שכבה עמי אתדבק עמי מאן דאיהו
ופאה אתתקף לקבליה ואגז ביה קרבא, מה כתיב ויעזוב כגדו

בְּיָדָהּ וַיִּנָּס הַחוּצָה, יִשְׁבּוּק לִיה וַיִּתְחַקֵּף לַקְּבִלְיָה וַיַּעְרוֹק מִיָּמִינָה
 בְּגִין לְאַשְׁחֹבָא מִיָּמִינָה וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלוּיָהּ. וְכַתְּבֵהּ (שָׁם בְּאוֹר
 הַחֲמָה בְּשֵׁם הַרְבַּ מִשֶּׁה קְאָרְדוּוֹאֲרִי זְכוּרֹנוּ לְכַרְכָּה) מִתְחִיל עֲמוּ
 בְּקִלּוֹת לְהִמְשִׁיכוּ אֶל הַחֲמֹרוֹת שִׁיְהִיָּה מִתְנַאָּה בְּגוּפוֹ וּבְכִלְיוֹ
 הַרִי זֶה עֲמוּ בְּקִלּוֹת לְהִמְשִׁיכוּ אֶל הַחֲמֹרוֹת שִׁיְהִיָּה מִתְנַאָּה
 בְּגוּפוֹ וּבְכִלְיוֹ הַרִי זֶה תְּחִלַּת הַזְּמַנְתּוֹ לַעֲבִירָה עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ.
 (עוֹד שָׁם דָּף קפ"ט): בְּגִין דְּיוֹסָף יְהִיב לִיה דּוּכְתָא לְקַטְרָגָא
 דְּהִנָּה יוֹסֵף מְסַלְסֵל בְּשַׁעֲרֵיהּ וְאִתְקִין גְּרַמְיָה וְקָשִׁיט לִיה כְּדִין
 אֲתִיְהִיב דּוּכְתָא לְיִצְרָה הָרַע לְקַטְרָגָא. וְכַתְּבֵהּ הַרְבַּ מוֹהֲרִים חֲגִיזוּ
 ז"ל. בְּסִפְרָא מְשַׁנַּת חֲכָמִים אוֹת תַּל"ט, שְׁעַל פִּי הַקְּדָמָה זֶה שֶׁל
 אֲמַת הָיָה מִיִּשְׁבַּב לִישָׁנָא דְקָרָא דְכַתִּיב וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּכִיגְדוֹ לֵאמֹר
 שְׂכָבָה עִמִּי, דְּהָנָא לִיה לְמַמְרָא שְׂכָב וְלֹא שְׂכָבָה, רַק שְׂהִיא
 תִּתְפָּשֶׂה אֶת יוֹסֵף בְּכַנְף בְּגָדוֹ, בְּאִמּוֹר לוֹ אֵיךְ אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה
 מְקַשֵּׁט עֲצָמוֹ וּמְסַלְסֵל בְּשַׁעֲרוֹ וְלוֹבֵשׁ בְּגָדִים שֶׁל פְּרִיצוֹת.
 אִין זֶה אֵלָא שְׂהוּא רּוּצָה לְאִמּוֹר לָהּ בְּפִתְחֵי רְמֹז הַבְּגָדִים
 שְׂכָבָה עִמִּי. וְלִפִּי דְכַרִּי הַקְּדָמָה הַנּוֹזֵף פִּירְשָׁתִּי דְזֶה כּוֹנֵנְתּוֹ מֵה
 שְׂכַתְּבֵהּ בְּדוּדֵי יוֹם הַכְּפּוּרִים עַל חֲטָא שְׁחַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיִצְרָה
 הָרַע, דְּהִנָּה וְדֹאֵי כָּל הַעֲבִירוֹת הֵם עַל יְדוּ, אֲמַנָּם עַל הָאוּפֹן
 הָאִמּוֹר, רְצָה לֹמַר מֵה שְׂאָנוּ עוֹשִׂים אוּפֹן שְׂהִיִּצְרָה הָרַע יִתְגַּרְהּ
 בְּנוּ עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ (הַרְבַּ יִּין הַמְּשׁוּמָר בְּשֵׁם זוֹהַר
 הַקְּדוֹשׁ) כִּי יֵשׁ הַיְכָל דְקָלִיפָה שְׂמַתְקִיִּים וּמִיִּיפִים הַעֲבִירוֹת
 בְּיוֹפֵי גְדוֹל [אֲמַר הַכּוֹתֵב מִזֶּה לְהַבִּין הַדִּיק הַיֵּטֵב, שְׂבָאֲמַת כָּל
 בַּר דַּעַת שִׁיִּסְתַּכַּל בְּכָל גּוּפֵי עֲבִירָה יִרְאֶה עֵינָּם בְּעֵינָם שְׂהַעֲבִירוֹת
 הֵן בְּתַכְלִית הַמִּיאֹס וְהַשִּׁיקוּץ, אֵלָא דַע וְרֹאֵה מֵהֵיכָן הַמִּיתוּק
 וְיוֹפֵי הַעֲבִירָה הוּא בְּאֵה וְנִמְשַׁכְתָּ. הַרְחַמֵּן הוּא יַצִּילֵנוּ מֵהֵם].

והעיקר הפתוי שמפתים לבני אדם כדי ליפות את עצמם הוא לסלסל בשעריה ויתקן בתיקוני בגין ריסתכלון ביה. ודאו את העונש הגדול למסלסל בשערו אשר כל רואיו תרדנה עיניהם רמעה ועפעפיו יזלו מים וכל שומעיו תצילינה אזניו שבמקום לקצר שערות הראש אדרבה הם מאדיכים ומניחים לגרל השערות כדי ליפות את עצמם והם מתגדים בהם המשחיתים הנזכר לעיל, ואלו הם נקראים מגדלי בלוריות בנוי דליליית וסתם שמהם יוצאים השני משחיתים הנ"ל כו', וזה לשונו (מגלה עמוקות פרשת קדושים) איתא בסודי רזא [והוא לבצל הדוקח זכרונו לברכה] כל שיש לו בלודית וכל שמגלח זקנו ולובש בגדי גויים אסור לקרותו לספר תודה שנאמר ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי ועם מנאצים חלקך אף על פי שאינו נואף עד כאן לשונו. וכן כתב (בספר הזכרונות פרק י') כי מגדלי ציצית שער ראשם הוא סרסור לעבדה ואין בו דבר טוב. וכתב (ברדפי תשובה על יודה דעה סימן קע"ח אות ח', בשם ספר רוח חיים שכתב בשם המאירי) רחוק מאיסור חוקות עכו"ם שיש בזה עוכדים עוד על איסור. כי הוא מנהגן של עוכרי עבירות להיות מגדלין הבלוריות כדי לילך בין הזונות ולעשות זנות ואם כן הווי ממש סרסורי דעבדה ואסור משום גדר וסיג לתודה עיין שם. ולפי זה הוא מכיזא דגילוי עריות והוא בכלל יהרג ואל יעבוד להרבה שיטות (שם רף מ"ה:).

באין לדי חילול שבת

כט יד לנד לא ינקה ראש שעיר החטאת מהרע שלא יבשלו בחילולי שבת שמוכרחים יום יום ליישר המספחת

ערכוביתא דרישא שלא יהיו שערות הבלוריות מדולדלין אחת הנה ואחת הנה, אחת למעלה ואחת למטה על עזות מצחם, לכן חייפי רישיהו במיני משקין או טפין יטיפין [אשר עליה דין רמזי ואמרי חכמי ונבוני ישראל שידוע שאין טיפה יורד מלמעלה עד שעולה טיפיים נגדם מלמטה ר"ל] ואחד כף בחלקות יחליקון במכרשת, או סורקין ויחרקון במסרק בסבך קרנותם. ובאים לידי פמה איסורים רחמנא לצלן ואם תמצא לומר להגיד עליהם זכות יושר ולהמליץ בעדם שאינם מחליקין ואין סורקין בשבת. אין לא ראינו ראיה. ובפרט דאנן רואין שבלוריותיהם עומדים אצל הגבילה ממעל לראשיהם ולא אשתמיט ביניתא ממזייהו, ושנה וחלק. ממש כמו עתה יאשמו, ובנודאי אין זה פי אם רק כמעשיהם בחול בן בשבת.

וזה לשונו (יין המשומר) ואנו רואים בפמה מקומות של קהלות ישראל שמגדלי שער ראשם ולהוסיף על חטאתם פשע סורקים אותו במסרק בשבת והוא איסור סקילה וצריך להרים מכשלה גדולה ועבירה גמורה שבצעונוותינו הרבים יש באיזה מקומות ביד קצתם לסרוק בשבת וביום טוב במסרק את ראשם אחר אנשים ואחר נשים גדולים וקטנים ובזה אפילו ר"ש מודה דאסור וחייב דנודאי מסיר שעד הוא כמו שהוכיח יפה הרב בבית יוסף בסימן ש"ג, וכתב שפן ראה בתשובת הריב"ש שהאריך זכרונו לברכה להביא ראיות לזה, ואם פן חובה הוא למחות ביד המקלילן באיסור גמור של תורה, וכתב עוד הרב זלה"ה בשם הפלפול וכן הביא בשו"ע שלו שאין לסרוק אפילו במסרק שעושים

משַׁעַר חֲזִיר שֵׁישׁ לְחוּשׁ לְעַקִּירַת שְׁעֵרוֹת וְכוּ"ב, וְכֹל זֶה גוֹרְמִים אוֹתָם הַמְשַׁחִיתִים הַנ"ל שֶׁהֵם דְּבוּקִים בְּכַנֵּי אָדָם וּמְפַתִּים אוֹתָם כְּדִי לְיִיפּוֹת אֶת עַצְמָם וְהֵם הֵם אוֹתָם הַמְשַׁחִיתִים הַמְתַּגְרִים בְּכַנֵּי אָדָם לְהַשְׁחִית פֶּאת זְקָנָם כו'.

וְכֵן פֶּתַב בְּסֵפֶר הַזְּכוֹנוֹת פָּרַק ו' דָּף מ' ע"ב כְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ אֲשֶׁר בְּכֹלֵל הַאֲזַהְרָה הַזֹּאת שְׂאִין הוֹלְכִין בְּחֻקוֹת עֲבוּרִים וְלֹא מְדַמִּים לָהֶם הוּא שְׁלֹא יִגְדֵל אָדָם צִיצִית רֹאשׁוֹ כְּמוֹ צִיצִית רֹאשׁוֹ כו' וְהוּא שְׁלִיחַ לְדַבֵּר עֲבִירָה וְלִחְלִילוֹל שְׁבָתוֹת וַיְמִים טוֹבִים, (עוֹד שֵׁם פָּרַק י' דָּף ע"ח ע"ב) וְלֹא תִלְכוּ בְּחֻקוֹת הַגּוֹי אֲשֶׁר אֲנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם וּפְרָשׁוּ שְׂאִין מְדַמִּין לָהֶם כו', וְלֹא יִגְדֵל צִיצִית רֹאשׁוֹ כְּמוֹ צִיצִית רֹאשׁוֹ וְאֵנוּ רוֹאִים כְּמָה וְכְמָה מְגַדְּלֵי צִיצִית שְׁעַר רֹאשׁוֹ בְּשַׁעֲרָם, וְלִהְיוֹסִיף עַל חֲטָאתָם פֶּשְׁעָה סוֹרְקִין בְּמִסְרַק בְּשֶׁבֶת וְהוּא אִיסוּר סְקִילָה עַד כֹּאן לְשׁוֹנוֹ, (שָׁם).

ל מִהֲגֵאוֹן הַצַּדִּיק הַמְּפוֹרָסִם מוֹרְנוּ הַרְבֵּי ר' חַיִּים פֶּאלֶאגִי (בְּעַל פֶּה הַחַיִּים) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

צָרִיף לְהוֹדִיעַ לְרַבִּים עוֹן חִילוֹל שְׁבָת, שְׁפִשְׁתָּה הַמְּסַפַּחַת, כִּי עֲבִירָה גוֹרֶרֶת עֲבִירָה, תְּדַשִּׁים מְקֻרֹב בְּאוֹ, שְׁמִגְדְּלִים שְׁעָרָם בְּבְלוּרִית כְּתוּעֶבֶת הַגּוֹיִם וְלִהְדַּמּוֹת לָהֶם, כִּי מִלְּבַד אִיסוּרוֹ מִצַּד עַצְמוֹ, כֹּאֲשֶׁר הוֹכַחְתִּי בְּשִׂאָלוֹת וְהַשּׁוֹבוֹת לְחֶלֶק יוֹרֵה דְעָה בְּסִיעֵמָא דְשְׂמַיָא, וּבְאִיזָה אוֹפֵן יֵשׁ הֵימָר כְּמוֹ שְׁיַעֲיִין שָׁם.

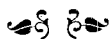
וְעַמָּה אֲנִי אוֹמֵר כִּי אֶפִּילוּ הִיָּה מוֹתֵר מִצַּד הַדִּין, יֵשׁ לְאִסוּר מְשׁוּם גְּדֵר וְסִיג לְתוֹרָה, כִּי הֵן בְּעוֹן רוֹפֵא דְרוֹפֵא הָעוֹשִׂים כֵּן, הוּא לְהַדְמּוֹת לַגּוֹיִם וְלִילֵף בְּחֻבְרָתָם וְלִזְנוֹת עִם

נשים נכריות, הרחמן יצילנו, וכל פהאי גוונא אין ספק די יש לנו לאוסרו אפילו יהיה היתר גמור. ועתה נתנדע לנו כי עבירה גוררת עבירה פי בשבת עצמו מעבירים על השערוח מסרק, וגם צבע לצבוע את השער, אוי להם אוי לנפשם, פי עושים חילול שבת יתר על איסור מגדלי בלורית, וזה חס ושלום גורם גם כן רעש, הן מצד חילול שבת הן מצד פי אותיות רע"ש, הם אותיות שער, פי גורמים מחמת שערם, שע"ר השמים, והרי הגם פי יהיה הרעש בדרך הטבע כאשר כתבו חכמי המחקר, על כל זה כ"ב יכול, יוכל להצילנו מתוך האומות, וזהו פשנהיה אנחנו מובדלים להם, גם ה' יתן הטוב להציל אותנו מתוך המפכה ולהבדיל אותנו מהם פשנהיה מובדלים, פי כמו שאנחנו מקיימים דת תורתנו הקדושה להיות מובדלים מהם במאכל ומשחה ובמלבושים וכדומה, גם הוא יבדיל אותנו מהם, שלא להמיתנו עמהם, אבל אם ח"ו מדמים לאומות העולם במאכל ומשחה ובמלבושים ואין הבדל והיכר מן הגויים לישראל, גם ה' יתרה אפו להיות נלקים עם אומות העולם, והוא דבר ברור אל השכל, וכן יש ליזהר הרבה מאד בהשתתת פאת הראש והזקן, בדכתיב לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקנך פי גורם חס ושלום לפגום במקום י"ג תקוני דיקנא קדישא, וגורם ח"ו להגביר מידת הדין בעולם (תוכחת חיים, תשא).

השדים מגדלין בלוריות

לא עיין (עירובין ק':) ומגולת שער פלילית, עיין (נדה כ"ד:) יש לה כנפים [הערת הגאון שר התורה הר"י ראזען שליט"א הרב ברוינסק, בתשובתו אליו]. וכתב (בספר חסדים

סימן תתשנ"ה) שְׁלֹשָׁדִים זְכָרִים יֵשׁ לָהֶם שְׁעָר בְּרֵאשָׁם. [וְיִמָּה שְׂרָאִיתִי (שָׁם בְּהִנְהוּת הַנִּמְמ, מְקוֹר חֶסֶד שָׁם או"ב) שְׁנֹשְׂאָר שָׁם בְּצָרִיךְ עֵינֵי, כְּכַר קְרֻמוֹהוּ וּפִירְשׁוֹהוּ (בְּחֶסֶד לְאַבְרָהָם מְעִינ ז' נִהַר כ"ב. וְאַחֲרָיו נִכְדוּ בְּשִׁמְחַת הַרְגֵל עַל רוּת דָּף ל') עֵינֵי שָׁם]. וְאִיתָא (בְּפִרְסָה דְּרַף קַב"ד ע"ג) קְלִיפָה אֶחָד נִקְרָא שְׁעִיר, וּבְרַבָּה תוֹלְדוֹת גְּבַר שִׁידִין עַד כֹּאן לְשׁוֹנוֹ. [א"ה בְּרַבָּה שְׁלֹפְנִינוּ הַגִּי' שׁוֹדֵרִין]. שׁוֹב רְאִיתִי (כִּילְקוּט שְׁמַעוֹנֵי פְרֻשַׁת וַיִּשְׁלַח) שְׁכַתָּב לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ שְׁעִיר שְׁהוּא מְעַמִּיד שְׁעֲרוֹתֵיהֶם שֶׁל אָדָם (שָׁם).

פֶּרֶק ז'

כָּאֵב הַלֵּב עַל בְּעֵלֵי תוֹרָה וּמוֹסָר — וּמַגְדִּילִין בְּלוּרִית

לֵב אֲבָל עֵתָה זֶה מְקֻרֹב עָלוּ אִיזוֹ עוֹלָיִם וְעָשׂוּ פֶה יִשְׁיֹבֹת וְהִבִּיאוּ מִבְּחוּץ בְּחוּרִים, וְגַם וַיִּחַנוּ בְּמוֹסְרוֹת וְלוֹמְדֵי מוֹסָר הֵם, אֲבָל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אִיפּוֹא תוֹרָתָם, וְאִיפּוֹא הַמוֹסָר שְׁלָהֶם, כִּי יִצְאוּ מִגֵּדֵר הַתּוֹרָה וּרְחוּקִים מִגְּדֵרֵי הַמוֹסָר, וְגַם פָּרְצוּ חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּרֵאשׁ פְּרַעוֹת אוֹיֵב, וְעוֹנוֹתָם עָבְרוּ עָלֵי רֵאשָׁם, וְרָבוּ לְמַעַלָּה רֵאשׁ, בְּשׁוֹרֵשׁ פּוֹרָה רֵאשׁ, וְקִרְן עוֹד רֵאשִׁיָּהֶם וְחֻזוֹת מִבֵּין עֵינֵיהֶם, וְכָל רֵאשׁ לְחָלִי וְעָצְמוֹ שְׁעֲרוֹתָם בְּצִיצִית רֵאשׁ גְּדִילִים גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂה שְׂרָשְׁרוֹת עֲבוֹת חַפּוּיֵי רֵאשׁ מְשׁוֹרֵשׁ נֶחֱשׁ הַקְרֻמוֹנֵי וְרֵאשׁ פְּתָנִים, וְאוֹמְרִים הַרִינִי כְּזֶה הַרִינִי מִסְלָסֵל הַרִינִי מִכְּלָכֵל הַרִי עָלֵי לְשַׁלַּח פְּרַע עַד יִשְׁעָרוֹן עָלֵיהֶם שְׁעָר כְּנֹשְׂרִין וּכְשֹׁרֵי לִילִית. וּכְתוּבָא דְאַרְיָכָא

גנובתיה דדיירי באגמי ובען לכרכושי בקי, ולא פצורנו צורם
אלא צורתם ומראיהם פיונים ונכררים ממש בלי שום לבוש
יהודי ובלי פאות, וממש שאינם ניכרים כלל על פני החוצות
שבני ישראל המה.

ואם על שארי איסורים בעונותינו הרבים שיצרך תקפם
ונגרתם [אולי שלא יהיו נראים כבני זקונים ה' הטוב יכפר
בעדם] אבל מה יאמרו על תאנת איסור הבלוריות שהוא
כאש אוכלת בראש תחת הכובע ואינו נראה מבחוץ. שאין
עליהם שום לימוד זכות על זה, ואפילו המלאך מיכאל שהוא
ממליץ טוב תמיד על בני ישראל, אבל על זה ועמוד מיכאל
השר הגדול, כי איזה שייכת יש למחלפות ראש עם המסכת.

ומה להם לבחורים חובשי ישיבות ולומדי מוסר לילך
בקלות ראש הזו של הבלוריות. כמו האחשתרנים בני
הרמכים בקרני הגוים וחוקותיהם, וקרני רשעים וציצית נובלים
צבי תפארתם, ולא עוד אלא נכבאו לידות את קרנות הגוים
הנושאים קרן אל ארץ יהודה לזרותה וסביבם נשערו מאור,
ובקרניהם ינגחו ומושכים להם לאט לאט גם מבני ציון
היקרים המצוינים הנכנסים לישיבות שלהם, וכמעט
שמוכרחים במשך זמן מועט בעונותם להרבות בשערות
ראשם וכו' בשארי מיני פריצות הלבוש השייכים ומתאים
לזה, פי מקלקלתו ילפניו. ואשר עליהם בת קול מנהמת פיונה
אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, וכל השומע זאת פורס
על שמע ובוכה על השמועה.

ובמה ובמה מיקירי ירושלים דברו עם מנהליהם איך
הם שותקים ומקלקלים את בחורי ארץ הקדש וירושלים,

עא

והשוכתם היא שאין בידם לתקן, ואורים גדולים חוקקי ישראל מירושלים אומרים, אם כפי דבריהם היו צריכים לסגור ושיבותיהם, ולא לפרנס ולכלכל ולגדל בארץ הקדש ובירושלים פלובים של מגדלי בלוריות וכו', ועוד זאת בשם ישיבה יקרא.

ואיתא (בפסיקתא פסקא ל', תוצאות הר"ש בובער) דבר אחר יספת לגוי (ישעי' כ"ו ט"ו) אומות העולם אם אתה נותן להם בן זכר הוא מושך לו ערלה ומגדל לו בלורית, הגדיל הוא מוליכו לבית עבודה זרה שלו ומכעיסך, אבל ישראל אם אתה נותן לאחד מהם בן זכר הוא מונה ח' ימים ומל אותו, ואם הוא בכור פודהו לשלשים יום, הגדיל הוא מוליכו לפתי כנסיות ובתי מדרשות ומברכה בכל יום ואומר ברכו עד כאן לשונו, אבל אם בעונותינו הרבים שמביאין מגדלי בלוריות בתוך הבתי כנסיות ובתי מדרשות [ובפרט בארץ הקדש וירושלים] הנה כאלו מכניסים צלמי חוקות אלהי הגכר בתוך היכלי ה' וינהגו בכבודות ומכבדים על עצמם עבטי ומכעיסים בזה את ה'. כמו שכתב (שם ברש"י) מנהג עובדי גילולים על פן רחוקים מלפניך, ובני מגדלי בלוריות מיאוס הוא לפני ה', וזהו שניסד הפייטן בפיוט יספת (הובא במחזור ויטרי דף תקפ"א) וזה לשונו בני נכר גוים אשר עשית, נתתם שלוחה ובמו קצפת. בני מגדלי בלוריות וערלה מאסת עד כאן לשונו.

וגם הם אומרים שמטרת ישיבתם הוא להעמיד רבנים מאורי ישראל, אשאלה מהם איזו אור יצא מהם, ואיזו תקנה טובה יש לקוות מבחור שיושב עד ל' וארבעים שנה בלי

אשה, ועבר עליו כמעט רוב שנותיו בלטותא דרחמנא וכמנוחה לשמים רחמנא לצלן, ואשר חכמינו זכרונם לברכה הקדושים קא מסהדי עליה שכל ימיו הוא בהרהור [כמו שפי' לעיל שאפילו אחרי הנשואין גם כן הוא בהרהור עבירה רחמנא לצלן] ומכף רגלו עד ראשו אין בו מתום, לכוש לכושי נכרים, מאס בדיקנא קדישא [ובאיזה השערות הקדושים האלו שעליהם כתב בזוהר הקדוש ובהאר"ל (כמו שכתב לקמן בעמוד ז') שהם שמות הקדושים וצינורות הקדושות] ונותנה כנגד המשחיתים, וזרקן על פני החוצות ועל האשפות, וכן בפאת ראש, וכן קשט את עצמו בכל מיני קישוטי דמסאבותא, וביחוד שהמראה לא מש מפין עיניו אפילו שעה אחת, ואשמיו בראשו שמגדל בלוריתא כדוב עד קדקד שער כו' כו'.

בחור פזה יעמוד ניורה ונדין והוא שיאיר עיני ישראל מתורתו, אוי ואבוי, זהו חושך ולא אור, והם מחשיכים עיני ישראל רחמנא לצלן ורבים חללים הפילו רבנים כאלו, והם שיסייעו להחריב כמה קהלות קדושות בישראל ונוספו גם על שונאינו ועומדים תמיר בראש לסייע ולהחזיק על צד הפופרים הרוצים לעקור את התורה ויהדות חס ושלום, ועיקר צעקתינו הוא מי התיר להם הרצועה הזאת לבוא גם בשערי ציון וירושלים ולהביא שם כל מלי ומדא בשעיר, ואיתא (ביונת אלם פט"ו) ארץ ישראל נקרא ארץ כנען על שם הכניעת לפני אל שבשמים שחוייכנו בה כפלי כפלים בארץ הקדש כי שם נגלה אלינו אלהי ישראל מושיע מיתר הארצות עד כאן לשונו, ואלו אין פחד ה' לנגד עיניהם

ומוֹרָא לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשִׁים, אֲלֵא בְּרֵאשִׁים גְּאוֹת עֲרִיצִים וְתַאֲנֹת
אֱלֹהֵי הַנְּגָר, וּמִי בְּקֶשׁ זֹאת מִיָּדָם רְמוֹס חֲצִירֵינוּ (עֲמוּדֵי אֲרָזִים
רַף מ"ו).

לג תשובה נגד המקבלין בחורים — מגדלי בלורית —
לישיבתם לקרבן לתורה

יִמָּה שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְצִילִים נַפְשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל
שִׁישְׁנָם אֲצִלָּה אִיזוֹ בַּחֲוָרִים שֶׁאֵם לֹא בְּלִבּוֹשׁ וּבְהִלּוּךְ הַזֶּה
אֲפֹשֶׁר לֹא הָיוּ תַּפְסוּ בְּשַׁעֲרֵי תוֹרָה שְׁלֵהֶם, אֲשֶׁאֲלֶה מֵהֶם וְכִי
דוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ, וְאֵטוּ מִשׁוּם שְׁנַיִם אוֹ שְׁלוֹשׁ, עַל סִמָּךְ
זֶה עוֹשִׂים סֵדֶר כְּלָלִי לְכָל הַבַּחֲוָרִים שֶׁיָּבֹאוּ בְּשַׁעֲרֵיהֶם שִׁילְכוּ
כֵּן, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה הֵם מְקַלְקְלִים וּמַעֲבִירִים מַעַם ה' בְּמָה
בַּחֲוָרִים יֵרְאִים וְטוֹבִים, וּמְחוֹלְלִים וּמַעֲמִידִים דוֹר שְׁלֵם דוֹר
חֲדָשׁ בְּלִבּוֹשֵׁי עֲבוּרִים וְכוּ', וְגַם עוֹד בָּאוּ בְּשַׁעֲרֵי צִיּוֹן לְשִׁבּוֹר
בַּחֲוָרִי, כִּי כֵּן יַעֲשׂוּ הַבַּחֲוָרִים לְלַכֵּת אַחֲרֵי בַּחֲוָרֵיהֶם אֲשֶׁר אָכְלוּ
אֵשׁ, וְלֹא זֶה הַדְּרָךְ לְהַצִּיל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בַּחֲוָקוֹת אֱלֹהֵי
הַעֲמִים אֱלִילִים, וְזֶהוּ דְרָךְ וְשִׁטַּת הַחֲצִי חֲפָשִׁים אֱלוֹ אֲשֶׁר
וַיִּתְעַם בְּתוֹהוֹ לֹא דְרָךְ, שְׂאוּמְרִים שֶׁבְּדַרְכֵיכֶם מְסוֹכְנִים כְּאֵלוֹ
מְצִילִים אֶת הַדּוֹר, וְדַרְכֵיכֶם בְּרַכִּי מֵת ר"ל, וַיִּלְפְּתוּ אַרְחוֹת
בְּרַכֵּם וַיַּעֲלוּ בְּתוֹהוֹ וַיֵּאבְדוּ וַדְּרַכֵּם חוֹשֶׁךְ וַחֲלַקְלָקוֹת וְכַסֵּל לְמוֹ
וְאִין מְצִיל, וְלֹא זֶהוּ דְרָךְ הַתּוֹרָה וְדְרָךְ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה
הַקְּדוּשִׁים שֶׁדַּרְכֵיכֶם בְּרַכִּי חַיִּים וְנִגְהָ אוֹר וְקִילּוּרִין לְעֵינַי,
וּבְאוֹרָן נִרְאָה אוֹר.

צָאוּ וּרְאוּ מָה עָשָׂה הַלֵּל הַזֶּקֶן בַּעֲלוֹתוֹ לְאַרְץ הַקֶּדֶשׁ וּרְאֵה
כְּעֵנִי עֲמוּ אֶת גּוֹדֵל הַחֲוָרָבָן אֲשֶׁר בָּשָׂה הַגְּבוּר הָאֲדוּמִי כְּמַעַט

שעשה רחמנא לצלן פלה על שארית ישראל וכמעט שנשפחה תורה מישראל, ועלה הלל הבבלי ויסדה (סוכה כ') והקים בית מדרש לתורה, וקיים בעצמו מה שאמר בשעת המכנסים פזר (ברכות ס"ג) וחס ושלום לא הקים ישיבה מודרנית, או שילכו התלמידים חס ושלום האדומים או בצורת סימינאריסטין וגימינאזיסטין, או שינותר על איזו לאוין ואיסורי התורה ודרבנן, ועל ידי זה נמשיך אליו את צעירי ישראל למוטב. אלא אדרבה תקן כמה תקנות גדולות וטובות בארץ ובחוץ לארץ וזה לשונו (ספר הזכרונות פ"ו דף מ') לא יגדל אדם ציצית ראשו כו' ותקון הדבר הזה מוטל על ראשי העם הממונים על בתי כנסיות ובתי מדרשות לפקח על יתר הדברים על תינוקות של בית רבן ועל כל אשר תחת ידם שלא יבואו אל הקודש פנימה הגדל פרע אשר שנא ה'.

ועל אבות הבנים ועל מלמדיהם חובה זו מוטלת ביותר ואיש את רעהו יעזור להדריכם בדרך הנכונה גם כי יזקינו לא יסורו ממנו, וזכרתי בתי מדרשות שבהם נתגדלתי כף הנה מנהגן של הפרנסים היו באים בבית המדרש והמספרים בידיהם וכל השער היתר שלא כדיון היו מגלחין אותו עד כאן לשונו. וערכתי בעזרת השם יתברך קונטרס מיוחד וקראתי שמו [עמודי ארזים] בתוכחת מוסר ממקרא קודש מחכמינו זכרונם לברכה ומספרים הקדושים להוכיחם, ויעזרני השם יתברך שאוכל להדפיסו בקרוב וגם מכתב הזה אדפיס בתוכו, ואין צריך בכפילא להדפיסו בקונטרסים שיוצא לאור, והנני מקנה בעזרת השם יתברך שדברי חכמי עמודי ארזים ארזי לבנון קדישין, אשר אני מעתיק דעת קדשו בקונטרס הנזכר,

יבגס ללבם פי מי לא יחרד לקראתם, ומי ירום ראש נגדם, ויִקְנִיִּים נבואת הנביא הקדוש (יחזקאל ל"ו כ"ה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילולייכם אטהר אתכם אמן (שם דף מ"ז).

מסיר צלם אלקים וסופו לחרפה ודראון עולם

לד המדמה עצמו לליף במנהגי וחקי הרעים אף בדבר קטן ופגנתו שילך כמו הגוים תיכף סר ממנו צלם אלקים וילך לגיהנם וסופו לחרפה ולדראון, והזהיר ילך הלוח ואור לאור באור החיים אמן, עד כאן לשונו. (אוצר החיים — להגאון הקדוש מקאמארנא זכר צדיק וקדוש לברכה — מצנה רס"ג).

אם נזהר — גם אם נגזר על עירו להחרב — ניצול
לה בספר תוכחת חיים (תשא) למהאח"פ וזה לשונו:

וזהו שמקנו אנשי כנסת הגדולה בנוסח אתה חוננתנו כו', וכשם שהבדלתנו ה' אלהינו מעמי הארצות וממשפחות האדמה, כך פדינו והצלנו מכל שטן ומפגע רע, וגזירות קשות ורעות המתרגשות לבא בעולם, פי בא לומר פי הא בהא תליא, שאם נהיה אנחנו מובדלים מעמי הארצות וממשפחות האדמה, שאנחנו מקיימים מצותיו יתברך, שלא להדמות להם בשום דבר בגוף, ברית מילה, ופאת הראש והזקן, ואין אנחנו מגדלי בלוריות, וגם במלבושים, לבושי ישראל, ציצית ותפילין, ואפילו בשאר מלבושים שילבוש לבושים המיוחדים וניפרים לאומה ישראלית בפרטות. וכמו כן במאכלים, שלא לאכול שום דבר, שיש בו חשש

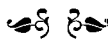
אִיסוּר גְּבִילָה וּטְרִיפָה וְחוּלְעִים, וְחֵלֶב שְׁחֵלֵב גֹּי, אִינְהוּ
וְאִבְיֹרִייהוּ, וכו'.

וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזַה, שְׂיִהְיֶה נִיכָר בְּבִיתוֹ וּבְחֻמוֹתָיו הַכְּדוּל
בֵּינוּ לַגּוֹיִם, וְלִכֵּן הֵינּוּ דְקָאֻמְר, כְּשֵׁם שֶׁהַכְּדוּלְתָנוּ מְעַמֵּי
הָאֲרָצוֹת וּמִמְשַׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, בְּמִצְוֹתָיו וְחוּקוֹתָיו, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ כֵּן, תִּהְיֶה לָן וְתִגָּן עָלֵינוּ כִּף פְּרִינּוֹ לְהַצִּיל
מִכָּל פְּגַע רַע וּמִשְׁטָן, וּמִכָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת
לְבֵא לְעוֹלָם, כִּי אִפְּלוּ יִהְיֶה רַעַשׁ גְּדוֹל בְּעוֹלָם וּמִן הָרְאוּי
לְהִתְרַב בְּעִיר ח"ו, כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִמְצְאִים בָּהֶם נְצוּלִים
בְּדֶרֶךְ גַּס. וְזֶהוּ מְדוּקְדָק בְּקִרְאָ בִּיּוֹאֵל סִימָן ג' דְּכֹתִיב וְה'
מִצִּיּוֹן יִשְׂאָג וּמִירוּשָׁלַיִם יִתֵּן קוֹלוֹ וְרַעְשׁוֹ שָׁמַיִם וְאָרֶץ וְה'
מִחֲסֵה לְעַצְמוֹ לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי בָא לֹמֵר כִּי הִגַּם שְׂיִהְיֶה רַעַשׁ
וְיִהְרָסוּ הַהָרִים וְנִפְּלוּ הַמְּדַרְגּוֹת וְכָל חוֹמָה לְאָרֶץ יִפּוֹל, עִם כָּל
זֶה ד' מִחֲסֵה לְעַמּוֹ לְהַצִּילֵם בְּדֶרֶךְ גַּס, עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוּ.

לו עוֹד מִהֲגֵאוֹן הַצְּדִיק הַנּוֹזֵר לְעִיל:

וְרָאָה לְהִגָּאוֹן מוֹרְנוּ הַרְבַּ חַיִּים פְּלֹאגִי בְּסִפְרֵי רוּחַ חַיִּים
יִוְרֶה דְעָה (סִימָן קַעֲח סָמָן ק"ד) שְׁכַתְּבֵי שֵׁישׁ אִיסוּר נוֹסֵף
בְּגִידוֹל הַבְּלוּרִית גַּם בְּגִיד פְּנִי; שְׁעוֹשֶׂה כֵּן לְנוֹי וְלִיּוֹפֵי, מִשׁוּם
שְׁנַעֲשֶׂה לוֹ מִמֶּשׁ בְּסִרְסוּר לְדַבֵּר עֲבִירָה, וְשֵׁישׁ לְאִסוּר לְעֲשׂוֹת
כֵּן לְגִיד וְלִסְיָג, עַד כַּאֲן, וְסִמָּךְ לְזֶה מִמָּה שְׁכַתְּבֵי בְּגִידִים (ט):
שְׁמַעוֹן הַצְּדִיק אוֹמֵר, מִיָּמִי לֹא אֶכְלָתִי אִשָּׁם נְזִיר טָמֵא אֶלֶּא
אֶחָד, פַּעַם אַחַת בָּא אָדָם אֶחָד נְזִיר מִן הַדְּרוֹם יָפֵה עֵינָיִם
וְטוֹב רוֹאֵי וְקוֹנְצוֹתָיו סְדוּרוֹת לוֹ תִּלְתְּלִים, אֶמְרָתִי לוֹ, בְּנִי, מֵה
רְאִיתָ לְהִשְׁחִית שְׁעָרָךְ זֶה הַנְּאָה, אָמַר לִי, רוּעָה הֵייתִי לְאֶבֶּא

בְּעִירִי, וְהֶלְכְתִי לְמִלְאוֹת מַיִם מִן הַמַּעְיָן, וְנִסְתַּכַּלְתִּי בְּדַמּוֹת
 בְּבוֹאָה שְׁלִי (בְּמַיִם), וּפְחָזוּ עָלַי יְצָרִי וּבִקֵּשׁ לְטוֹרְדָנִי מִן
 הָעוֹלָם, אֲמַרְתִּי לוֹ, רָשָׁע, מַה אַתָּה מַתְּגַאֵה בְּעוֹלָם שְׂאִינוֹ
 שְׁלִי, הֲעֵבֹרָה שְׂאִנִּי מְגַלְחֶה לְשָׁמַיִם, מִיַּד עֲמַדְתִּי וְנִשְׁקַתִּי לוֹ
 עַל רֵאשׁוֹ, וְאֲמַרְתִּי לוֹ כְּמוֹד יָרְבוּ נוֹדְרֵי נְזִירוֹת בִּישְׂרָאֵל, וְכֵן
 אָמְרוּ בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ חֵלֶק א' (דף קסו ע"ב) שֶׁסְּלִסּוּל הַשְּׁעָר
 הוּא מֵצַד יְצָר הָרַע לְמִשְׁכּוֹ לְגִיהֶנֶם, וּבִבְרָאשִׁית רַבָּה (פְּרָשָׁה
 כב סִימָן ו), כְּשֵׁרוּאָה יְצָר הָרַע אָדָם הַמִּמְשָׁמֵשׁ בְּעֵינָיו וּמִתְקַן
 בְּשִׁעְרוֹ הוּא אוֹמֵר אָדָם זֶה שְׁלִי וּבְכִשְׁוֹתִי הוּא, לְכֵן מַה טוֹב
 וּמַה נָּעִים לְהִימָנַע מִגִּידוּל שְׁעָר אֲפִילוֹ כְּלָפִי פָּנִים, וּבִפְרָט
 לְבָנֵי תוֹרָה שְׂצָרִיכִים לְקַדֵּשׁ עַצְמָם בְּמוֹתָר לָהֶם.

בִּיטוּל מִצְוַת תְּפִילִין

קוֹבֵץ שֶׁל קְרוֹב לְשֵׁלֵשִׁים פּוֹסְקִים שֶׁהִכְרִיעוּ
 דְּבִלּוּרִיּוֹת חוֹצֵץ לְתְּפִילִין שֶׁל רֵאשׁ.

בִּיטוּל מִצְוַת תְּפִילִין

לְדַעַת הַפּוֹסְקִים וּסְפָרִים דְּלֵהֲלֵן אוֹתוֹ הַמְּגַדְלִין בְּלוּרִית
 מִבְּטָלִין בְּקַבִּיעוֹת וּתְדִירוֹת מִצְוַת תְּפִילִין שֶׁל רֵאשׁ. שְׁעוּלִין
 בְּסֵף הַכֹּל לְמַסְפֵּר פּוֹסְקִים.

א בְּמַחְצִית הַשֶּׁקֶל אוֹרַח חַיִּים סִימָן כ"ז אוֹת צ' וְנֵה לְשׁוֹנוֹ:
 וְרַע עָלַי הַמַּעֲשָׂה שֶׁל אוֹתָם בַּחוּרִים שֶׁמְגַדְלִין בְּלוּרִית כְּנֶגֶד
 פְּנֵיהֶם, כִּי מְלַבֵּד שֶׁהוּא דָרֵךְ שֶׁחֵץ וְגִנְאוּה, וְיֵשׁ בְּזֶה אִיסוּר

משום ובחקותיהם לא תלכו, כמבואר בַּיּוֹרָה דְּעָה (סימן קעח), עוֹד יֵשׁ אִיסוּר נוסף שֶׁהַשַּׁעַר הָאֲרוֹךְ חוֹצֵץ בְּתַפְּלִין שֶׁל ראש בֵּינוֹן שֶׁהַשַּׁעֲרוֹת אֲרוּכוֹת, וְלִיכָא לְמִימַר בְּהֵם הֵיִינוּ רְבִיתִייהוּ, וְחוֹצְצִים, וְדִין הַמְּנִיחַ תַּפְּלִין עַל שַׁעֲרוֹת כְּאַלְהָה, כְּמִנִּיחַ עַל כּוֹכֵעַ עַב שֶׁבְּרָאשׁוֹ שֶׁבְּוֵדְאֵי שֶׁהוּא חוֹצֵץ, עַד כֹּאן.

ב בַּקְצוֹר שׁוֹלְחַן עֲרוּךְ (סימן י' אוֹת ו') וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אֲבָל אוֹתָן הַמְּגַדְּלִין בְּלוּרִית מְלַבֵּד שֶׁהוּא דָרֵךְ שַׁחַץ וְגֵאָנָה וְיֵשׁ בְּזֶה אִיסוּר, יֵשׁ עוֹד אִיסוּר מְשׁוּם הַנַּחַת תַּפְּלִין דְּכִינוּן שֶׁגְּדוּלִים הִרְבֵּה הָיָה לִיהָ חֲצִיצָה, (מִחֲצִית הַשָּׁקֶל פְּרִי מְגָדִים).

ג דַּעַת הַפְּרִי מְגָדִים לְפִי מָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשֵׁמוֹ בַּקְצוֹר שׁוֹלְחַן עֲרוּךְ שֵׁם — גַּם כֵּן.

ד וְכֵן דְּבָרֵי בַעַל בֵּן אִישׁ חֵי (שְׁנָה א' פְּרֶשֶׁת חֵי שָׂרָה אוֹת ה') שֶׁגַּם לְהַרְשֵׁב"א חוֹצֵץ וְצָרִיךְ לְהַזְהִיר הַמּוֹן עִם בְּדָבָרִים אֵלּוּ.

ה וְכֵן כְּתֹב בַּסֵּפֶר פֶּתַח הַדְּבָרִי (סימן כ"ז אוֹת ג') כְּדָבָרֵי מִחֲצִית הַשָּׁקֶל.

ו בַּסֵּפֶר חֲתָם סוֹפֵר (שַׁעַר הַטּוֹטְפֹת סִימָן כ"ז — בְּהַעֲרָה) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּמִכֹּאן אֲזַהַרָה רַבָּה וְתוֹכַחַת מְגוּלָה לְאוֹתָם בַּחֲוָרִים שֶׁמְגַדְּלִים שַׁעַר רֵאשִׁים שֶׁמְלַבֵּד שֶׁהַדְּבָר מְכוּעֵר וּמְחוּעֵב, וְרֵאוּי לְכָל יִרְאָ שְׁמַיִים לְהִימָנַע מִזֶּה, עוֹד בְּהָ שֵׁשׁ בְּזֶה חֲשַׁשׁ בֵּיטוּל מִצְנַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם בְּהַנַּחַת תַּפְּלִין שֶׁל ראש מַחֲמַת דִּין חֲצִיצָה, וְלְפִי מְנַהֵג הָאֲשַׁכְּנָזִים שֶׁמְבָרְכִים עַל תַּפְּלִין שֶׁל ראש, יֵשׁ בּוֹ עוֹד אִיסוּר שֶׁל בְּרַכָּה לְבַטְלָה, שֶׁהוּא

איסור חמור מאד, כגודע, ושוב הביא דברי המחצית השקל הנזכר לעיל.

ז בשלחן חמודות (סימן י' הלכה למשה אות ק"ט) וזה לשונו: ובעל נפש יחוש לעצמו שלא יהיה בכלל קרקפתא ולא מנח תפילין דנראה דברי האומרים שלא יצאו כלל המצנת עשה דאורייתא, עד כאן לשונו.

ח הגאון הצדיק בעל לחם שלמה משאמלו (מוכא בהספמה לספר עמודי ארזים דף ה') דמי שהולך בבלורית לא יברך על תפילין של ראש, עיין שם.

מצות תפילין

ט הגאון הקדוש ממונקאטש בספר אות חיים ושלום (סימן כ"ז אות ו') דיש בו משום חציצה.

י ובשאלות ותשובות קרן לדוד (סימן י') דהמשאיל תפילין להמגדל בלורית זהירו שלא יברך על תפילין של ראש, עיין שם.

יא במשנה ברורה (סימן כ"ז אות ט"ו) העתיק ד' מחצית השקל להלכה והוסיף בזה הלשון: ובלאו חציצה נמי בשביל הני שערות המרובים אי אפשר לצמצם שיהיו מהודקין ומונחין על מקומן כדיו. עד כאן לשונו.

יב בספר שלחן שלמה (סימן כ"ז סעיף ד') דיתגר שלא יהא שערוותיו גדולים משום חציצה.

יג בספר כף החיים (כ"ז ט"ז), מביא דברי הפוסקים האוסרים.

יד בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת חַיִּים (עַל חַי אָדָם) מְבִיא דְבָרֵי מַחְצִית הַשָּׁקֶל לְהֶלְכָה.

טו בְּסֵפֶר פְּתַחֵי עוֹלָם (סִמָּן כ"ז שָׁם) מְבִיא גַם כֵּן דְבָרֵי מַחְצִית הַשָּׁקֶל לְהֶלְכָה.

טז דַּעַת גָּאוֹן וְשֵׁר הַתּוֹרָה מוֹרְנוּ הֵרֵב פְּנֻחַס עֲפָשְׁטִיין זְכָר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָה (בְּתְּשׁוּבָתוֹ הַמוּבָא "בְּחוּמֵר דִּין בְּלוֹרִית") כַּמַּחְצִית הַשָּׁקֶל לְאִיסוּר.

יז וְכַדְבָּרֵי הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הֵרֵב י. זָאב מִינְצָבְרֵג (בְּתְּשׁוּבָתוֹ שָׁם) כַּמַּחְצִית הַשָּׁקֶל.

יח הַגָּאוֹן אַב בֵּית דִּין דְּקִהְלַת רֵאחֻב (בְּתְּשׁוּבָתוֹ שָׁם) שְׂאִין לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין שׁוֹרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה עַל בְּלוֹרִית כַּח הַטּוּמְאָה.

יט הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הֵרֵב יוֹסֵף צְבִי זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (בְּתְּשׁוּבָתוֹ שָׁם) מוֹנֵה ה' לְאוּיָן לְהוֹלְכֵי בְּלוֹרִיּוֹת וְאַחַד מֵהֶן בִּיטוּל מְצֻנָת תְּפִלִּין.

כ-כא-כב בִּימֵי הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הֵרֵב ר' יוֹסֵף חַיִּים זְאֲנַנְפֶּעֶלְד זְכָר צְדִיק לְבָרְכָה צ"ל שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה תַרצ"א יָצָא בֵּית דִּינוּ בְּכַרְזוֹ שֶׁהַבְּלוֹרִית חוֹצֵץ בְּתְּפִלִּין וְהַחֲתוּמִים עַל הַפֶּסֶק דִּין 1. הַגָּאוֹן מֵהַר"י פְּרַעֲנֶקֶעֶל זצ"ל, הַגָּאוֹן מֵהַרש"ב וְעֶרְנֶעֶר זְכָר צְדִיק לְבָרְכָה, הַגָּאוֹן ר' פְּנֻחַס עֲפָשְׁטִיין זְכָר צְדִיק לְבָרְכָה, 3. וְאַלִּיָּהֶם הַצְּטַרְף עוֹד הַגָּאוֹן מֵהַר"י פְּרַעֲנֶשְׁטִיין זצ"ל (בְּתְּשׁוּבָה שָׁם).

כג בְּסֵפֶר דָּא גְזִירַת אוֹרִייתָא אַחַר הַעֲתַקְתָּ חָבֵל פּוֹסְקִים הָאוֹסְרִין סַיִם בְּזֶה הַלְשׁוֹן: וּפּוֹקוּ נַחְזוּ מֵה שְׁכַתְּבַת בְּתְּשׁוּבַת

הר"ן זכרונו לברכה ששאלו אותו בענין אם מותר לקרות המגילה אשר לרוב הפוסקים היא כשירה ורק לחד פוסק היא פסולה והשיב שם אם האדם יצרך ללך על הגשר ושר חכם אחר יאמר לו שהוא מקום סכנה בודאי לא ילך על גשר זו ואם על עניני הגוף יחשוב להחמיר כל כך אם בן קל וחומר בן בנו של קל וחומר יש להחמיר בעיניני הנפש לעשות המצוה על צד היותר טוב וכשר בבירור עד כאן לשון תשובת הר"ן זכרונו לברכה ועתה קל וחומר בן בנו של קל וחומר פינן דלגדולי פוסקים הנזכרים לעיל דהשערות שנעשו לנוי וליופי היא העיקר האיסור של הבלורית וגם רוב הפוסקים מחמירים בזה לענין חציצה במצנה החמורה של קדושת התפילין, ואם בן האידך יוכל שום איש להקל פינן שגדולי הפוסקים הנזכרים לעיל אוסרים בזה, ועל בן גם אני מצרף עצמי עם הרבנים הגאונים הגדולים פה עיר הקדש תבנה ותיכונן במהרה בזמינו אמן שהספימו עמי בזה שהוא איסור חמור לילך בהבלורית לגדל שענם מלפניו או מלאחוריו לנוי וליופי, על פי דעת תורתנו הקדושה ככל הפוסקים הנזכרים לעיל, עד כאן לשונו.

כד הגאון הצדיק המפורסם מורנו הרב ר' אשר זליג מרגליות זכר צדיק וקדוש לברכה אחר העתקת האוסרין, סיים בזה הלשון:

לכן מעתה כל איש ישראל הרוצה לקיים מצוה הזקרה הזאת של תפילין צריך לדקדק מאוד שיסיר מעל ראשו הני בלויותא [ונאפילו שערות גדולות עד מאוד יותר מהרגיל]

שְׁלֵא יִהְיֶה חֵס וְשְׁלוֹם כְּקַרְקַפְתָּא דְלֵא מְנַח תְּפִילֵי אֲלִיבָא דַעַת
הַפּוֹסְקִים הָאֲחֵרוֹנִים הַדּוֹגְלִים בְּשֵׁם הַרְבֵּה הַמַּחְצִית הַשְּׁקֵל זָכַר
צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבִרְכָה, כִּי הוּא הַרְבִּיץ תּוֹרָה הַרְבֵּה בְּיִשְׂרָאֵל
וַיֵּשֶׁב בְּיִשְׁבֵּה קָרוֹב לְשִׁישִׁים שָׁנָה וְהָעֶמִיד כַּמָּה אֲלָפִים
תְּלֻמִּידִים גְּאוּנֵי עוֹלָם (שֶׁה"ג הַחֲדָשׁ), לְכֵן הִסִּירוּ הָאֵי זִנְבָא
דְּבְלוּרִיתָא הוּא חוֹקוֹת אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד מֵעַל רֵאשִׁיכֶם, כִּי לֹא
תִפְאָרֶת בַּחוּרִים וְלֹא תִפְאָרֶת שְׁלֵמָה הוּא זֹאת, אֲלֵא הוּא אֲבָל
וַחֲפוּי רֵאשׁ, וְאֵין כְּדָאֵי חֵס וְשְׁלוֹם שְׁעַל יְדֵי עוֹן הַבְּלוּרִית
הַזֶּה שִׁירְבָה לְמַעַלָּה רֵאשׁ, שְׁלֵא יִהְיֶה עָלָיו שֵׁם ה' הַנִּקְרָא
עָלֶיךָ אֱלוֹ תְּפִילִין שֶׁל רֵאשׁ (מְנַחוֹת ל"ח) [וְהַגִּי' (בְּרִכּוֹת ו')
אֱלוֹ תְּפִילִין שְׁבָרָאשׁ] וְשִׁיְהִיָּה חֵס וְשְׁלוֹם כְּמִנּוּדָה לְשִׁמִּים
(פְּסָחִים קי"ג), וְלֹא יִהְיֶה מְכַלָּל מְנַעֲשָׂה בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ
(תִּיקוּנֵי זֵהר תִּיקוּן מ"ו), וְאֵינוּ קָם בְּתַחֲנִית הַמַּתִּים (קִיצוֹר
ש"ה) אֲלֵא שְׁמֵן רֵאשׁ אֵל יֵנִיא רֵאשֵׁם, וְשְׁמֵן עַל רֵאשְׁךָ אֵל
יַחֲסֵר אֱלוֹ תְּפִילִין (שְׁבַת קנג).

עוֹד שֵׁם בְּזֵה הַלְשׁוֹן: וְאִיתָא (בְּבְרִיתָא מַעֲשֵׂה תּוֹרָה,
הַמִּיּוֹחֵס לְרַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ, עִם הוֹסְפוֹת הַגְּר"א וּבְנוֹ הַר"א חֲסִיד
זֵל"ה, בְּהוֹסְפַת דָּף ד') וְזֵה לְשׁוֹנוֹ הַכּוֹתִים מְכַעֲסִין לְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּבְלוּרִית שְׁבָרָאשׁ וְיִשְׂרָאֵל מְרַצִּין אוֹתוֹ בְּתְּפִילִין
שְׁבָרָאשׁ עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וְהַשְׁתָּא אִם גַּם יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִין
בְּבְלוּרִית שְׁבָרָאשׁ, וְאִפִּילוּ אִם מְנִיחִים תְּפִילִין שֶׁל רֵאשׁ,
[מְלַבֵּד דְּתְּפִילִין שְׁלֵא בְּמַקּוֹמָם כְּמוֹנְחִים בְּכִסֵּן וּמְנִיא] אֲדַרְבָּה
וְאֲדַרְבָּה רַע הוּא בְּעֵינֵי ה' זֹאת לְהַכְעִיסוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַשֵּׁם
לֹא רָצָם, וְאֲדַרְבָּה יִזְכּוּר עוֹנֵם וַיִּפְקֵד חֲטָאָתָם, [וְגַם בְּפֶאֶן
מְפוֹרֵשׁ שְׁגָם שָׂאֵם מְנִיחַ הַשְּׁעֵרוֹת לְפָנָיו בְּמַקּוֹם הַנְּחַת תְּפִילִין

שֶׁל רֹאשׁ גַּם זֹאת נִקְרָא בְּלוּרִית שֶׁל כּוֹתִימִים]. גַּם (בְּמִדְרַשׁ אֶסְפֵּ"ה) שֶׁכֶּתְבֵנוּ לְעֵיל בְּאוֹת י"א אֵיתָא וְזֶה לְשׁוֹנוֹ הִרְשַׁע כּו' רֹאשׁוֹ נְטוּיָה בְּגִיּהָנָם מִפְּנֵי שֶׁבְּרֹאשׁוֹ צִיצִית שְׁעָרוֹ גְּדוּלוֹת וְאוֹרוֹכוֹת לְהַתְנַאוֹת בְּגָאוֹן צִיצִית שֶׁבְּרֹאשׁוֹ כּו' אֲבָל הַצִּדִּיק בְּרֹאשׁוֹ תְּפִילִין עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ, וּמוֹכָא (כּמ"ק מְעַרְכַת ת' אוֹת ל"ג, בְּשֵׁם מִדְרַשׁ תְּהִילִים) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוּנָנוּ לְקַיִּים כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה אֲבָל מָה לָנוּ לַעֲשׂוֹת אֵין אָנוּ יְכוּלִים, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּנִיחוּ תְּפִילִין וְאֵין מַעֲלָה עֲלֵיכֶם בְּאֵילוֹ קִימַתֶּם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה דְכַתִּיב לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ.

עוֹד שֵׁם בְּזֶה הַלְשׁוֹן: וְגַם בְּלוּרִית מְבִיא לִידֵי גְאוּהָ וְגִסּוֹת רוּחַ וְכַתֵּב (בְּאֵלֶיהוּ רַבָּה סִימָן כ"ה בְּשֵׁם בְּרוּךְ שְׁאֲמַר) בְּאֵלוֹ ד' פְּסוּקִים לֹא יֵשׁ ג' וּב' לוֹמַר שֶׁגַם רוּחַ לֹא יֵשׁא תְּפִילִין כִּי אִם מִי שְׁרוּחוֹ נְמוּכָה. שׁוֹב רְאִיתִי לְהַרְבֵּ (מְנוֹת הַלְוִי בַר קצ"ב) שֶׁכֶּתֵב דְּתְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ מִצַּל מְגָאוּהָ, לְכֵן יִפְאַרוּ עֲנוּיִם בִּישׁוּעַת קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֶאֶרְךָ חִבּוּשׁ עֲלֶיךָ, וְעֻטְרַת תְּפִאֲרַת הַזֹּאת עַל רֹאשֵׁינוּ, הוּא הַפֶּאֶר הָאֲמִתִּי, וְאִזּוֹ נִקְרָא יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְּפָאֵר, וּמֵאַרְיֶךָ יָמִים שְׁנֵאֲמַר ה' עֲלֵיהֶם יִחִיו (מְנַחוֹת מ"ד).

עוֹד שֵׁם בְּזֶה הַלְשׁוֹן: וּבִיחּוֹד בְּזִמְן הַזֶּה שְׁעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל מִצְּפִים לְגְאוּלָּה שְׁלִימָה הָאֲמִיתִית וּלְחַיֵּי עוֹלָם הַפֶּאֶר, צְרִיכֵי בְיוֹתֵר לִיזְהַר לְקַיִּים מְצַנֵת תְּפִילִין כְּתִיקוּנָה בְּהִידוּר הַדּוּרִים, וְזִכּוֹת מְצוּהָ זֹאת אֶהְנִיא לְדִין, כְּדֹאֵיתָא (בְּאֵלֶיהוּ רַבָּה עַל שׁוּלְחַן עָרוּךְ אוֹרַח חַיִּים סִימָן כ"ה) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְכַרְכָּה לְמָה נִסְמְכָה בִּיאַת הָאֲרָץ לְפִרְשַׁת תְּפִילִין אָמַר

הקדוש ברוך הוא עשו מצוה זו שבשביעה תכנסו לארץ ותזכו לחיי עולם הבא עד כאן לשונו.

היוצא מכל הנ"ל:

עשרים וארבעה עמודי התורה ומיסודי ההוראה נוסעים בדרך אחד לאסור איסור על הפלל כולו שלא להניח תפילין על בלורית ואם הניח לא קיים מצנת תפילין שהוא ביטול מצנת עשה בכל יום ואם אולי המצא תמצא מקיל בדין זה יחיד הוא בדבר!!!

והכי אתם יודעין מה זה ביטול מצנת תפילין??? אפילו אתם יודעין, אבל ברור פשמש שהמגדלי בלורית אין יודעין! דאז היו רצין דחופין ומבוהלין לקצץ בלוריותיהן! על מה ולמה?

דכל המניח תפילין כראוי מאריך ימים בעולם הזה (טור סימן ל"ז)! ומי הוא שאינו רוצה להאריך ימים???

ואל תשכח שאין אש של גיהנם שולט בהמניח (שם)! ובאינו מניח נידון בגיהנם י"ב חודש ואחר כך גופו כלה ונשמתו נשרפת ורוח מפזרת עפרו תחת רגלי הצדיקים (משנה ברורה ל"ז ד')!! ומאן הוא שרוצה לאבד עצמו עד סוף כל העולם לעולם ולעולמי עד???

יעדין אין אתה עומד אצל הגמר!! אל תשכח פי כל עונותיו מחולים להמניחו כראוי, ומוכטח שהוא בן עולם הבא (טור. שם) ולמה יהיה פתי ושוטה לאבד כל אלו הטובות בשביל גידול השערות שבראש, אין זה פי אם שיש כאן

חֶסֶד וְיִדְעָה לְכָל מַגְדְּלֵי בְּלוּרִית אֲשֶׁר מְלַבֵּד שְׂאֲרֵי עֲוֹנוֹת
הַגְּדוּלִים שְׁעוֹבֵר בְּגִידוֹל בְּלוּרִית (כְּמִבּוֹאֵר בְּקוֹנְטְרַס דָּבָר) עוֹד
מְעוֹתֵד לְקִיצוֹר יָמִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִיבּוֹד נְשִׁמְתוֹ
בְּעוֹלָם הַבָּא.

סִיפּוּם לְכָל הַנִּלְ:

אִם חֵס וְשָׁלוֹם בְּשׁוּגָג כְּשִׁלְתָּ לְהִיּוֹת בֵּין מַגְדְּלֵי בְּלוּרִית
פּוֹק חֲזִי מַה פּוֹרְעָנוֹת מוֹכֵן עִבּוֹד זֶה.

וְאִם הוֹדוֹת לַד' אֵין אַתָּה בְּכֻלְלָן וּמִפִּיר אַתָּה בֵּין קְרוֹבִיךָ
וּמִשְׁפַּחְתְּךָ וְיִדְיִדְךָ, הַמַּגְדְּלִין בְּלוּרִית אֲנָא חוֹסוּ נָא עַל
נַפְשׁוֹתֵם וְגוֹפֵם וְתִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כְּרַחֲמָנוֹת הַיּוֹתֵר גְּדוֹל כִּיּוֹן
שְׁמַבְטֵל מִצְנוֹת תְּפִילִין בְּכָל יוֹם, וְעָלוֹל חֵס מְלֵהוֹפִיר לְכָל
הַנּוֹכֵר לְעִיל בְּעוֹלָם הַזֶּה וְגַם לְעוֹלָם הַבָּא.

וְאִם יִתְפוּס אוֹתְךָ רַחֲמָנוֹת שְׁוֹא אוֹ שְׂאֵר נְגִיעוֹת וּפְנִיּוֹת
דַּע כִּי בְּנַפְשְׁךָ הוּא שֶׁהוּא יִטְעוֹן בְּעוֹלָם הָאֵמֶת שׁוּגָג הֵינָה,
וְעֲלִיךָ יִשְׁלִיכוּ כָּל עֲנָשׁוֹ כְּמוֹ שְׂאֲמְרוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה
כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְמַחֹת וְאֵינוֹ מוֹחָה נִתְפַּס עַל עֵוֹן הַזּוּלַת
(שְׁפַחַת נִדָּה) נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי רַחֲמָנוֹת זֶה נִתְתַּחַה לְנַפְשְׁךָ כְּלֵי־הָ
נִיִּצְחִית תַּחַת נַפְשׁ קְרוֹבִיךָ וְיִדְיִדְךָ.

אֲבָל אִם תֵּלֵךְ בְּדַרְךָ הַתּוֹרָה וְהִשְׁרָה וְתִבְטַח בַּד' כִּי רַק
הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל תִּפְתַּח פִּיךָ בְּחֻכְמָה וּבְמִתְקָה
לְשׁוֹן תְּסַבִּיר לוֹ כָּל חוֹמֵר הָעֲנָנִין, וְכָל מִצְנוֹת תְּפִילִין שִׁיִּקְיִים
מֵאֵז וְעַד עוֹלָם עַל חֲשׁוֹבוֹנֶיךָ יִנְקָה, וְיִרְבֶּה שְׂכָרְךָ לְעוֹלָם הַזֶּה
לְאִין קֵץ וְסוֹף, וְהוּא גַם הוּא יִפִּיר לְךָ טוֹבָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְכָל
שְׁפָן לְעוֹלָם הַבָּא.